

ŽELEZAR

TEDNIK — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZPSŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 10. MAJA 1974

ŠTEVILKA: 18. LETO: XVI

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstrednik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železarja, ZPSŽ Železarna Jesenice. Stevilki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: CP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

Ocena poslovanja v letu 1973

Na 3. seji delavskega sveta Slovenskih železarn, ki je bila 26. aprila na Jesenicah, so poleg drugega obravnavali in sprejeli tudi oceno poslovanja ZP Slovenske železarne za leto 1973. Ker smo v našem glasilu redno mesečno statistično spremljali proizvodnje in druge dosežke Slovenskih železarn, v nadaljevanju objavljamo le tekstovni del te ocene brez obsežnih tabel, ki sicer sodijo h gradivu.

Ko smo lani približno ob istem času delali oceno poslovanja za leto 1972, smo pri tem obravnavali samo tri železarne, ki so tvorile integracijsko tvorbo združeno podjetje Slovenske železarne. To pot ne govorimo več o združenem podjetju, pač pa o sestavljeni delovni organizaciji Slovenske železarne — Ljubljana. Ta sprememba firme je bila sprejeta s samoupravnim sporazumom, ki je bil podpisan, dne 27. 11. 1973 v Ljubljani, podpisali pa ga niso samo izvoljeni predstavniki železarn, temveč še petih drugih delovnih organizacij: Verige — Lesce, Plamena — Kropa, Tovila — Ljubljana, Zične — Celje in Metalurškega inštituta — Ljubljana. Te delovne organizacije so se s tem povezale s slovensko črno metalurgijo in povečana družina proizvajalcev in predelovalcev jekla šteje sedaj sedem proizvodnih delovnih organizacij in tri storitvene organizacije. Med storitvene štejemo Metalurški inštitut, interno banko Slovenskih železarn in pa organizacijo skupnih služb Slovenskih železarn. Čeprav je prišlo do omenjene združitve šele ob koncu preteklega leta, smo smatrali vseeno za primereno, da v tem kratkem poročilu upoštevamo poleg železarn tudi poslovanje novo pridruženih delovnih organizacij.

PROIZVODNJA

Za predelovalce žice žal nimamo podatkov o proizvodnji v letu 1972 in zato je težko primerjati oziroma ocenjevati njihove proizvodne dosežke v letu 1973. Železarne pa so v proizvodnji dosegle naslednje rezultate:

- surovega železa je bilo pridelane toliko kot v letu 1972, in 7 % manj kot smo načrtovali;
- proizvodnja surovega jekla je porasla za 1,7 %, a je bila vendar za 5 % izpod planiranih količin;
- v blagovni proizvodnji so bili dosežki iz leta 1972 preseženi za 8,3 %, zaostanek za letnim načrtom pa je vseeno znašal 3 %.

Z gradbišča nove hladne valjarne

Deževno vreme že nekaj časa nagaja pri zemeljskih delih pri uvoznih cestih, posebno pri komprimiranju terena. Dela z izkopu pa napredujejo normalno.

V zvezi s pripravljalnimi deli je bila izvedena delna predstavitev energetskega voda za butan, ki povezuje Javornik — valjarna Bela. Ostali vodi kisika in acililena bodo predstavljeni v tem tednu.

Prispele so ponudbe za izdelavo garderob in tehnično pisarno. Dela bodo od dana v naslednjem tednu, z deli pa bodo začeli, ko bo preložena cesta I. reda.

Zdaj že izbirajo izvajalce za razsvetljavo hale, ogrevanje, ventilacijo in ozemljitev hale.

Naslednji teden prideta na razgovore v našo železarno Kraw Chug, predstavnik tovarne Waterbury Farrel, ki dobavlja sendzimir in dresirno ogrodje ter svetovalec naše železarne Cloran, iz firme Armco, od katere smo kupili licenco za proizvodnjo hladno valjanega silicijskega in nerjavnega jekla.

Nasteti podatki nas navajajo na oceno, da s proizvodnimi dosežki v letu 1973 ne moremo biti posebno zadovoljni. Napredek v primerjavi

s predhodnim letom je namreč zelo skromen, še bolj neugoden vtis pa dela velik zaostanek za letnimi načrti. Ob tem pa je treba povedati, da obstoja vsaj en zelo tehten razlog, ki opravičuje razmeroma skromen obseg proizvodnje železarn, in sicer so to velike redukcije električnega toka, do katerih je prišlo v letu 1973.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Nasmejan in mladostno razpoložen se je predsednik Tito napotil proti hotelu Triglav

Proizvodnja jekla včeraj, danes in jutri v svetu in pri nas

Kako bo s prodajo in proizvodnjo jekla v letu 1973 so bila v pričetku lanskega leta dokaj deljena mnenja. Pravzaprav niso obetali nič izjemnega. Konjunktura na tržišču naj bi bila na enaki ravni kot leto poprej in proizvodnja naj bi se povečala tudi v približno enakem odnosu. Po teh pričakovanjih naj ne bi svetovna proizvodnja jekla v lanskem letu preseгла 670 milijonov ton, v resnici pa je v letu 1973 znašala 695,8 milijona ton in je precej preseгла pričakovanja.

Na svetu so trije veliki, ki daleč vodijo v proizvodnji jekla in tako bo ostalo še precej časa. V letu 1973 so trije veliki proizvajalci prvič proizvedli vsak zase več kot 100 milijonov ton jekla. Združene države Amerike prednjačijo s 136,5 milijona ton in so zopet prevzele vodstvo pred Sovjetsko zvezo, kjer so izdelali 131 milijonov ton. Leto 1972 je namreč vodila Sovjetska zveza s 126 milijoni ton pred ZDA za 5,3 milijona ton. Japonci so na tretjem mestu in so se s 119,3 milijona ton že močno približali vodečima.

Delež »treh velikih« v svetovni proizvodnji je 386,8 milijona ton ali 56 odstotkov. Lanskoletna svetovna

proizvodnja je za 100 milijonov ton ali za 86 odstotkov višja od proizvodnje leta 1970 in za 66 milijonov ton ali za 9,5 odstotka večja kot leta 1972.

V železarnah, članicah Združenja jugoslovanskih železarn, je znašala lanska proizvodnja jekla 2,62 milijona ton. Za druge proizvajalce še nimamo natančnih podatkov, vendar pa več kot 50.000 ton verjetno ne bo znašala. Jugoslovansko proizvodnjo jekla navajajo svetovni statistični podatki za leto 1973 z 2,8 milijona ton, kar je previsoka cena, bolj realna je 2,7 milijona ton, kar pred-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Dobrodošli delavci športniki kovinarji, steklarji in gumarji

Delavci športniki petih slovenskih delovnih kolektivov — Ferralit Zalec, Sava Kranj, Steklarna Hrastnik, Titovi zavodi Litostroj in naše železarne, se bodo v nedeljo 12. maja srečali v peterboju v sedmih disciplinah na Jesenicah. Okrog 300 tekmovalcev bo ta dan v gosteh naše železarne in Jesenic. V plemenitih športnih srečanjih se bo krepilo nadaljnje tovarištvo in prijateljstvo med delavci petih delovnih kolektivov. To pa je tudi eden pomembnih motivov peterboja.

Želimo, da bi se delavci športniki na Jesenicah počutili kot doma, saj kot delavci prihajajo v goste delavskim Jesenicam in da bi namen srečanja dosegli.

V aprilu presežen plan skupne in gotove proizvodnje v vseh TOZD in Železarni kot celoti

Kljub številnim remontom in redukcijam električne energije, so v aprilu vse temeljne organizacije združenega dela, kakor tudi Železarna kot celota, presegle planske obveznosti tako v skupni kot gotovi proizvodnji. Presežek v skupni proizvodnji znaša v Železarni 2,9 odstotka, v gotovi proizvodnji pa 6,3 odstotka. Po posameznih temeljnih organizacijah združenega dela so bili doseženi naslednji rezultati:

V TOZD Talilnice so vsi obrati presegle planske obveznosti od 2,5 do 11,2 odstotka, razen v elektrojeklarni kjer so zaradi redukcij električne energije in predčasnega remonta električne peči, zaostali za planskimi obveznostmi za 5,2 odstotka.

Najbolje so se v tem mesecu odrezali v TOZD Valjarne, ki so skupno proizvodnjo presegle za 4,3 odstotka, gotovo proizvodnjo pa za 8,2 odstotka. Vsi obrati so presegle planske obveznosti pri skupni proizvodnji od 1,8 do 13,5 odstotka, za 9,7 odstotka je za planskimi obveznostmi, predvsem zaradi objektivnih vzrokov, zaostala valjarna štekel.

Sodelavci v TOZD Hladna predelava so skupno proizvodnjo v aprilu presegle za 1,7 odstotka, gotovo proizvodnjo pa za tri odstotka. Razen profilarne, ki ima težave na Rossi oblikovalnem stroju in ki je za planskimi obveznostmi zaostala za 8,6 odstotka, so vsi obrati presegle mesečne planske obveznosti v skupni proizvodnji od 0,4 odstotka do 9,2 odstotka.

V mesecu marcu je znašala odprava Železarne 30.945,9 ton.

Podrobne rezultate in komentar k doseženim rezultatom preberite na tretji strani Železarja.

Uspešno zmanjšanje stroškov pri remontu

V mesecu marcu in aprilu smo imeli remont ogrevalca zraka štev. 2. Že pri prvem dogovarjanju o poteku remonta je inšpektor za industrijske peči predlagal, da se pri remontu zamenja samo tisti del opeke, za katero se bo ugotovilo, da je tako iztrošena, da se ne more več uporabiti. Ta predlog je od strani obratovodstva plavžev naletel na določene ugovore, ki so v glavnem temeljili na doslej uveljavljenih principih, da remont ni dobro izveden, če ni vse novo.

Ko so začeli z remontnimi deli, je inšpektor ponovno ugotovil, da je obzidava kupole še dobra in da se je ne menja, isto je bilo ugotovljeno tudi za večji del zgornjega jaskla. Za gredelno opeko je bilo določeno, da se odstrani samo tako, ki je obložena z žlindro, ostala pa se samo očisti in preloži. Da bi bil pomen take odločitve inšpektorja Vinka Rotarja bolj nazorno razviden, moramo navesti obseg del, ki je bil po prvotni pogodbi predviden oziroma količine in vrednost ognjeodpornega materiala, katerega so nameravali zamenjati pri remontu ogrevalca zraka štev. 2:

- za osem metrov zgornjega jaskla 39.400 kg opeke
- za zidavo odprtini 6.640 kg opeke
- za obzidavo kupole 31.506 kg opeke
- za obzidavo 10.000 kg malte
- za zamenjavo celotne gredele 216.783 kg gredelne opeke.

Skupno bi potrebovali 304.329 kilogramov ognjeodpornega materiala v skupni vrednosti 1.344.623,90 dinarjev.

Zaradi zmanjšane obsega remonta pa je bilo nove ognjeodporne opeke vgrajene samo za 328.344,30 dinarjev in znaša samo pri materialu razlika kar za 1.016.279,60 dinarjev. Seveda je bil pri vsem tem tudi zmanjšan obseg del. Po pogodbi je bilo predvideno, da bodo zidarska dela stala 440.000,00 dinarjev, dejansko opravljenega dela pa so veljala le 267.430,00 dinarjev, kar pomeni prihranek 172.570,00 dinarjev.

Prihranek pri materialu in delu znaša skupno 1.188.849,60 dinarjev, razen tega pa je bil čas popravila skrajšan za pet dni. Če se ne bi odločili za tak način remonta ogrevalca zraka bi se remont zelo zavlekel, ker je nova gredelna opeka dospela šele štirinajst dni po zaključenem remontu.

Ob sklepu je prav, da poudarim še to, da ravno po zaslugi inšpektorja za industrijske peči v zadnjem obdobju polagamo veliko več pozornosti temu, da se še uporabna ognjeodporna opeka vgrajuje nazaj. S tem dosegamo razmeroma precejšnje prihranke, vzdržljivost industrijskih peči, pa zaradi tega ni nič slabša. Takim prizadevanjem bo treba posvečati več pozornosti na vseh področjih, saj na ta način pomembno zmanjšujemo proizvodne stroške. Pri tem pa mora imeti novo ustanovljen inšpektorat odločujočo besedo. Tudi pri ostalih popravilih proizvodnih naprav bo treba gledati na zmanjšanje stroškov, in sicer na ta način, da z boljšo organizacijo dela skrajšujemo čase popravil, na drugi strani pa z večjo pozornostjo proizvodnih delavcev, podaljševati obratovalne čase posameznih strojnih naprav. To lahko dosežemo predvsem v tistih proizvodnih obratih, kjer imamo stalne preventivne enodnevne remonte. Z dobro opravljenimi preventivnimi pregledi bomo zmanjšali stroške generalnih remontov, kakor tudi sprostili vzdrževalce.

Stane Torkar

Čestitka organom za notranje zadeve

Pred 30 leti — 13. maja 1944, je bila na temelju odloka vrhovnega komandanta narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije maršala Tita formirana OŽNA kot enotna varnostna služba za celotno področje Jugoslavije.

Ob lepem jubileju — 30-letnici iskreno čestitamo vsem pripadnikom organov za notranje zadeve z željo, da bi njihova prizadevanja tako uspešno kot doslej dvigala varnostno kulturo in zavest o odgovornosti vseh za varnost v ožjem in širšem smislu.

Priznanje za humanost

Železarna Jesenice. Dvanajstega novembra 1973. Elektro-jeleznica. Čas 2,55 zjutraj. Glavna vrata ASEA električne peči so bila odprta. V trenutku, ko je iz neznanega vzroka prišlo do izbruha plinov v peči, je šel v oddaljenosti približno sedmih metrov, mimo peči Hasan Tubić. Čez nekaj minut so opečenega delavca odpeljali v bolnišnico v Ljubljano.

To je kratek opis nesreče, ki bi se lahko končala s smrtjo Hasana Tubića, II. talilniškega pomočnika, očeta enega otroka.

Se istega jutra so z opeklinskega oddelka kliničnega centra sporočili službi varstva pri delu železarne Jesenice, da bodo potrebovali tri ali štiri darovalce kože. Najprej so se javili štirje Tubićevi bratje. Dva delata v Železarni, eden je v Ljubljani in eden v Velenju. Sprejeli so le prva dva, saj tuja koža bolj ustreza za presaditev.

Ibrahimu in Safetu Tubiću so vzeli kožo trinajstega, dvema sodelavcema pri elektro peči Janku Krivcu devetnajstega novembra in Dušanu Banoviću tretjega decembra. Kožo so jim odvzeli z obeh nog. V bolnišnici so ostali osem dni. Bolovali so štirideset dni. V Železarni so poskrbeli, da bodo vsi štirje za čas bolovanja imeli tak osebnih dohodek, kot če bi normalno delali.

Če se zdravniki opeklinskega oddelka ne bi odločili za naj-sodobnejši način zdravljenja s prenosom tuje kože na opečena mesta in če ne bi bilo darovalcev kože Safeta in Ibrahima Tubića, Janka Krivca in Dušana Banovića, za opečenega delavca najbrž ne bi bilo rešitve.

Dušan Banović — rojen 1951. leta.

Tubića prej nisem poznal. Človeku, ki potrebuje pomoč, je treba pomagati. Tudi vsakemu drugemu bi pomagal. Zdaj sva prijatelja. Dva dni je res bolelo, potem pa bolečina s pomočjo tablet premine.

Safet Tubić — rojen 1951. leta.

Bilo mi je težko, ko sem zvedel, kaj se je zgodilo bratu. Seveda nisem pomišljal. Še nekaj jih je bilo iz obrata, ki bi dali kožo, če bi bilo treba, saj to lahko doleti vsakogar od nas. Zdaj smo malo bolj občutljivi za vročino in mraz.

Janko Krivec — rojen 1948. leta.

Tubića pred tem nisem dobro poznal. Poprej sem bil nekoč sam opečen, zato sem lahko vedel, kako je njemu, ki je bil opečen veliko huje. Vesel sem, da sem sploh lahko pomagal in da je ostal živ.

Ibrahim Tubić — rojen 1946. leta.

Ob treh zjutraj sem zvedel, kaj se je zgodilo z bratom. Čez kakšno leto in pol se nam bodo noge zacelile. To leto ne bomo šli na sonce. Tudi, če ne bi bil moj brat, bi šel pomagal.

Zadnjega dne aprila, na 7. seji delavskega sveta Železarne, pa je glavni direktor naše železarne mag. dipl. inž. Peter Kunc, vsem štirim darovalcem izročil priznanje za nesebičnost in humanost pri reševanju življenja sodelavca.

Priznanje za dejanje, ki ga ne bi bil pripravljen storiti vsak od nas. Rane se zacelijo, spomin naj ostane.

ORIENTACIJSKE KRVNE PREISKAVE ŽENA V ELEKTRODNEM OBRATU IN JEKLOVLEKU

Glede na to, da so v teh dveh obratih zaposlene pretežno ženske in zaradi preobremenjenosti obsevanja za medicinske dela v obratni ambulanti Železarne, smo se odločili, da pri teh delavkah opravimo nekaj orientacijskih preiskav, s pomočjo katerih bi odkrili obolenja značilna za žene: krvna obolenja (anemije), obolenja kosti in sklepov ter motnje krvnega pritiska. Indikator za ta obolenja so predvsem analize krvi in sicer: sedimentacija (SR), hemoglobin (Hb), eritrociti (E), UIBC, železo, hematokrit in sečna kislina. Obenem smo kontrolirali tudi krvni pritisk (RR).

Da ne bi delavke izgubile preveč na času smo z aparati, s katerimi razpolagamo, opravili osnovne preiskave (SR, Hb, E, RR in hematokrit) v samem obratu. Na osnovi teh preiskav smo iz skupine izbrali primere, ki so bili patološki. Tem delavkam so v splošni bolnici Jesenice opravili še dodatne preiskave, s pomočjo katerih smo obolenja natančneje opredelili.

Vse delavke s patološkimi izvidi smo poklicali na kontrolo k zdravniku, kateri jim je na osnovi že omenjenih preiskav in postavljene diagnoze, predpisal ustrezno terapijo. Istočasno smo tudi vse delavke, ki so bile testirane, pisмено obvestili o njihovem zdravstvenem stanju, konkretno o rezultatih testiranja.

Pri testiranju smo zabeležili naslednje rezultate:

ELEKTRODNI OBRAT

Od 155 prijavljenih delavk se je pregledu odzvalo 126 žena (81 %). Pri testiranju smo pri 56 ženah (44 %) zabeležili patološke izvide in sicer pri osmih delavkah nepravilne vrednosti RR, medtem ko smo opazili znižan Hb in E pri 27 (21 %) primerih, zvišano SR pa je imelo 24 (19 %) delavk.

JEKLOVLEK

V tem obratu se je udeležilo pregledov od 46 prijavljenih kar 44 (95 %) delavk. Patološke izvide smo zabeležili pri 13 (29 %) ženah. Od tega pri treh nepravilne vrednosti krvnega pritiska, pri šestih (13 %) primerih smo opazili znižane vrednosti Hb in E, medtem ko je imelo zvišano SR pet (11 %) delavk.

V obeh obratih je potekala akcija nemoteno in disciplinirano, čemur se moramo zahvaliti tako obratovodjem kot delavkam samim. To nam dokazuje, da se je zdravstvena prosveta naših delavcev zadnja leta precej dvignila.

Prav tako ne smemo prezreti mag. Stanke Črne, vodje laboratorija v splošni bolnici Jesenice, ki nam je omogočila natančnejšo analizo krvi naših delavk, kar je nedvomno povečalo natančnost in uspešnost naše akcije.

Akcija nam je v celoti uspela, saj smo pri večini odkrili spremembe v njihovi zgodnji fazi, kar ima za posledico neprimerno krajše zdravljenje, to pa pomeni malo ali skoraj nič izgubljenih delovnih dni.

Prijeten večer z našimi jublanti

Na predvečer praznika dneva ustanovitve OF so se v prostorih Kazine na Jesenicah zbrali jublanti dela s svojimi ženami in gostje.

Zbrane jublante, oba štiridesetletnika in sodelavce, ki so v Železarni delali 35 in več let je najprej pozdravil predsednik delavskega sveta Železarne Alojz Kalan. Za njim je spregovoril glavni direktor Železarne Peter Kunc in se v svoji pozdravni besedi dalj časa zadržal pri opravljenem delu ter uspehih, doseženih v preteklih letih. Govoril je tudi o nalogah, ki jih bo treba opraviti skladno z nadaljnjim razvojem Železarne.

Za dolgoletno poštrevnovalno ter nesebično delo sta se jublantom zahvalila in čestitala tudi direktor kadrovskega sektorja Tomaž Ertl, v imenu družbenopolitičnih organizacij pa sekretar sveta ZKS Železarne Ivo Ščavničar. V imenu upokojenih sodelavcev se je za pozornost in prijeten tovariški večer zahvalil Mirko Rozman iz sektorja novogradnje.

Po opravljeni slovesnosti so se jublanti in gostje zadržali na tovariškem večeru, ki jim bo še dolgo ostal v prijetnem spominu. Pogovarjali so se o dogodkih, ki so bili pomembni za dosežani razvoj Železarne in tudi o nadaljnjem razvoju Železarne, saj bo od nadaljnjega razvoja in uspešnega dela članov železarskega kolektiva odvisna tudi njihova prihodnost.

Ocena poslovanja v letu 1973

(Nadaljevanje s 1. strani)

Razen pomanjkljive energetske oskrbe proizvodnja ni bila prizadeta z drugimi večjimi motnjami. Omejitve velja celo, da je bila oskrbljenost s surovinami boljša kot prejšnja leta, pri čemer je izjema samo železarna Store, kjer se je občasno čutila nezadostna oskrba z gredicami.

V kvaliteti proizvodnje železnar je v letu 1973 prišlo do nekaterih sprememb. Predvsem je bilo opaziti težnjo, da se forsira zahtevnejša in bolj donosna proizvodnja v škodo enostavnejši. Žal ne razpolagamo z natančnejšimi podatki o tem, koliko je bilo storjenega v tovrstnem prestrukturiranju proizvodnje ter kakšni so poslovni učinki, ki iz tega izhajajo.

V proizvodnih zmogljivostih, mišljen je predvsem njihov obseg, se v železarnah Jesenice in Ravne v letu 1973 ni veliko spremenilo. Železarna Store pa je vključila v proizvodnjo novo elektro peč, kar je za to delovno organizacijo zelo pomemben dosežek.

PRODAJA IN IZVOZ

Za črno metalurgijo je bilo leto 1973 izjemno konjunktorno. Neenotno visoko konjunkturo je bilo opaziti še posebno na svetovnem trgu, kar je železarne močno stimuliralo k večanju izvoza. Temu ustrezajo tudi izvozni dosežki, saj je celoten izvoz železnar porastel v primerjavi s prejšnjim letom za več kot 100 %. Tudi cene proizvodov črne metalurgije so na svetovnem trgu hitro naraščale, in pogosto so železarni pri izvozu iztržile celo večji dohodek kot na domačem trgu.

Tudi pri prodaji doma črna metalurgija v letu 1973 ni imela težav. Jeklo je bilo zelo iskano blago in ga zato v skladiščih železnar skoraj ni bilo najti. Železarnar se s prodajo na domačem trgu iztržile v letu 1973 več kot eno leto prej, pa čeprav se količina prodanega blaga zaradi večjega izvoza ni povečala. Večji iztržek je tudi odraz višjih prodajnih cen, ki so bile črni metalurgiji dovoljene v sredi preteklega leta.

Predelovalci žice niso bili deležni tako ugodne konjunkturo kot železarnar, a vendar je bilo tudi za njih glede prodaje poslovno leto 1973 uspešno.

ZAPOSLENI IN OD

V železarnah se je število zaposlenih v letu 1973 razmeroma hitro povečalo, in sicer v povprečju za 4 %. Najmanjši porast zaposlenih izkazuje železarna Store, ki se srečuje z resnimi težavami zaradi pomanjkanja delavcev, ker na njenem področju skoraj ni več presežkov delovne sile.

Pri predelovalcih se je število zaposlenih v letu 1973 v povprečju zmanjšalo za 2 %, kar pa gre na račun Verige Lesce in Plamena Kropa, medtem ko se je pri ostalih dveh število delavcev povečalo.

Povprečni osebni dohodek na zaposlenega je znašal v Slovenskih železarnah lansko leto 2.319 din, kar je 17 % več kot leto prej. Med posameznimi delovnimi organizacijami so precejšnje razlike v povprečnih osebnih dohodkih; pri železarnah zaostaja železarna Store, pri predelovalcih pa predvsem žična Celje.

Primernost osebnega dohodka v Slovenskih železarnah lahko presojamo šele, če ga sporejamo z ostalim gospodarstvom v Sloveniji. Ta primerjava pa nam pove, da so osebni dohodki v železarnah v letu 1973 porasli v enakem odstotku kot v celotni slovenski industriji, pri predelovalcih pa so osebni dohodki naraščali za spoznanje počasneje. Ob tem pa je treba še upoštevati, da osebni dohodki v Slovenskih železarnah presegajo republiška povprečja v industriji ter v gospodarstvu, vendar so te razlike glede na težavnost dela v metalurgiji verjetno še vedno preskromne.

PROIZVODNE ZMOGLJIVOSTI (OSNOVNA SREDSTVA)

V nove proizvodne zmogljivosti so železarnar v lanskem letu zelo malo

nalagale, po vrednosti celo manj kot je znašala obračunana amortizacija. Večjo investicijsko aktivnost je bilo opaziti v železarni Store, ki še vedno zaključuje svojo rekonstrukcijo, začeto pred desetimi leti. Pa tudi železarna Ravne se je lotila večjega investicijskega podviga (izgradnja obrata za proizvodnjo industrijskih nožev), ki pa bo glavna sredstva zahtevala šele v letu 1974.

Predelovalci pa so z izjemo žične Celje v letu 1973 investirali razmeroma-veliko. Tako se je tudi njihova vrednost aktivnih osnovnih sredstev močno povečala, in sicer v Verigi za 42 %, v Plamenu za 29 % ter v Tovilu kar za 187 %. Vsa ta tri podjetja pa začetih investicijskih del v glavnem še nimajo zaključenih in zato se bodo pri njih tudi v letu 1974 še pojavljale razmeroma visoke naložbe.

Skromna investicijska aktivnost v železarnah je bila v prejšnjih letih odraz velikih likvidnostnih težav, za lansko leto pa to ne velja več. Leto 1973 je lahko smatramo za čas zadnjih intenzivnih priprav za razmeroma velike investicije, ki se bodo že v letu 1974 pojavile predvsem v železarni Jesenice, povezane pa bodo z izgradnjo nove hladne valjarne.

OBRATNA SREDSTVA

Poslovanje z obratnimi sredstvi je bilo v vseh delovnih organizacijah v sestavi Slovenskih železnar v letu 1973 v glavnem zadovoljivo. Ta ocena je zasnovana na naslednjem: — vse delovne organizacije so bile skozi vse leto likvidne. To je pomemben uspeh glede na veliko nelikvidnost, s katero so se predvsem železarnar srečevale še eno leto prej;

— angažirana obratna sredstva so se v povprečju tokrat leta povečala za 19 %, kar je manj od porasta celotnega dohodka. Posebno zadovoljivi rezultati so bili doseženi pri terjatvah do kupcev, saj so se le-te opazno zmanjšale;

— zadovoljive spremembe se kažejo v financiranju obratnih sredstev. Pomembno so se povečali lastni viri financiranja (poslovni sklad), in sicer v povprečju kar za 32 %, za 26 % pa so porasli dolgoročni krediti za obratna sredstva. Tako je celotno povečanje angažiranih obratnih sredstev kriti z lastnimi viri oz. dolgoročnimi krediti, vsled česar se je delež kratkoročnih virov v strukturi financiranja obratnih sredstev opazno znižal.

V zvezi z obratnimi sredstvi je primerno opozoriti na to, da je več ali manj celotno povečanje angažiranih obratnih sredstev v Slovenskih železarnah posledica inflacijskih gibanj; po drugi strani pa to povečanje v pretežni meri pokriva dodatni lastni viri. Slovenske železarnar se obnašajo torej glede obratnih sredstev zelo stabilizacijsko, žal pa zaradi tega materialno izgubljajo v korist tistega dela gospodarstva, ki financiranje svojih obratnih sredstev v večji meri prevrača na svoje dobavitelje oz. poslovne banke.

Ena od zelo pomembnih postavk v angažiranih obratnih sredstvih je v Slovenskih železarnah avansiranje uvoza. Zaradi nenormalnih podražitev uvoznih surovin v letu 1973 se je kapital, ki ga imajo angažiranega na financiranju uvoza, izredno močno povečal in se ta postavka zato po svojem vrednostnem obsegu že približuje zalogam materiala. Vse pa kaže, da bo uvoz v letu 1974 zahteval še večja sredstva in v kolikor se v tej zvezi ne bodo našle nekatere ustreznejše sistemske rešitve, se bodo železarnar kmalu srečevale z resnimi likvidnostnimi težavami.

CELOTEN DOHODEK IN NJEGOVA DELITEV

Eksterna realizacija je v Slovenskih železarnah v lanskem letu porasla za 21 %, celoten dohodek pa za 23 %. Še nekoliko hitreje so rasli stroški (za 26 %) in zaradi tega je padel ostanek dohodka; le-ta je za 40 % nižji kot je bil leto prej. Nekoliko (za 2 %) je manjša tudi bruto akumulacija, s čimer razumemo

seštevek amortizacije in ostanka dohodka.

Poslovanje Slovenskih železnar, kakor ga je možno presojati po podatkih o celotnem dohodku in njegovi delitvi, je bilo v letu 1973 zadovoljivo, čeprav je bilo glede na doseženo akumulacijo manj uspešno kot eno leto prej. Na padec akumulacije sta vplivali predvsem dve stvari, in sicer so to velike inflacijske podražitve surovin ter zastoj v proizvodnji, do katerih je prišlo vsled redukcije električnega toka.

Zgoraj navedene ocene veljajo za podjetje kot celoto. Posamezne delovne organizacije pa so dosegle precej neenake uspehe. Predvsem opazimo, da je pri predelovalcih akumulacija hitreje padla kot v železarnah. V največji delovni organizaciji, to je v železarni Jesenice, pa je akumulacija v primerjavi z letom 1972 celo porasla.

V letu 1973 se srečujemo tudi s primerom, ko se je v eni izmed železnar pojavila poslovna izguba. Železarna Store, kjer se je to zgodilo, je to izgubo sama pokrila iz lastnega rezervnega sklada in izguba tudi ne bo imela resnejših posledic v njenem nadaljnjem poslovanju. Opozorja pa nas ta negativni pojav najmanj na tri stvari:

— na neustrezno urejeno financiranje poslovanja v železarni Store;

— na resne posledice, ki jih v slovenski metalurgiji povzroča energetska kriza;

— na težave, ki jih v črni metalurgiji v vedno večji meri povzroča razkorak med hitrim naraščanjem cen surovin, ki jih sama predeluje, in prodajnimi cenami njenih proizvodov.

V doseženem celotnem dohodku in v podatkih o njegovi delitvi je v letu 1973 prisoten močan vpliv inflacije. Ta vpliv bi bilo treba iz podatkov izločiti, da bi lahko presojali, v kolikšni meri so delovne organizacije v sestavi Slovenskih železnar stvarno napredovale v učinkovitosti svojega poslovanja. Žal pa bi bil verjetno vsak poizkus v tej smeri malo uspešen; zato pa moramo po drugi strani tudi vse ocene o poslovanju, ki jih delamo na osnovi podatkov o celotnem dohodku in njegovi delitvi, sprejemati z ustreznimi zadržki.

Slovenske železarnar so leto 1973 zaključile ob stopnjevanju inflaciji in to upravičeno vzbuja zaskrbljenost glede poslovanja v letu 1974. Če se bodo vse močnejše podražitve nadaljevale, bo njihova akumulacija zelo resno prizadeta in še večja utegne biti škoda, ki jo inflacija povzroča Slovenskim železarnar v poslovanju z obratnimi sredstvi.

ZAKLJUČEK

Za zaključek smatramo za primereno povedati, da ocenjujemo, da je bilo poslovanje Slovenskih železnar v letu 1973 v celoti gledano zadovoljivo in tako se je povečalo število zaporednih poslovnih let, ki jih železarnar štejejo kot plodna. Predvsem vsled slabe energetske oskrbe v proizvodnji niso bili doseženi taki rezultati, kot so jih delovni kolektivi načrtovali. Zaradi tega je bil potem prizadet tudi dohodek, ki pa je bil kljub temu ustvarjen v obsegu, ki je omogočal povečanje osebnih dohodkov (v povprečju za 17 %) in oblikovanje približno tako velike akumulacije, kot je bila zabeležena eno leto prej. Pomembni so tudi uspehi, ki so bili doseženi pri poslovanju s poslovnimi sredstvi in na tem področju so se Slovenske železarnar (enako kot železarnar nekaj let prej) obnašale bolj stabilizacijsko, kot pa to lahko trdimo za povprečje gospodarstva.

Ceprav kolektivom delovnih organizacij v Slovenskih železarnar ne manjka optimizma, pa vendarle z določeno zaskrbljenostjo gledajo na poslovanje v letu 1974. Skrb vzbuja predvsem visoka stopnja inflacije, ki utegne v veliki meri razvrednotiti sadove, ki so jih Slovenske železarnar pridelale med drugim tudi v lanskem letu.

Izvršitev programa skupne in blagovne proizvodnje ter odprave v aprilu

IZVRŠITEV PROGRAMA SKUPNE IN GOTOVE PROIZVODNJE TER
ODPRAVE V APRILU 1974

Del. enota	SKUPNA PROIZVODNJA			BLAGOVNA PROIZVODNJA			Odprava
	program	izvršitev	%	program	izvršitev	%	
Plavž	12.900	13.632,9	105,7				
SM jeklarna	26.000	26.647,8	102,5				
El jeklarna	14.000	13.272,9	94,8				
Livarne	145	157,6	108,7	50	71,1	142,2	71,1
Šamotarna	1.400	1.556,5	111,2	250	407,6	163,0	407,6
TOZD TALILNICE:	54.445	55.267,7	101,5	300	478,7	159,6	478,7
Bluming	34.800	36.650,8	105,3	1.200	1.268,2	105,7	1.272,2
Štekel	7.300	6.588,8	90,3	3.200	2.805,8	87,7	3.240,2
Termič.obd.	2.500	2.676,0	107,0	2.500	2.675,7	107,0	2.805,7
SKUPAJ:	44.600	45.915,6	102,9	6.900	6.749,7	97,8	7.318,7
Valj. žice	10.000	10.526,9	105,3	2.000	3.138,8	156,9	3.037,9
Valj. prof.	2.700	2.747,9	101,8	140	292,5	208,9	218,8
Valj. deb. ploč.	6.100	6.922,4	113,5	6.700	6.849,1	102,2	6.924,0
TOZD VALJARNE:	63.400	66.112,8	104,3	15.740	17.030,1	108,2	17.498,8
Hlad. valj.	2.580	2.817,2	109,2	2.450	2.718,8	111,0	2.740,9
Žičarna	5.860	5.975,7	102,0	3.855	4.080,0	105,8	3.960,6
Profilarna	1.925	1.760,4	91,4	1.920	1.757,6	91,5	1.849,2
Jeklovlek	1.720	1.779,5	103,5	1.720	1.754,8	102,0	1.786,9
Elektrodni:	1.420	1.426,0	100,4	1.415	1.414,2	99,9	1.416,6
— elektrode	1.350	1.371,2	101,6	1.345	1.361,2	101,2	1.363,0
— prašek	70	54,8	78,3	70	53,0	75,7	53,6
Žebljarna:	1.155	1.155,2	100,0	1.145	1.152,8	100,7	1.214,2
— žebli	1.035	1.042,7	100,7	1.035	1.042,7	100,7	1.108,6
— bodeča žica	105	98,7	94,1	105	98,7	94,0	102,6
— sekač	15	13,8	92,0	5	11,4	228,0	3,0
TOZD PREDELAVA:	14.660	14.914,0	101,7	12.505	12.878,2	103,0	12.968,4
SKUPAJ:	132.505	136.294,5	102,9	28.545	30.387,0	106,5	30.945,9
Tuja pred. prof.	80	9,6	12,0	80	9,6	12,0	9,6
ŽELEZARNA:	132.585	136.304,1	102,8	28.625	30.396,6	106,2	30.955,5

Planirane proizvodnje za dom je 1.380 ton, izvršene pa 1.462,8 ton.

TOZD Talilnice

PLAVŽ

Programirano količino grodlja smo presegli za 5,7 odstotkov. Povprečna dnevna proizvodnja je bila 454 ton, kar je nekaj manj kot v marcu, letos v celoti pa 428 ton dnevno tako, da je manjko do 437 ton po planu že manjši. Dosegli smo doslej najnižjo porabo koksa s 641 kg/t, skupno pa je letos 688 kg/t.

MARTINARNA

Program smo presegli za 2,5 odstotkov, dnevna proizvodnja je bila 886 ton/dan, kar je manj kot v marcu. Letno povprečje je 899 ton/dan, kar je več od plana, ki predvideva 884 ton dnevno. Ugodna je bila poraba mazuta, manj uspešni pa smo bili v izpolnjevanju naročil do valjarne bluming.

ELEKTROJEKLARNA

Zaradi redukcije električnega toka nismo obratovali 201 uro ter smo predčasno dali ASEA peč v tridenveni remont. Zato smo izdelali 5,2 odstotka jekla manj kot smo programirali. Na proizvodni dan smo odšli 587 ton jekla, letni plan pa predvideva 523 ton dnevno. Škoda, da nismo mogli vse dni v mesecu delati s takimelanom. Obrat je izboljšal največje dnevno proizvodnjo, doseženo 19. januarja 1974 z 12 šaržami in 687 tonami, 14. aprila z 12 šaržami in 707 tonami jekla.

LIVARNA

Program je presegla za 8,7 odstotka. V tem mesecu smo prodali več odlitkov, ker smo bili prej v zamudi zaradi peči za žarjenje.

ŠAMOTARNA

Program je presegla za 11,2 odstotka ter dosegla tudi razliko do družbenega plana. Letos smo izdelali 608 ton več opek kot lani v istem času, kar je lep uspeh. Dokaj težavno je bilo oskrbovanje s surovinami, kar pa je zaradi neustreznih skladišč že znana pomanjkljivost.

TOZD Valjarne

VALJARNA BLUMING

Ta valjarna je obratovala v aprilu zelo dobro in je planirano skupno ter blagovno proizvodnjo presegla. Doseženi so bili doslej najnižji zastoji na obratovalni čas v višini

23,1 %. Za ta uspeh so zaslužni tako vzdrževalni kakor tudi proizvodni delavci. V preteklem mesecu je dva tedna obratovala tudi potisna peč. V istem obdobju je bila globinska peč št. 3 šest dni v remontu.

VALJARNA ŠTEKEL

V tej valjarni skupne planirane proizvodnje nismo dosegli, ker smo izvajali premajhno količino TVT za direktno prodajo v kolobarjih. Pri blagovni proizvodnji smo planirano količino dejansko dosegli. Vendar smo morali naknadno odbiti 262 ton materiala že prejšnje mesece dobavljenega podjetju Montana v Žalcu. To pa zaradi naknadne odločitve, da se ta material vsled kasnejše predelave v naši železarni ne šteje kot prodaja tujim kupcem.

VALJARNA 2400

V valjarni 2400 smo imeli v času od 19. do 30. aprila redni letni remont. Iz tega razloga je bila tudi planirana proizvodnja ustrezno nižja. Zaradi dobre odprave pločevine izvaljane pred remontom smo lahko v tem mesecu planirano gotovo proizvodnjo precej presegli.

VALJARNA ŽICE

Čeprav je bila pred remontom, je valjarna žice obratovala v aprilu zelo dobro in planirano skupno ter blagovno proizvodnjo močno presegla. Po zaslugi vzdrževalnih in proizvodnih delavcev je dosegla v tem mesecu tudi z 31 % na obratovalni čas letos najnižje zastoj.

PROFILNA VALJARNA

V profilni valjarni je potekalo obratovanje v preteklem mesecu v redu. Zato je planirano skupno in blagovno proizvodnjo tudi presegla. A. Karba

TOZD Hladna predelava

HLADNA VALJARNA

Proizvodnja HVT je enako, kot prejšnji mesec in prejšnje četrtletje, izredno visoka. Gotova proizvodnja in skupna proizvodnja sta v letošnjem letu rekordni. V lanskem letu pa je samo en mesec in to oktober, proizvodnja višja od dosežene v mesecu aprilu. Istočasno z rekordno količino pa je dosežena tudi rekordna proizvodnja HVT in to 616 ton

ŽIČARNA

Proizvodnja 5975,7 ton je druga najvišja v letošnjem letu. Zmanjšanje proizvodnje v primerjavi s

prejšnjim mesecem pa je pogojeno s pomanjkanjem delovne sile. Nasproti doseženi proizvodnji v aprilu leta 1973 pa znaša ta proizvodnja 107,9 %, prodajna količina pa 108,1 %. Velik uspeh je v žičarni dosežen pri proizvodnji VAC žice, kjer smo dosegli mesečno proizvodnjo 218 ton in povprečno mesečno 199,5 ton, medtem ko je povprečna mesečna proizvodnja v lanskem letu znašala samo 153,7 ton.

PROFILARNA

Proizvodnja v profilarni tudi v tem mesecu ni dosegla predvidene planske količine. Izredno veliko zastojev na proizvodni napravi Rossi je bistveno zmanjšalo proizvodnjo, razen zastojev pa je osvajanje novih profilov povzročilo zmanjšanje proizvodnje za okrog 170 ton.

JEKLOVLEK

Proizvodnja v jeklovleku je večja kot je predvidena s planom. Kljub občasemu pomanjkanju vložka posameznih dimenzij in kvalitete, je preskrba zadovoljiva in zato tudi proizvodnja poteka na planirani višini.

ELEKTRODNI OBRAT

Proizvodnja dodatnih materialov je v tem mesecu prvič v letošnjem letu po količini na planirani višini. Nove naprave in delo na teh je osvojeno in, tako smo dobili prve rezultate, ki dokazujejo, da so bila predvidevanja pravilna. Proizvodnja elektrod je dosegla novo rekordno količino - 1371,2 ton. Iztošenost naprav in peči pa permanentno vpliva na zmanjšanje proizvodnje. Stalno povečanje zastojev ogroža redno proizvodnjo in moramo čimprej dobiti rezervne dele za remont peči.

ŽEBLJARNA

Proizvodnja v žebljarni je letos prvi mesec dosegla plansko višino, kljub temu, da je proizvodnja bodeče žice in sekača pod planom. F. Vičar

Zemeljska dela na objektu nove hladne valjarne kljub deževnemu vremenu dobro napredujejo

Redni letni remont valjarne pločevine 2400 je bil uspešno zaključen

Po izdelavi programa remonta in mrežnih programov za posamezne objekte, ki vsled obsega ali zahtevnosti določajo trajanje remonta, se je remont valjarne 2400 pričel 19. aprila in je trajal do 30. aprila 1974. Remont je bil zaključen v predvidenem času in v predvidenem obsegu. Kontrola izpolnjevanja posameznih faz dela po mrežnem programu in takojšnje ukrepanje je omogočilo uspešno vodenje in zaključek remonta.

Remontna dela so bila izvedena na:

- ogrewnih pečeh
- progi
- adjustaži
- normalizirni peči.

Izvedena je bila rekonstrukcija komandnih kabin na progi, ki bo omogočala boljše delovne pogoje valjavcev.

Posamezni problemi, ki so se pojavili v času remonta so bili vezani predvsem na obrat RTA zaradi zakasnevanja dobave opreme za normalizirno peč in komandne kabine, kar bo v celoti rešeno še tekom meseca maja in ne vpliva na začetek obratovanja valjarne.

Lahko torej rečemo, da je remont uspešno zaključen. Zahvaljujemo se vsem zaposlenim, ki so sodelovali pri pripravi in izvedbi remonta za dobro opravljeno delo, ki je zahtevalo disciplino in napor v težkih pogojih. Božo Bartelj

OBVESTILA KOLEKTIVU — OBVESTILA

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

Datum:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 13. 5.	REKAR VINKO	MENCINGER STANE
TOREK — 14. 5.	PETERNEL JANEZ	VEHAR JANEZ
SREDA — 15. 5.	MOLAN IVAN	TUMA SLAVKO
ČETRTEK — 16. 5.	SOKLIČ JAKA	ZIDAR JOŽE
PETEK — 17. 5.	VENGAR SREČO	BENEDIČIĆ MITJA
SOBOTA — 18. 5.	BAK DUŠAN	DROLC MARJAN
NEDELJA — 19. 5.	ARNEŽ FRANC	KAVČIČ JANEZ

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00—18.00 ure
nočni pa od 18.00— 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela:
dnevni dežurni od 6.00—18.00 ure
nočni pa od 18.00— 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD-VET.

Služba obratne ambulante

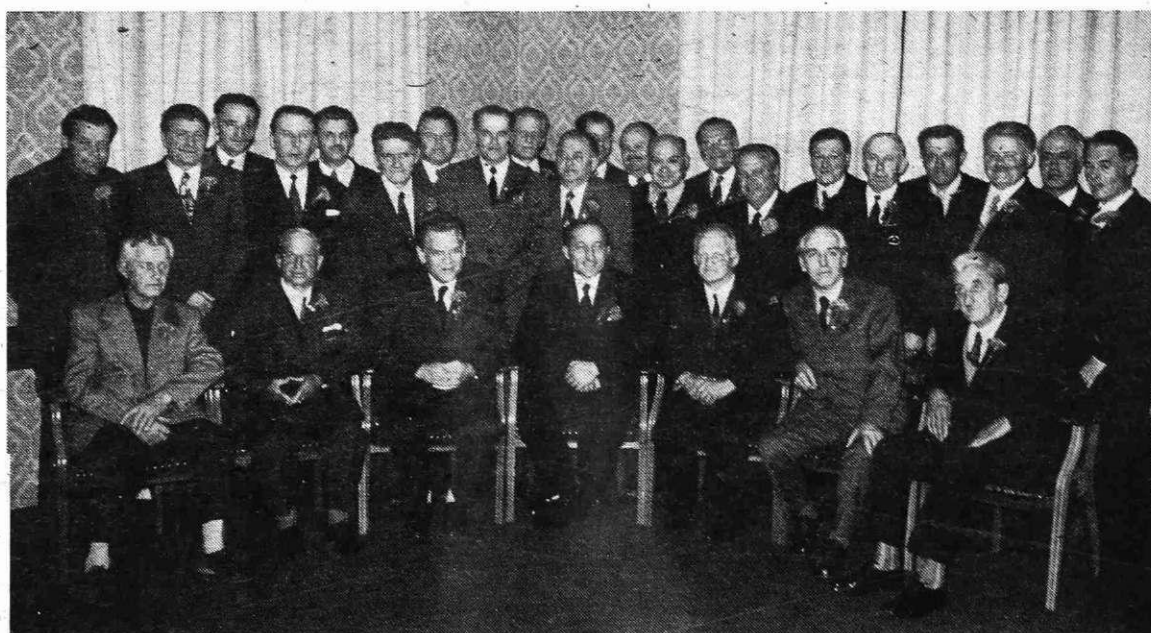
od 13. do 18. maja

Dopoldan: dr. Branimir Čeh in dr. Aleksander Rjazancev.
Popoldan: dr. Branko Dražič
V soboto, 18. maja, samo dopoldan dr. Branimir Čeh

ZOBNA

Dopoldan: terapevt dr. Alojz Smolej
Popoldan: terapevt Viktor Stražisar
V soboto, 18. maja, samo dopoldan terapevt dr. Alojz Smolej.
Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30.
V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

Jubilanti dela, ki so bili zaposleni v Železarni 35 in 40 let

Na osnovi člena 10 pravilnika o delovnih razmerjih in na osnovi sklepa odbora za kadre in medsebojna razmerja v TOZD VET z dne 19. 4. 1974 dajemo naslednjo

OBJAVO

za prosti delovni mesti v elektro-toplotni energiji v TOZD VET
1. 3125 D-3 strojnik stikalničar HE Gorje 1 oseba
2. 3127 D-3 strojnik stikalničar HE Rovte 1 oseba.
POGOJI: za zasedbo navedenega delovnega mesta se zahteva:
Ad 1.
Dokončana poklicna šola elektro ali strojne stroke ter 5 let delovnih izkušenj v stroki.
Ad 2.
Priučen v poklicu elektro ali strojne stroke ter 5 let delovnih izkušenj v stroki.
Prijava z osnovnimi podatki in podatki o strokovnosti je poslati v roku 8 dni na kadrovske sektor Železarne Jesenice z oznako »za TOZD-VET«.

Samoupravni organi v preteklem tednu

7. seja delavskega sveta Železarne

Predsednik delavskega sveta Železarne Lojze Kalan je sklical 7. seja v torek, 30. aprila 1974, za dnevni red pa je predlagal: pregled sklepov zadnje seje, poslovni rezultat Železarne v I. četrtletju letošnjega leta, predlog rebalansa plana dohodka za letošnje leto, predlog delitve sredstev ostanka dohodka interne banke Slovenskih železarn in reševanje tekočih zadev.

Poročilo o izvrševanju sklepov prejšnje seje delavskega sveta Železarne je podal glavni direktor, člani pa so poročilo sprejeli brez pripomb, saj so bili sklepi izvršeni.

Prav tako so s soglasjem vseh delegacij TOZD sprejeli poročilo o poslovnem rezultatu za I. četrtletje skupaj s stališči odbora za gospodarstvo. Stališča so naslednja:

1. Skupna in blagovna proizvodnja ne dosegata planirane in sta celo nižji od lanskoletne za isto obdobje. Najbolj zaostaja TOZD Valjarne zaradi okvar na blumingu in zaradi posledic lanske redukcije električnega toka. TOZD Talilnice je svoje planske obveze izpolnila zaradi dobrega dela in dobre preskrbe s kvalitetnim vložkom, prav tako je svoje obveze izpolnila TOZD Hladna predelava, v kateri prednjačita hladna valjarina in žičarna.

2. Količinska realizacija je nekoliko pod planom, vrednostna pa nad planom. Nad planom je tudi vrednost prodaje, predvsem zaradi višjih cen naših proizvodov.

3. Dobiček kaže navidezno zelo ugodne rezultate dela in poslovanja, vendar so podražitve surovin in vložnega materiala, ki so že ali pa bodo še sprejete, večje kot pa je ta dobiček, oziroma bodo večje kot pa je dobiček planiran za letošnje leto.

4. Za doseg uspešnih poslovnih rezultatov tudi v 2. četrtletju bo treba:

— Pospešiti je treba ukrepe za varčevanje z materialom in energijo, zlasti bo treba boljše gospodariti s surovinami in energijo.

— Bolj dosledno bo treba izvajati proizvodne programe, predvsem v smeri kvalitativnih jekel. TOZD bodo morale v večji meri skrbeti za delo po programih, ki jih posredujejo odgovorne službe, ker so v te programe vključene tako proizvodne kot tržne zmogljivosti.

— Pospešiti je treba akcijo za zvišanje cen naših proizvodov oziroma uskladiti naše cene z nastalimi podražitvami na osnovi politike naših prodajnih cen po sprejetem mehanizmu.

S soglasjem vseh delegacij TOZD so sprejeli rebalans plana dohodka za letošnje leto in hkrati potrdili pravilnost odločitve vodstva Železarne, da je zaradi gibanja cen jekla treba povečati naše cene, kiso veljale do 11. januarja 1974 za 23,4 % in z veljavnostjo od 29. aprila 1974. V zvezi s tem so sprejeli in se strinjali z informacijo glavnega direktorja o gibanju cen in naših možnostih prilaganja domicilnim cenam na zunanjem trgu, oziroma možnostih sprejema diferenciranih cen. Zato so naročili skupnim službam da skrbno spremljajo gibanje cen in takoj ko preteče rok po mehanizmu za prilaganje domicilnim cenam na zunanjem trgu, zahtevajo uveljavitev cen po mehanizmu. Poleg tega so naročili službam, da uredijo vse potrebno, da v Železarni preidemo na drseči četrtletni plan dohodka.

Sredstva ostanka dohodka iz poslovanja interne banke Slovenskih železarn so po internem ključu (po številu zaposlenih) razdelili na posamezne TOZD. Na predlog odbora za gospodarstvo in s soglasjem vseh delegacij TOZD pa so potem sklenili:

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

Sestanki samoupravnih delovnih skupin

Na sestankih samoupravnih delovnih skupin se je začela javna razprava o predlogu samoupravnega sporazuma o varstvu pri delu v TOZD ter o predlogu delitve sklada skupne porabe in združevanja namenskih sredstev. Samoupravne delovne skupine razpravljajo tudi o samoupravnem sporazumu o ustanovitvi splošne interesne skupnosti za železniški in luški promet, v nekaterih TOZD pa je na dnevnem redu tudi razprava o vsebini sindikalne liste.

V drugi polovici aprila so o navedenih samoupravnih aktih ter o proizvodnji in drugi problematiki razpravljale naslednje samoupravne delovne skupine:

TOZD Talilnice

PLAVŽ — 24. aprila SDS na obratovodstvu, 25. aprila SDS Jančič — kamnolom Trebež.

8. seja odbora za življenske in delovne pogoje DS Železarne

Na 8. seji odbora za delovne in življenske pogoje pri delavskem svetu Železarne, ki jo je predsednik odbora Jože Šlibar sklical v petek, 26. aprila so obravnavali predlog razdelitve gradbenih posojil in reševali tekoče zadeve in prošnje.

Predlog stanovanjske komisije o razdelitvi gradbenih posojil za leto 1974/75 in predlog dodatnih kriterijev za odobritev gradbenih posojil so potrdili brez pripomb in v zvezi s tem rešili le eno pritožbo, za katero so smatrali da je delno upravičena, čeprav je stanovanjska komisija v tem primeru postopala pravilno in skladno z obstoječim pravilnikom.

V nadaljevanju se je s reševati tudi prošnje. O rešitvah teh prošenj pa so prizadeti že pisмено obveščeni.

TOZD Vzdrževanje, energija in transport

11. seja odbora za kadre in medsebojna razmerja

Predsednik odbora za kadre in medsebojna razmerja TOZD VET je 19. aprila sklical 11. redno sejo in v obravnavo predlagal poleg pregleda sklepov zadnje seje še reševanje nekaterih kadrovskih vprašanj.

Pri pregledu sklepov je odbor ugotovil, da so bili vsi sklepi zadnje seje realizirani. Na osnovi odgovora direktorja kadrovskega sektorja o tretiranju visoke kvalifikacije in na osnovi zakonskega določila, odbor predlaga DS TOZD VET, da zadolži ustrezne službe, da korigirajo vse popise delovnih mest, kjer se za zasedbo delovnega mesta zahteva opravljeni VK izpit. Odbor je v nadaljevanju zavrnil predlog elektro-toplotne energije za zasedbo delovnega mesta skupinovodja-revizor termoelektričnih naprav, ter delovnega mesta prvi ključavničar-revizor parnih kotlov za toliko časa, dokler ne bo rešeno vprašanje nagrajevanja predlaganih kandidatov, kar je bilo posredovano odboru za nagrajevanje pri DS Železarne. Zaradi pritožbe na komisijo za kategorizacijo, odbor ni obravnaval prijave na razpisna delovna mesta v CPDV in strojnem vzdrževanju, kar bo obravnaval na izredni seji takoj, ko bo podano stališče komisije za kategorizacijo delovnih mest na posredovano pritožbo. Odbor predlaga obratovodstvu, da v bodoče pri reorganizacijah predlagajo samo preimenovanje delovnih mest, ne pa ukinitve in postavitve novih delovnih mest, kar bi odboru olajšalo delo in pravilno razporeditev delavcev, ki do tedaj obstoječa delovna mesta zasedajo. Zaradi pomanjkanja prostih ležišč v samskih domovih odbor zahteva, da kadrovski sektor v čim krajšem času skliče sestanek predstavnikov odborov za kadre in medsebojna razmerja ter kadrovikov vseh TOZD.

V nadaljevanju je odbor predlagal za objavo naslednja prostá delovna mesta:

— elektro-toplotni energiji: — strojnik stikalničar HE Gorje in strojnik stikalničar HE Rovte ter v elektro vzdrževanju: — vodja EV jeklarina in — vodja EV Javornik.

Odbor je na predlog obratovodstva ukinil odbitek od osnovne tarife postavke 18 članom TOZD VET, le v enem primeru se s predlogom ni strinjal; razporedil je 19 novih delavcev, premestil pa 63

delavcev, obravnaval 22 prošenj za udeležbo v politični šoli, ki bo od 19. do 26. 4. 1974 in odobril trem članom izredno plačan dopust, razpravljal je o informaciji o preračunih kadra za potrebe nove hladne valjarne in sicer bi za to rabili 32 delavcev iz strojnega vzdrževanja, 30 iz elektro vzdrževanja in osem iz energetskih obratov.

Pri pregledu izvajanja sklepov izredne seje odbora za kadre in medsebojna razmerja ter odbora za dohodek in nagrajevanje, ki je bila, dne 2. aprila, je bilo ugotovljeno, da sklep ni bil realiziran ter so delavci plačani na nekaterih delovnih mestih v CPDV, kakor tudi v tehničnem inšpektoratu po novih plačilnih kategorijah, eventualne razlike pa bodo naknadno upoštewane.

Ob sklepu se je predsednik odbora vse člane informiral tudi o sklepih 6. redne seje odbora za kadre in medsebojna razmerja pri DS Železarne, ki se nanašajo na kader TOZD VET.

Železarski globus

ŠVEDSKA

Švedske železarne so v letu 1973 dosegle rekordno proizvodnjo surovega jekla v višini 5,7 milijona ton. To je v primerjavi z letom 1972 za 450.000 ton ali 7,8 odstotka več. Od tega je bilo 466.000 ton nerjavnega in 1,2 milijona ton ostalega posebnega jekla.

VENEZUELA

Železarina Orinoco je naročila Midrex napravo za direktno redukcijo železove rude z letno zmogljivostjo 400.000 ton. Dobavilo jo bo zahodnonemško podjetje Korf Engineering. Gradnja bo trajala dve leti.

DANSKA

Zahodnonemška železarska družba Demag iz mesta Duisburg, bo v mestu Frederiksvaerk gradila novo elektro jeklarino. Njena letna proizvodna zmogljivost bo 500.000 ton surovega jekla.

TOZD Hladna predelava

10. seja delavskega sveta

V ponedeljek, dne 6. maja, je bila v spodnjih prostorih Kazine 10. seja delavskega sveta TOZD Hladna predelava. Predsednik delavskega sveta Ivan SUŠNIK je za sejo predlagal naslednji dnevni red: pregled sklepov prejšnje seje, obravnava poslovnega poročila za I. četrtletje 1974 za TOZD Hladna predelava, ugotovitveni sklep za samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih in odgovornosti delavcev v TOZD, odobritev nočnega dela žena za leto 1974, spremembe sestava odborov in komisij, imenovanje predstavnikov v odbor za splošni ljudski odpor, formiranje obratovodstva obrata vratnih podbojev, pritožbe in razno.

Poročilo o izvrševanju sklepov prejšnje seje je podal direktor TOZD Franc Vičar iz katerega je bilo razvidno, da so bili vsi realizirani.

Sledila je razprava o poslovnem poročilu za I. četrtletje 1974 TOZD Hladna predelava. O doseženi proizvodnji v tem obdobju je poročal direktor TOZD, podatke o finančnem poslovanju pa je podal knjigovodja Anton Mesarič. Ugotovljeno je bilo, da je proizvodnja, dosežena v tem obdobju, zadovoljiva, prav tako pa tudi finančni rezultat.

Stroški proizvodnje so v tem času znašali 215.181.002 din skupna vrednost pa 219.384.123 din. Iz tega sledi razlika 4.203.121 din znižanja. Zaradi povišanih cen pri nabavi materiala pa je nastalo zvišanje v višini 5.339.655 dinarjev.

Po obratih so bila odstopanja naslednja:

— Hladna valjarina je dosegla skupno znižanje stroškov za 958.992 din in sicer pri vložku za 760.870 din (69.240 znižanja zaradi boljšega izplena in 691.630 din zaradi nižje planske cene nabavljenih TVT). Znižanje pri predelavi je pri vseh stroških, razen pri pomožnem materialu.

Žičarna je prav tako dosegla znižanje stroškov in sicer v višini 1.985.837 din. Pri vložku je znižanje za 704.370 din zaradi boljšega izplena, pri predelavi pa za 1.281.467 dinarjev. Znižanje pri predelavi je pri vseh stroških in to največ zaradi presejanja plana.

Profilarna ima znižanje stroškov skupno za 66.913 din. Pri vložku je znižanje zaradi boljšega izplena za 37.610 din, pri predelavi pa je znižanje za 29.303 din.

Jeklovlek je dosegel skupno znižanje v višini 2.256.435 din. Pri vložku je znižanje za 928.270 din (739.740 din zaradi boljšega izplena, 188.530 din pa zaradi manjše porabe nabavljenega vložka). Pri predelavi ima jeklovlek znižanje za 1.328.165 din. Znižanje je v glavnem zaradi presejanja plana po količini in asortimentu.

Edini obrat v TOZD Hladna predelava, ki ima v I. četrtletju 1974 zvišanje stroškov je elektrodni obrat. Skupno zvišanje znaša 1 milijon 218.967 din in sicer pri vložku znaša povišanje za 133.190 din, pri predelavi pa za 1.085.777 din. Zvišanje stroškov pri predelavi je največ zaradi nedoseganja plana. Potem sledi zvišanje še pri osebnih dohodkih, embalaži, vzdrževanju in fiksnih stroških.

Željarina je dosegla pri stroških znižanje za 296.208 din. Pri vložku so znižani stroški za 275.410 din in to zaradi boljšega izplena, pri predelavi pa je znižanje za 20.798 din. Znižanje stroškov je pri ostalih primarnih stroških, zvišanje pa pri embalaži in to zaradi večjih količin embalaranih v dražjo embalažo.

Na osnovi obrazložitve je bil delavski svet mnenja, da je bilo poslovanje v I. četrtletju 1974 uspešno, vendar pa je kljub temu treba urediti vprašanje vložka, ki je še posebno problematičen v profilarni.

Na osnovi izida podpisovanja samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih in odgovornosti delavcev v TOZD, je delavski svet sprejel v smislu člena 120 tega sporazuma ugotovitveni sklep, da je samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih in odgovornosti delavcev

v TOZD hladna predelava veljaven. V času od 15. do 25. marca so delavci TOZD na osnovi zaključene razprave po delovnih skupinah podpisovali izjave, da sprejemajo pravice in obveznosti, ki jih vsebuje sporazum o medsebojnih razmerjih. V TOZD Hladna predelava je te izjave podpisalo 1050 delavcev od skupno 1109 zaposlenih, kar znaša več kot dve tretjini, oziroma 95 %.

Na osnovi vloge socialno zdravstvene službe za odobritev nočnega dela žena za leto 1974, je delavski svet dal soglasje za nočno delo žena, ker zaenkrat še ne more biti odpravljen, predvsem zaradi pomanjkanja moške delovne sile in ne nazadnje zaradi stalnega pomanjkanja električne energije. Nočno delo je bilo odobreno v jeklovleku za 17 žena in to na štirih delovnih mestih, v profilarni za tri žene na enem delovnem mestu, v žičarni za 33 žena na štirih delovnih mestih in v elektrodnem obratu za 27 žena na treh delovnih mestih.

Delavski svet je soglašal s predlogom sindikalne organizacije za spremembo sestava odbora za gospodarstvo, odbora za dohodek in nagrajevanje ter odbora za varstvo pri delu. V odbor za gospodarstvo se vključijo Gregor Hudrič iz profilarne, v odbor za dohodek in nagrajevanje pa Janez Ovsenik iz profilarne in Jože Sturm iz žičarne, v odbor za varstvo pri delu pa Milan Markovič iz jeklovleka in Jože Kržišnik iz profilarne.

V zvezi z dopisom referata za narodno obrambo železarne Jesenice za imenovanje predstavnikov naše temeljne organizacije v odboru za splošni ljudski odpor, je delavski svet imenoval v ta odbor Vladota Stenovca iz željarne.

Delavski svet je soglašal s predlogom oddelka za organizacijo dela pri SEOP, za formiranje obratovodstva v novem obratu vratnih podbojev. Odobrena so bila naslednja delovna mesta:

obratovodja U-51 oseba, kalkulant U-31 oseba, delovodja D-51 oseba.

Nadalje je delavski svet obravnaval predlog sektorja za ekonomiko in organizacijo za gospodarjenje z osnovnimi sredstvi. Delavski svet ni imel bistvenih pripomb na ta predlog in ga je v celoti potrdil.

Delavskemu svetu je bil posredovan sklep odbora za kadre in medsebojne odnose glede premitve sodelavke iz jeklovleka v žičarno. Po temeljiti obravnavi je delavski svet sklenil, da se sklep odbora za kadre razveljavi in vrne vlogo za premitve odboru za kadre v ponovno reševanje.

Delavski svet je potrdil predlog za ustanovitev samoupravne interesne skupnosti za transport in luški promet z upoštevanjem pripomb, ki jih je dala strokovna služba.

Na seji so bili informirani, da so samoupravni sporazum o varstvu pri delu v TOZD obravnavale vse delovne skupine in bili mnenja, da se lahko pristopi k podpisovanju izjav za sprejem pravic in obveznosti po tem sporazumu.

Delavski svet je soglašal tudi s predlogom o delitvi sklada skupne porabe za leto 1974 skupaj s pripombami kadrovskega sektorja.

Delavski svet je ob zaključku seje odobril prodajo starega žičarskega stroja Kratos 5-stopni.

TOZD Valjarne

JAVORNIK I — 13. aprila SDS Udir — čistilnica, 15. aprila SDS Benedičič in SDS Zupan v adjustaži, ter SDS Markelj Franc na lahkih progah, 17. aprila SDS Brišar na tehnični.

ADJUSTAŽA ŠTEKEL BELA — 12. aprila SDS Vister.

VALJARNA ŽICE — 17. aprila SDS Juršič.

ADJUSTAŽA ŠTEKEL BELA — 18. aprila SDS Pristov.

BLUMING ŠTEKEL — 18. aprila SDS Knific.

ADJUSTAŽA BLUMING — 6. aprila SDS Erjavec.

BLUMING — 10. aprila SDS Bohinc.

VALJARNA 2400 — 18. aprila SDS Plemelj — progaj.

VALJARNA ŽICE — 21. aprila SDS Khnar.

17. aprila SDS Svetina TOZD Valjarne

JAVORNIK I — 17. aprila SDS Kogoj — lahka progaj, 19. aprila SDS Benedičič — adjustaža in 22. aprila SDS Markelj Jože lahke proge.

VALJARNA BELA — 17. aprila SDS na obratovodstvu.

ADJUSTAŽA BLUMING — 17. aprila SDS Podlipnik.

18. aprila SDS Bagudič, 19. aprila SDS Erjavec, SDS Lazar.

ADJUSTAŽA ŠTEKEL JAVORNIK — 15. aprila SDS Dremelj, Svetina, Knific.

BLUMING ŠTEKEL — 20. aprila SDS Jordan, 22. aprila SDS Rabič.

SAMOTARNA — 18. aprila SDS Pfajfar — oblikovanje, 19. aprila SDS Kapus na obratovodstvu.

LIVARNA — 19. aprila SDS Podobnik — jeklovilarna, 22. aprila SDS Krmar — siva livarna in SDS Smolej — čistilnica.

MARTINARNA — 16. aprila SDS pri pečeh, v livni jami in starem železu.

SAMOTARNA — 11. aprila SDS Podlesnik — mlini, 10. aprila SDS Panič — mlini II, 17. aprila SDS Rus — peči.

ELEKTROJEKLARNA — 18. aprila SDS Mrak na obratovodstvu in SDS Mušič.

PLAVŽ — 19. aprila SDS Štremfelj — apnenca, Ranihar — rudarna in Berlöt — Rus — peči.

LIVARNA — 17. aprila SDS Pristov — kovinolarne, 22. aprila SDS Smolej — modelna mizarina.

MARTINARNA — 17. aprila SDS IV. izmene pri pečeh, v livni jami in starem železu, SDS na obratovodstvu ter na drugi izmeni SDS Vister — Janša — Jereb in Šterbič, 18. aprila III. izmena SDS Mlakar, Lekše in Justin.

17. aprila SDS na vodstvu TOZD Talilnice,

PLAVŽ — 15. aprila SDS Guzelj na aglomeraciji, 16. aprila SDS Koželj in SDS Jančič — kamnolom Trebež, 17. aprila SDS Golba aglomeracija II.

ELEKTROJEKLARNA — 16. aprila SDS Panič, Sovič in Legat, ter 17. aprila SDS Korbar.

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Seminar mladih informatorjev

Pod pokroviteljstvom republiške komisije mladih informatorjev je bil v Piranu vsakoletni seminar. Udeležili smo se ga predstavniki mladih novinarjev in informatorjev iz vse Slovenije.

Tematika, ki smo jo obravnavali, je bila živa in pestra. Teme pogovorov so bile: problematika mladinskega tiska, temeljne vsebinske zasnove revij: Mlada pota, Pisma, Mladina, Informacije AZ, Problemi; od zamisli vsebine do ofsetno tiskarskega informativnega biltena; novinarska etika; sestava RTV.

Vse teme so bile zelo zanimive, tako bomo lahko z izkušnjami in z zanimanjem, ki smo ga pridobili na seminarju bolje in uspešneje delovali. Po mnenju vseh udeležencev je bil seminar odlično pripravljen in bo pripomogel k boljšemu sodelovanju in obveščanju mladine v občinah in v republiki.

Predavatelji so nazorno in zanimivo podajali snov, tako se je po vsakem predavanju razvila daljša razprava. K uspešnosti seminarja so prispevali predavatelji: Janko Tedezko, Andrej Pengov, Dušan Rebolj in Stane Urek.

Nastel bom nekaj najzanimivejših sklepov, ki smo jih sprejeli na seminarju:

- Organizirali bomo posvete z novinarji vseh glasil — lokalnih in centralnih. Zadolžen je vodja republiškega COP.

- Pripravili bomo oddaje o slovenski mladini na RTV.

- Program akcije »mladi novinarji pred kongresom« bo pripravil Andrej Pengov.

- V okviru rednega informativnega Biltena bomo izdajali sprotne informacije o kongresnih pripravah. V občinah moramo zadolžiti ljudi, ki naj redno pošiljajo informacije za Bilten.

- Pripravili bomo razstave, ki naj bi bile sprva v okviru občin in regij, nato pa republiške. Razstave naj zajemajo: mladinska glasila, občinska glasila in biltena, fotografije, razstave dokumentarnega gradiva o razvoju mladinske dejavnosti do obeh kongresov, likovna dela na temo o mladinski organizaciji, idejno-politično literaturo.

Vse sklepe naj bi uresničili do 9. kongresa ZMS, ki bo od 2. do 4. oktobra v Murski Soboti.

Jošt Novak — ŽIC

Kratke vesti

V torek, 7. maja se je sestalo predsedstvo tovarniške konference ZM Železarne. Na seji so največ govorili o pripravah na PETEROBOJ 74 in Majsko srečanje mladih železarjev, ki bosta osrednji prireditvi tovarniške konference ZM v mesecu mladosti.

Člani mladinskega aktiva Plavž pripravljajo v maju dvodnevno delovno akcijo. V okviru akcije »očistimo naše okolje« bodo na Plavžu očistili nesnago okoli blokov in poskrbeli, da bo ta del jesen še lepši.

Občinska konferenca klubov OZN je pretekli teden pripravila za člane klubov OZN na osnovnih šolah predavanje o azijski državi Sudan. Kljub zanimivemu predavanju je bila udeležba zelo slaba, saj se je predavanja udeležilo le okoli trideset članov.

Člani mladinskega aktiva Planina pod Golico so za 27. april in 1. maj pripravili proslavo. Nastopili so recitatorji in pevski zbor, člani dramske skupine pa so izvedli kratko igro. J. R.

Kres za praznik 1. maj

Mladinci MA Rateče smo s pripadniki JLA z obeh rateških karavil zakurili kres v okviru praznovanja praznika dela. Kres je zagorel 30. aprila ob 19. uri. Poleg vojakov je bilo prisotnih tudi 15 mladincev, ki so se kresa udeležili tudi z željo, da bi vojaki dovolili uporabljanje njihovega orožja. Mladinci res niso gojili praznih upov in so smeli streljati s polavtomatsko puško in raketno pištolo. Močnejši so lahko streljali tudi s puškomitraljezom, ker je potrebno napeti precejšnje sile, da se ublaži sunke tega orožja in so morali nekaterim priskočiti na pomoč lastniki orožja. Skupno z vojniki so mladinci zapeli nekaj partizanskih pesmi in okrog kresa zaplesali kolo. Ko je bilo razpoloženje vedno lepše je pričelo deževati in

Jutri bomo na Jesenicah prozdravili štafeto mladosti

Na železarskih Jesenicah bomo jutri, 11. maja, sprejeli zvezno štafeto mladosti, ki se bo letos zopet ustavila v našem mestu. Letošnja štafeta ima predvsem poudarek na delavski mladini, zato štafeto palico nosijo največ mladi delavci in sicer skozi vsa večja industrijska središča v Jugoslaviji.

Štafeto palico z najlepšimi pozdravi, čestitkami in željami tovarišu Titu za njegov 82. rojstni dan, bo jeseniška mladina sprejela jutri okrog trinajste ure pred spomenikom padlih na Poljanah od mladih iz radovljiške občine. Štafeto palico bodo mladi zatem ponesli skozi Javornik, mimo železarne na trg Toneta Čufarja, kjer bo ob 13.30 osrednja slovesnost. Vasilij Koman, predsednik tovarniške konference ZM Železarne, bo prebral pozdravno pismo, za njim pa bo spregovoril Ivo Ščavničar, sekretar tovarniške konference ZK. V kulturnem programu bo nastopil srednješolski pevski zbor Blaž Arnič in pihalni orkester Jeseniški železarji.

Štafeta bo zatem krenila skozi Jesenice in Hrušico v Mojstrano, kjer bo pred gasilskim domom ob 14.10 kratek program, ki ga bodo izvajale osnovne šole. Tu se bo zvezni štafeti priključila tudi triglavska štafeta. Zatem se bo štafeta za kratek čas ustavila še pred hotelom Prisanek v Kranjski gori in sicer ob 14.45, zatem pa bodo jeseniški mladinci okoli 15. ure predali štafeto palico na Vršču mladincem iz tolminske občine. J. R.

ločiti se je bilo treba od prijetne družbe in oditi domov. Ob slovesu smo si obljubili tesnejše sodelovanje med mladimi iz Rateč in pripadniki JLA bližnjih karavil.

Ivan Zustovič

IV. majsko srečanje mladih iz Slovenskih železarn na Jesenicah

Prihodnjo soboto 18. maja bo tovarniška konferenca ZMS naše železarne gostitelj mladih železarjev in predelovalcev iz Slovenskih železarn na četrtm, že tradicionalnem majskem srečanju. Na srečanju bodo sodelovali mladi iz vseh treh slovenskih železarn, nadalje iz Plamena Kropa, Verige Lesce, Tovila Ljubljana, Žične Celje, Metalurškega inštituta in organizacije skupnih služb Slovenske železarne. Program srečanja vsebuje ogled znamenitosti in zanimivosti naše bližnje okolice in zabavno družabni program.

Mladi iz naše železarne dobijo vse informacije pri predsednikih svojih aktivov ali sekretarjih konferenc ZMS TOZD, ali na telefonski zvezi, ki jih železarne 269, kjer lahko tudi prijavijo svojo udeležbo.

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje... 10

Tito

Hrana je pogoj, da se preživimo

HIBRIDNA DETELJA (TRIFOLIUM HYBRIDUM)

Raste raztreseno po vsej Sloveniji na vlažnih travnikih, pašnikih, ob poteh in njivah. Cveti od maja do septembra. Cvetovi so umazano beli do rožnate barve.

Mlade liste uporabljamo večinoma mešano z drugo divjo zelenjavo, lahko jih vlagamo za zimo ali jemo presne v solati. Uživamo tudi kuhane cvetne glavice.

ROŽNATOCVETNI VRBOVEC (EPILOBIUM ROSEUM)

Zeljnata rastlina z do 80 cm visokim, pokončnim, razraslim stebelom. Beli ali svetlo rožnati cvetovi imajo lijav venec in cveto od julija do septembra. Plod je dolg, črtast, gosto sivo dlakav strok, ki vsebuje številna semena. Raste na vlažnih mestih, po močvirjih in nabrežjih. Razširjena je po vsej Sloveniji.

Liste nabiramo od pomladi do jeseni in jih pripravljamo v solatah ali kuhamo za juhe in prikuhe, pa tudi za čaj.

GORSKI VRBOVEC (EPILOBIUM MONTANUM)

Do 80 cm visoka zeljnata rastlina s pokončnim, enostavnim ali rahlo razraslim, okroglim stebelom. Cveti z rožnatimi cvetovi od junija do septembra. Liste uporabljamo vso sezono za solato, juhe, prikuhe in čaj.

OZKOLISTNO CIPRJE (CHAMAENERION ANGUSTIFOLIUM)

Do 120 cm visoka zeljnata trajnica. Veliki, škrlatno rdeči cvetovi imajo razprostrt venec in se končujejo v grozdasto socvetje. Cveti od junija do avgusta. Plod je ozka, nekoliko rdečkasta, kratkodlakava glavica. Raste po vsej Sloveniji na posekah, gozdnih robovih, v redkih gozdovih, ob poteh pa tudi na skalnatih in peščenih tleh od nižin do subalpskega pasu.

Mlade rastline, sočne vršičke stebel in mlade liste pripravljamo večinoma mešano z drugo zelenjavo v solatah, juhah in prikuhah. Mlade liste in mlade korene kuhamo kot beluše. Posebno jeseni vsebuje koren veliko škroba in sladkorja ter ga uporabljamo za pridobivanje škroba ali kot krušno surovino. Listi nam lahko nadomestijo pravi ruski čaj. V eni uri nabereimo do 3 kg listov, do 5 kg mladih rastlin in do 2,5 kg korenov. Rastlino nabiramo v neomejenih količinah in je ne moremo zamenjati z nobeno drugo škodljivo vrsto.

GOZDNI SLEZENOVEC (MALVA SYLVESTRIS)

Dvoletna ali trajna od 30 do 100 cm visoka zeljnata rastlina z bolj ali manj prilieglim, okroglim in gosto dlakavim stebelom. Rožnato vijoličasti cvetovi imajo na vsakem venčnem listu po tri temnejše proge. Raste na pustih tleh ob poteh, opuščeni njivah, cgradah, okrog naselij in po travnikih. Razširjen je po vsej Sloveniji od nižin do gorskega pasu.

Mlade rastline, listi in stebelni vršički so prijetnega okusa in so jih v nekaterih deželah že davno uporabljali za solato, za juhe, prikuhe in zelenjavne nadeve. V eni uri nabereimo do 1,5 kg listov in ker je rastlina povsem neškodljiva, jih lahko nabiramo v neomejenih količinah od zgodnje pomladi dalje, pozneje pogostejše pa tudi jeseni. Okusne mlade plodove, ki vsebujejo precej olj, lahko jemo sveže.

Podobno kot gozdni slezenovec uporabljamo tudi navadni slezenovec in ostrolistni slezenovec. Razširjena sta po vsej Sloveniji na suhih krajih, med grmovjem in ob poteh od nižin do gorskega pasu.

NAVADNA ZAJČJA DETELJICA (OXALIS ACETOSELLA)

Nežna, večletna, zeljnata trajnica, visoka 5 do 15 cm, ki zelo spominja na deteljo. Beli cvetovi z vijoličastimi žilami cveto posamično na dolgih pecljih od marca do maja. Raste na senčnih krajih v gozdovih, večinoma v rahli humozni prsti. Pogosto jo najdemo na gnjoičih panjih in deblih. Zasedimo jo tudi med grmovjem in na močvirnatih tleh od nižin do subalpskega pasu po vsej Sloveniji.

mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja

Nekaj besed o Leninovih kritikih danes in pri nas

(Posebna izdaja teoretične priloge Komunist — febr. 1974)

V vrsti njihovih marksoloških razprav in del o zgodovini marksizma lahko naletimo na poizkuse, da bi razvrednotili te Marxove postavke in jim pripisali povsem naključen značaj ali pa jih kratkoma proglasili za ostanek starega materializma iz 18. stoletja. Zanimivo je tudi to, da se o človeku, metafizičnega materializma, ki to pot gre na Marxov račun, redno ponavlja, kadar gre za kritiko materialističnega pojmovanja prirode in zgodovine pri Engelsu, Plehanovu in Leninu. Pravega smisla vsega tega zavzemanja za »avtentični marksizem« res ni mogoče skriti!

Tretjič, nobenega dvoma ni, da je Marx posvečal vso pozornost človeku kot bitju prakse, kot aktivnemu bitju, ki nenehno učinkuje na svet okrog sebe in ga spremlja v skladu z zavestno postavljenimi smotri, spreminjajoč s tem tudi samega sebe. Toda Marx hkrati že od »Nemške ideologije« dalje opozarja na samo po sebi umljivo prioriteto vnanje narave in pa na to, da ljudje sicer sami delajo svojo zgodovino, toda ne v okoliščinah, ki bi jih sami izbrali, marveč v okoliščinah, ki so jih ustvarili prejšnji rodovi in ki vsakemu človeku dejansko zmerom pomenijo primarna, objektivna izhodišča njegove praktične dejavnosti. Ta izhodišča s svojimi notranjimi razvojnimi tendencami krijejo v sebi realne možnosti za svoje praktično preseganje. Toda te okoliščine, te težnje in te možnosti mora človek v procesu svoje praktične dejavnosti zmerom globlje spoznavati. Od začetkov človekovega zavestnega bivanja bolj ali manj pravilno odsevajo v njegovi zavesti. In prav praksa je tista, ki jo je že Marx — ne šele Lenin — postavil kot merilo dejanskosti, tostranosti človekovega mišljenja. S tem je tudi jasno podčrtal svoje pojmovanje razlike med teoretičnim mišljenjem in praktično dejavnostjo, pojmovanje, ki se prav v ničemer ne loči od Leninovega, zelo pa se loči od tiste anarhoidne absolutizacije človeka kot »svobodnega bitja prakse«, ki je značilna za večji del »filozofov prakse«, ne

glede na nekatere nedoslednosti, ki jih v tem pogledu lahko pri njih ugotovimo.

Carstvo svobode ni bilo za Marxa nekaj neopredeljenega in neopredeljivega, nekaj na »nič« zgrajenega in neomejenega. Po njegovem mnenju, ki ga je zlasti poudaril v svojem »Kapitalu«, prav na koncu tretjega zvezka, se resnično carstvo svobode lahko razcvete le na carstvu nujnosti kot na svoji podlagi, ki opredeljuje tudi realne možnosti in razsežnosti človekovega osvobajanja. Kolikor svobodnejše, se pravi, kolikor bolj smotrno in bolj načrtno je zadovoljevanje človekovih potreb v območju njegove materialne nuje, toliko večji so realni pogoji za svobodno razvijanje človekovih ustvarjalnih moči kot samocijla, onstran materialne nuje.

Ta dialektika življenja je očitno tuja našim današnjim kritikom Lenina, (kar v tej zvezi pomeni tudi Marxa), kritikom, ki sleherni priznavanje objektivnih zakonitosti v prirodi in v družbi proglašajo za »ontologiziranje«. To pomeni, da špekulativne filozofske »premisleke« postavljajo nad prizadevanja po človekovem vse globljem znanstvenem obvladovanju prirode in družbe, nad prizadevanja, ki so tako neločljivo povezana z Marxovo, Engelsovo in Leninovo dialektično materialistično mislijo.

In končno: ko venomer prebiramo očitke, ki jih pristaši sodobne »kritične teorije« in »filozofije prakse«, »novi interpreti« Marxa iz frankfurtske, iz freiburške ali iz kake podobne šole, naslavlajo na Lenina, češ da »ontologizira« objektivne zakonitosti kot večne in nespremenljive, da njegova »teorija odraza« pojmuje človeka kot pasivnega opazovalca objektivnega, od njega neodvisnega sveta, se spomnimo na besede, ki jih je Lenin leta 1918. zapisal v polemiki s Kautskim: »Pripraviti nasprotniku očitno neumnost in jo potem pobijati, je prijem ne poseben pametnih ljudi.«

Pri naših »filozofih prakse« kot Leninovih kritikih sem se nekoliko dalj ustavil med drugim tudi zato, ker njihovi spisi polnijo tuja, zlasti zahodnonemška knjižna tržišča s svojimi »izvirnimi« interpretacijami marksizma. Vsa ta, dostikrat sila problematična »dognanja« prodajajo kot »sodobni jugoslovanski marksizem«, kar v tujem filozofskem tisku včasih izkiva nekoliko tendenčne komentarje, češ, vidite, to vam je filozofija samoupravljanja. Tovrstne interpretacije Marxa in Lenina se skušajo dostikrat uveljavljati tudi v učnih programih naših šol, srednjih, višjih in visokih kakor tudi političnih šol, kar po-

vzroča precejšnjo dezinformiranost o revolucionarnem delavskem gibanju, njegovi zgodovini in pa o procesu oblikovanja sodobne marksistične-leninistične misli.

Zato gre v polemiki s takšnim »jugoslovanskim« in »marksizmom« predvsem za obrambo tistih prizadevanj jugoslovanske marksistične misli, ki so v zadnjih desetletjih dala že marsikatero zgodovinsko pobudo v boju za oblikovanje novih, socialističnih razmerij med delovnimi ljudmi. Ta prizadevanja so bila zmerom toliko učinkovitejša, kolikor trdneje so temeljila na Marxovem in Leninovem teoretičnem in metodološkem izročilu, ki predstavlja dragoceno napotilo za raziskovanje razmerij v naši družbeni strukturi, med njeno materialno-ekonomsko podlago in vrhno pravno-politično stavbo, za raziskovanje duhovnega ozračja v tej družbi, ozračja, v katerem prihajajo do izraza vse protislovnosti socialistične graditve, in končno, za napredno reševanje teh protislovnosti.

Se vrsta vprašanj je, ki bi se jih bilo potrebno v zvezi z raznimi »novimi« interpretacijami Lenina dandanes lotiti. Naj omenim Leninovo vlogo v razdobju druge internacionale, ki jo te vrste interpreti pri nas zelo na lahko in brez slehernega zgodovinskega smisla tolmačijo kot njegovo pripadnost socialno demokratski »ortodoksiji«, očitajoč mu, da je v tem smislu reševal nekatera zelo bistvena vprašanja. Naj potem omenim še podcenjevanje prispevka, ki ga je Lenin dal, kar zadeva marksistično analizo birokracije in birokratizma, kjer mu očitajo, da je to dvojno pojmoval preveč preprosto in formalistično. In vendar je znano, da je Lenin zelo globoko posegel v družbene korenine birokratizma in opozarjal na zgodovinski pomen, ki ga ima v boju z njim progresivno uresničevanje samoupravljanja delovnih ljudi. Pri Leninovih kritikih je tudi v tej zvezi očitno prizadevanje zmanjšati njegovo pionirsko vlogo v postavljanju in konkretnem reševanju teh problemov. Medtem ko so zelo kritični do Lenina, dostikrat niso niti najmanj kritični do Trockega, Korschja, do nadvomnih revizionistov, kar zadeva marksistično teorijo in metodo, do raznih buržoaznih »marksologov« itd.

Poglobljanje v ta vprašanja, neločljivo vezana z Leninovo mislijo, njihovo razčiščevanje in praktično reševanje, bo omogočilo tudi pravičen odgovor na aktualno vprašanje našega današnjega idejno-političnega dela: za kakšen marksizem nam gre?

BORIS ZIHERL

Proizvodnja jekla včeraj, danes in jutri v svetu in pri nas

(Nadaljevanje s 1. strani)

stavlja v svetovni proizvodnji 0,4 odstotka.

Proizvodnja jekla v Slovenskih železarnah je bila leta 1973 dolslej najvišja in je znašala 695.485 ton, kar je približno četrtnina jugoslovanske proizvodnje ali 0,1 odstotka svetovne proizvodnje. Lansko leto štejejo za visoko konjunktorno in računajo, da se bo svetovna proizvodnja jekla v letu 1974 še dvignila. Napovedujejo, da bo znašala 719,5 milijona ton in se bo povečala za tri odstotke, kar pa pomeni v primerjavi s povečanjem v zadnjih petih letih precejšnje nazadovanje. Drugi zopet gledajo bolj optimistično na potrebe po jeklu na svetovnem trgu. Vsi so si pa edini, da bo dosegla svetovna proizvodnja jekla leta 1980 okoli 1.000 milijonov ton in leta 1985 1.150 milijonov ton.

Jugoslovanska proizvodnja je za leto 1974 načrtovana v višini 2.900.000, leta 1980 7 milijonov ton in leta 1985 predvidevajo 9,0 milijonov ton, po individualnih načrtih železarn pa naj bi bila cena okoli 11 milijonov ton.

V Slovenskih železarnah načrtujejo za leto 1974 proizvodnjo 775.000 ton, leta 1980 bo predvidoma 920.000 ton in leta 1985 naj bi dosegli milijon ton.

Delež jugoslovanske proizvodnje v svetovni proizvodnji jekla bo torej precej višji kot sedaj in bo znašal leta 1980 skoraj dvakrat več kot lani, t. j. 0,7 do 0,8 odstotka in leta 1985 približno odstotek.

Hitra rast proizvodnje jekla in spremembe v deležu proizvodnih agregatov, spremembe tehnologije ter cen energije in tehnološkim gorivom so pripeljali na svetovnem trgu do situacije, ki bistveno vpliva na proizvodne stroške jekla odnosno ekonomiko proizvodnje.

Cene premoga za koksanje se stalno dvigajo. Za povečano produkcijo surovega železa potrebujejo več koks in grade nove koksne baterije. V sodobnih plavžih z dnevno proizvodnjo 8 do 10.000 ton surovega železa, so znižali z različnimi ukrepi porabo koks pod 500 kg na proizvedeno tono, dosegajo pa celo rezultate pod 400 kg. Metalurški koks skušajo nadomestiti s tako imenovanim form-koksom. Industrijske poizkuse uporabnosti form-koks, dobljenega iz slabih premogov, opravljajo na Japonskem, Zah. Nemčiji, Italiji in drugje.

Cene staremu železu so se v enem letu dvignile skoraj za trikrat. ZDA, doslej najmočnejši izvoznik starega železa, so ustavile izvoz. V nekaj letih je v Ameriki zraslo 44 mini-železarn, vsaka z letno kapaciteto pod 300.000 ton jekla. Le-te pokupijo staro železo iz svoje okolice in na približno istem terenskem območju prodajo svoje proizvode. V ZDA so računali s tem, da bodo že leta 1975 porabili vse svoje staro železo. Sedanja prepoved izvoza opravičujejo s štednjo starega železa in energije. Zagovorniki prepovedi izvoza namreč pravijo, da pri proizvodnji jekla iz starega železa potrebujejo samo okrog 31 odstotkov energije, katero rabijo sicer po klasičnem postopku preko priprave zasia in proizvodnje surovega železa ter jekla. Pri izvozu starega železa izvozijo pri vsaki toni tudi 69 odstotkov energije, ki jo potrebujejo za proizvodnjo ene tone jekla prek surovega železa.

S prepovedjo izvoza starega železa iz ZDA bo posebno prizadeta Japonska, ki je uvažala okoli pet milijonov ton letno in Španija ter Italija, ki tudi uvažata vsaka po nekaj milijonov ton letno. V zadnjih mesecih so svoje tržišče starega železa, če že ne docela zapre, pa vsaj omejele države evropske gospodarske skupnosti.

V letu 1973 smo v Jugoslavijo morali uvoziti za potrebe proizvodnje jekla 299.000 ton starega železa. Letos bi ga potrebovali še več in to blizu 0,5 milijona ton. Pri sedanji izredni ekspanziji svetovne proizvodnje jekla bo nastal velik problem, kako nabaviti staro železo iz uvoza.

V Ameriki računajo, da bo znašal pri njih delež proizvodnje jekla v električnih pečeh že v nekaj letih okoli 30 odstotkov. Podoben odnos bo tudi v drugih industrijski visoko razvitih deželah, večinoma bodo lastno staro železo porabili sami v električnih pečeh v sestavi železarn ali pa v mini-železarnah, ki ob takih pogojih ter nizkih stroških investicij opravičujejo ekonomiko svojega nastajanja in dela.

V letu 1973 je znašal delež kisikovega procesa v svetovni proizvodnji jekla 403 milijonov ton ali 58 odstotkov. Iz razvojnih težej sklepajo, da se bo v svetovni proizvodnji

jekla dvignil delež kisikovih procesov precej nad 50 odstotkov, elektro jekla na 20 do 30 odstotkov, preostanek bo pa še nekaj časa pripadal SM jeklu in drugim postopkom.

Energija je drug problem, ki bistveno vpliva na stroške proizvodnje jekla. Tehnologiji na svetu si močno prizadevajo, da bi zmanjšali porabo in našli nadomestila. V teku je več poskusov o uporabnosti koks, dobljenega iz slabših vrst premoga. Ameriška komisija za atomsko energijo je izdelala priporočilo, naj bi država v naslednjih petih letih dala 11 milijard dolarjev, za raziskave, kako bi z uporabo premoga, sončne energije in geometrične moči, postali manj odvisni od uvoza nafte. Vsekakor pa bodo na svetu podvojili težnjo, da bi z nuklearno energijo nadomestili v industriji nafto, premog in plin.

Vprašanje vložka za proizvodnjo jekla po kisikovem procesu je rešeno s proizvodnjo surovega železa.

Osnova za masovno proizvodnjo in velike proizvodne enote bo do novih tehnoloških odkritij še naprej v klasičnem načinu proizvodnje jekla preko plavžev in po kisikovem procesu. Direktna redukcija železove rude s proizvodnjo železne gobe ni samo pot za čist vložek električnih peči, temveč enostavno-tudi dopolnilo za pomanjkanje starega železa. Proizvodnja železne gobe ali kot tudi rečemo, metaliziranih peletov, je danes že industrijsko dognana stvar po več postopkih in težko je dati kateremu od njih bistveno prednost. Pri procesih s trdnim reducentom je nekaj manj uspeha zaradi težav z regulacijo in žveplom v reducentu. Procesi s plinastim reducentom so na pohodu in samo po Kofr-Midland-Ross-postopku obratuje in je v gradnji več naprav, da bo njihova letna proizvodnja v prihodnjih dveh letih presegla 10 milijonov ton. Gotovo je, da bo pot direktna redukcija železove rude in predelave železne gobe v električnih pečeh v prihodnjih letih pridobila na pomembnosti. Vse več projektov predvideva gradnjo naprav za predredukcijo pri viru reducenta (zemeljski plin) še bolj pa pri rudniku železove rude, predvsem če je v bližini reducent. Poraba energije v procesu direktna redukcije je zelo visoka in praktično enaka porabi energije v plavžih ter je cena železne gobe močno odvisna od cene reducenta odnosno tehnološkega gradiva. Japonci so že namenili 24 milijonov dolarjev za pilotno napravo za proizvodnjo železne gobe, ki bo obratovala s 50 MW nuklearno centralo, katera bo dajala toploto potrebno za ogrevanje. Naprava naj bi pričela z delom leta 1977.

Poleg velikih investicijskih del za povečanje kapacitet v železarstvu je v teku tudi vse več gradenj velikih naprav, ki nadomestijo obstoječe. Tako ustavljajo po tri do štiri plavže z dnevno proizvodnjo od 1.000 do 1.500 ton in namesto tega gradijo večje plavže s kapaciteto od 8.000 do 10.000 ton na dan. Ustavljajo SM jeklarne z milijonsko letno proizvodnjo, katero nadomešča proizvodnja v 200 in več tonskih kisikovih konvertorjih.

Mini-železarne na bazi starega železa in mini-železarne na osnovi postopka predredukcije železove rude bodo povečale sicer svoj delež v svetovni proizvodnji jekla, zaradi omejitve v kapaciteti, saj ne presegajo 0,5 milijona ton letno, pa zaenkrat ne bodo prevzele prevladujoče vloge.

Ekonomika proizvodnje je tisto, kar iščejo vsi železarji, vsak na svoj način in po svoji poti, odvisno od specifičnih pogojev. Osnovni problemi so za vse, če že ne docela isti, pa vsaj zelo podobni in tako tudi za nas. Na naš jutri v proizvodnji jekla je vezano predvsem vprašanje rešitve problema oskrbe z energijo in rešitve problema vložka.

Milan Marolt

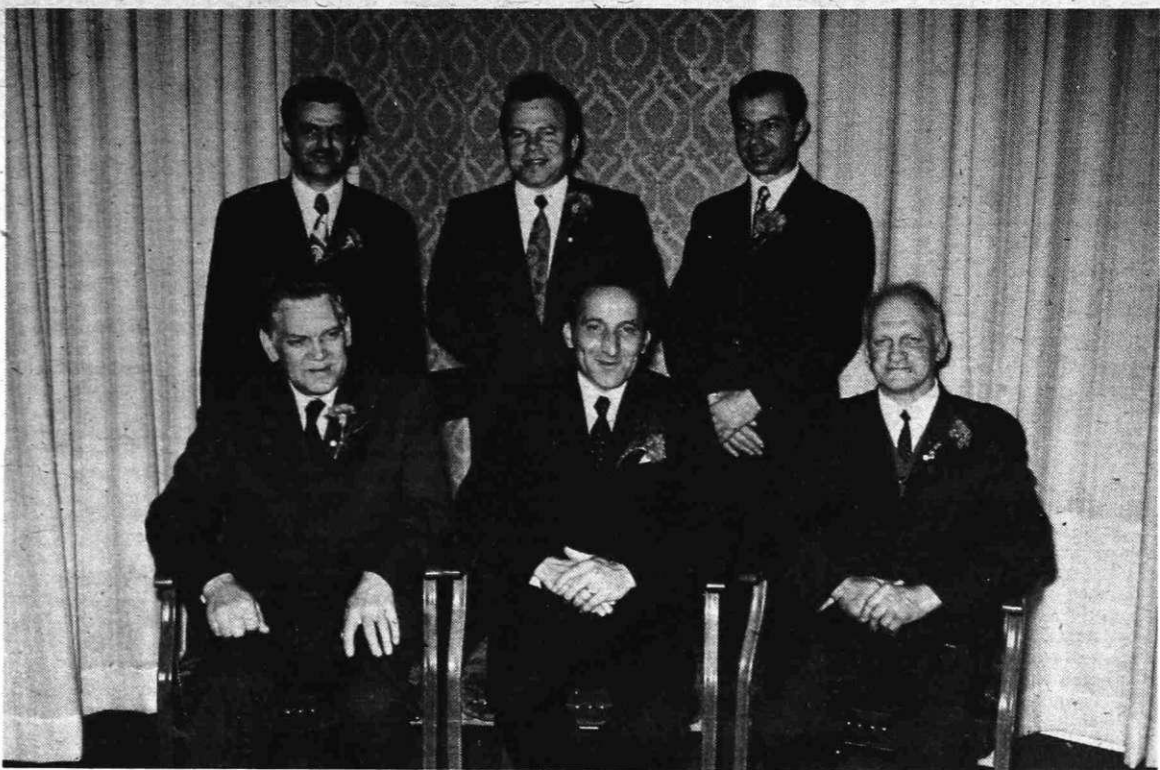
Železarski globus

AVSTRALIJA

Iz rudnikov železove rude v zahodni Avstraliji so v letu 1973 izvozili 73 milij. ton te železarske surovine, ki je bila vredna 440 milij. dolarjev. V letu 1972 pa so dobili 384 milij. dolarjev za nekaj več kot 54 milij. ton železove rude.

JAPONSKA

V preteklem letu so japonske železarne izvozile rekordno količino svojih izdelkov — 25,61 milijona ton v vrednosti 5,61 milijarde dolarjev. To predstavlja v primerjavi z letom 1972 16,5 odstotka povečanja po količini in 47,2 odstotka po vrednosti.

Jubilanta dela, ki sta bila zaposlena v Železarni 40 let

Ekonomske osnove poškodb in bolezni delavcev pri delu

V svetu se letno poškoduje pri delu povprečno 15 milijonov delavcev, od tega v ZDA in Japonski po 2 milijona, v Franciji, Zahodni Nemčiji in Italiji pa po milijon delavcev. V svetu letno zbolijo okoli 3 milijone delavcev zaradi poklicnih bolezni.

V Jugoslaviji se vsako leto poškoduje pri delu okoli 250.000 delavcev, ki so v staležu en dan ali več, kar znaša letno več kot 4 milijone izgubljenih bolniških dni zaradi poškodb pri delu.

Vsako leto se v Jugoslaviji smrtno ponesreči pri delu preko 500 delavcev.

Vsako minuto se pri delu poškoduje v Jugoslaviji 2 delavca, medtem ko se vsake 4 ure smrtno ponesreči pri delu 1 delavec.

V Jugoslaviji žal nimamo zanesljivih podatkov o povprečnem letnem številu poklicno obolelih.

Po oceni znašajo ekonomske izgube, ki nastanejo zaradi poškodb pri delu in poklicnih bolezni v Jugoslaviji približno 5 milijard novih din letno. Vsaka poškodba pri delu ali poklicna bolezen oškoduje skupnost povprečno za 15.000 dinarjev. Z drugimi besedami v vsaki minuti dela Jugoslavlani izgubimo 30.000 din zaradi poškodb pri delu in poklicnih bolezni.

Jugoslovanska skupnost izgubi letno zaradi požarov 700 milijonov dinarjev. Tu je upoštevano okoli 5000 požarov letno z okoli 400 poškodovanimi in okoli 80 smrtno ponesrečenimi delavci. V Jugoslaviji se vsako leto pripeti okoli 43.000 prometnih nesreč v katerih se poškoduje okoli 34.000 oseb. Od teh ponesrečenih oseb jih preko 2.000 oseb umre na kraju prometne nesreče ali v bolnici zaradi posledic. Letna materialna škoda zaradi prometnih nesreč se ceni na okoli 400 milijonov novih din.

Omenjene številke govorijo o velikem ekonomskem pomenu varstva pri delu, pred požari in v prometu. Posledice poškodb pri delu in poklicnih bolezni obično delavcem, njegova ožja okolica — družina, delovna organizacija in vsa širša okolica — skupnost.

Ekonomski pomen posledic poškodb pri delu in poklicnih bolezni ne vsebuje le ekonomskih osnov izgub, temveč tudi humane in socialne osnove izgub.

Da bi lahko izračunali ekonomske izgube zaradi poškodb pri delu in poklicnih bolezni, moramo statistično in analitično izračunati pogostnost in resnost teh poškodb in bolezni.

Pogostnost nesreč pri delu je kazalec (index), ki pove koliko nesreč se je pripetilo v določenem obdobju.

Resnost poškodb pri delu je kazalec dni, ki so bili izgubljeni zaradi poškodb pri delu.

Resnost smrtnih poškodb pri delu je ocenjena na 7.500 izgubljenih delovnih dni (ca. 25 let življenja).

Indeks pogostnosti poklicnih bolezni in indeks resnosti poklicnih bolezni sta kazalca, ki nam povedata koliko delavcev je zbolelo v nekem določenem obdobju in koliko so ti izgubili delovnih dni zaradi poklicnih bolezni.

Ekonomske izgube zaradi poškodb pri delu in poklicnih bolezni delimo v dve veliki skupini:

— direktne izgube in stroški ter

— indirektna izgube in stroški.

Med tema dvema skupinama ni neke ostre meje. Žal običajno delav-

ci, družina, delovna organizacija, skupnost in celo strokovnjaki za varstvo ljudi pri delu pogosto poznajo in ocenjujejo le direktne izgube in stroške. Vendar je indirektnih izgub in stroškov veliko več kot direktnih — strokovnjaki menijo, da je ta odnos 3:1 do 7:1. Našteli bomo nekaj glavnih direktnih ali indirektnih izgub in stroškov:

1. izguba delovnega časa poškodovanega delavca za ves čas njegove delanezmožnosti;

2. izguba delovnega časa tovarišev poškodovanega delavca, ki so prenehali delati, ker so nudili pomoč, razpravljali o poškodbi, bili razburjeni ali ker niso mogli nadaljevati dela brez zamenjave poškodovanca in do popravila poškodovanih strojev, orodij, naprav, pripravljenih materialov;

3. izguba delovnega časa delovodje in drugih vodstvenih delavcev zaradi nudenja pomoči poškodovancu, urejanja in usposabljanja delovnega mesta, izbora ali poučevanja novega delavca in raziskovanja ter analize nesreče;

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

V aprilu 28 večdnevni in 37 enodnevnih remontov

V mesecu aprilu smo bili na področju remontov razmeroma uspešni, kljub obsežnemu operativnemu planu remontov. Pri programiranju smo morali upoštevati, da so od 20. aprila dalje zasedeni vzdrževalci centralnih oddelkov na remontu valjarni debele pločevine na Javorniku, zato smo morali vse remonte, kjer so bili angažirani vzdrževalci teh oddelkov programirati pred tem časom. Že v predhodni obravnavi operativnega remonta plana v marcu, je bilo rečeno, da bosta meseca april in maj v pogledu remontov precej napeta.

Operativni program remontov za mesec april je predvideval 26 večdnevni remontov, pri čemer je bil dan poudarek na remonte SM peči, ogrevalcu zraka in valjarni debele pločevine. Poleg teh remontov pa smo morali v mesecu aprilu dokončati štiri začete remonte v mesecu marcu. Kakor vsak mesec, tako smo morali tudi v aprilu zaradi zahtev posameznih obratov vnesti dodatno v plan še osem remontov, od teh smo dela dokončali na šestih napravah, na dveh pa bomo nadaljevali popravilo v mesecu maju.

Analiza nam kaže, da so bila od 26 planiranih večdnevni remontov dela dokončana v 18 primerih, trije remonti se po planu nadaljujejo v maju, pet remontov pa je bilo odloženih.

Če upoštevamo, da smo morali v aprilu dokončati remonta dela še na štirih remontih, začelih v mesecu marcu in da smo izven operativnega

4. stroški zdravstvene oskrbe, zdravljenja, rehabilitacije ter stroški za telesno okvaro, invalidnino in invalidsko pokojnino;

5. stroški zaradi okvare strojev, orodij, naprav in priprav ter izgube materiala in druge imovine;

6. izgube, ki nastanejo zaradi prekinitev proizvodnje, prekoračitve dobavnih rokov, plačila penalov, izgubljenih premij in podobno;

7. stroški pomoči, ki jo podjetje dodeljuje poškodovanemu delavcu ali njegovi družini;

8. stroški za polni osebni dohodek poškodovanca po njegovi vrnitvi na delo, čeprav je njegov delovni uspeh lahko dalj časa manjši;

9. stroški zaradi izgube dohodka od dela poškodovanega in stroški, ker stroji niso obratovali zaradi odsotnosti poškodovanega;

10. stroški, ki nastanejo kot posledica razburjenosti, napetosti in poslabšanja delovne morale v podjetju zaradi pogostosti poškodb;

11. del režijskih stroškov, ki bremenijo delovno mesto poškodovanega delavca tudi v času njegove odsotnosti z dela (najemnina, osvetlitev, ogrevanje itd.);

12. odškodnine poškodovanih delavcev zaradi prenehanja strahu, bolečin in zaradi trajne aličasne delanezmožnosti (vedno večje število delavcev terja tako odškodnino prek sodišča).

Statistična in analitična ocenitev pogostnosti in resnosti poškodb pri delu in poklicnih bolezni ne služi le za ugotavljanje ekonomskih posledic, temveč tudi za analitično ocenitev ogroženosti dela in za ocenitev uspešnosti varnostnih ukrepov. Predvsem služi za ugotavljanje ekonomskega pomena izvajanja in preprečevanja preventivne poškodb pri delu in poklicnih bolezni.

dr. Mario Kocijančič

plana dodatno opravili še šest večdnevni remontov, smo v mesecu aprilu dokončali kar 28 večdnevni remontov.

Med osemnajstimi večdnevnimi remontu po operativnem planu in šestimi dodatno vnesenimi v operativni program, smo remonta dela v planiranem roku dokončali na trinajstih remontih, na štirih remontih smo predvidene roke skrajšali, na sedmih remontih pa smo predvidene roke prekoračili. Skrajšanje remonta rokov smo dosegli v glavnem na SM pečeh in ogrevalcu zraka, podaljšanje pa na pristaniškem žerjavu, rezalnem stroju in plinski žarilni peči. Odloženi remonti pa so bili na stiskalnici Zanky, zaradi potrebe v proizvodnji, hidravlični stiskalnici, zaradi remonta valjarni debele pločevine, iz istega vzroka je bil odložen tudi remont vlečnega stroja Schumag IB. Vse te odložene remonte bomo vključili v program v mesecu maju in juniju.

V mesecu aprilu so bili vzdrževalci angažirani z večdnevnimi remontu kar 337 dni. Remont na dveh strojih v jeklovleku pa izvaja zunanje podjetje Bregana.

Enodnevnih remontov je bilo v mesecu aprilu programiranih 43, izvedenih pa je bilo 37.

Primerjava med planiranim časom in dejansko porabljenim nam kaže, da smo uspeli za šest dni skrajšati planirane čase. Ta številka sicer ni velika, vsekakor pa kaže, da smo razmeroma realno programirali.

Referent za remonte
Stane Torkar

Novice iz sindikalnih organizacij

FINANČNO RAČUNOVODSKI SEKTOR

Prva seja osnovne organizacije sindikata na finančno-računovodskem sektorju je bila pred prvomajskimi prazniki. Članom odbora osnovne organizacije sindikata so razdelili dolžnosti tako da bo predsednik sindikalne organizacije Jože Zupan in njegov namestnik Vinko Mežnarc. V nadaljevanju seje so razpravljali o mestih, ki jih imajo na voljo v počitniških domovih v Crikvenici in Biogradu na moru. Sprejet je bil sklep o ukinitvi prispevka izplačila trideset dinarjev na posameznega člana sindikata. Prispevek bodo koristili pri izvedbi skupnih izletov. Ob koncu seje so razpravljali še o finančni pomoči sodelavcem, ki dalj časa bolujejo. Tako bodo sodelavci, ki boluje dalj kot mesec dni odobrili do 200 dinarjev, denarna pomoč za daljše bolovanje pa naj ne bi presegla 400 dinarjev. Anici Geršakovi iz oddelka za obračun osebnih dohodkov so odobrili brezplačno letovanje v počitniškem domu v Crikvenici.

SEOP

V drugi polovici aprila je bila prva seja novoizvoljene osnovne organizacije sindikata. Za predsednika osnovne organizacije sindikata so izvolili Karla Tramteta in za njegovega namestnika inž. Franca Svetina. Dogovorili so se, da bodo v maju organizirali piknik za sodelavce celotnega sektorja in predlagali, da bi izlete organizirali tudi ob nedeljah. Razpravljali so še o prijavi za letovanje v obeh počitniških domovih. Ob koncu seje so ugotovili, da še vedno ni rešeno vprašanje delitve toplega obroka za SEOP. Za rešitev tega vprašanja so zadolžili inž. Franca Svetina.

Zemeljski plin

V zadnjem času je bilo več javnih informacij o vključevanju Jugoslavije in Slovenije v evropsko omrežje plinovodov. Meddržavni razgovori med SSSR in Jugoslavijo so napredovali tako, da je dosežen sporazum o zagotavljanju dobavi zemeljskega plina Jugoslaviji.

V letu 1975 naj bi bilo na razpolago 500 milijonov nm³ in do leta 1980 se bo količina povečala na tri milijarde nm³. Ta količina je za obrat razdeljena informativno do leta 1980 in sicer: Sloveniji 750 milijonov nm³, Hrvaški 600 milijonov in Srbiji 1650 milijonov nm³. V prvi fazi bi Slovenija lahko dobila 500 milijonov m³ iz Avstrije preko Češkoslovaške. Pri poslovnem združenju energetike SR Slovenije deluje poslovni odbor za zemeljski plin. Pri gospodarski zbornici SRS pa je ustanovljena iniciativna grupa za ustanovitev samoupravne interesne skupnosti za nafto in plin. Tudi v okviru Slovenskih železnih je komisija sestavljena iz predstavnikov posameznih železnih, ki obravnava problematiko priprave za uvajanje zemeljskega plina. Ker naj bi bila investicijska funkcija za izvedbo plinifikacije poverjena Petrolu, ta že v tem smislu deluje. Strokovna grupa pri Petrolu je že zbrala podatke o predvideni potrošnji v Sloveniji za leto 1980.

Slovenija naj bi bila napajana z dveh strani. S priključkom pri Dravogradu iz Avstrije in iz Italije (Tržiča) za Anhovo. Magistralni vod bi bil od priključka na meji do končnih točk. Kasneje pa povezan z obema priključkoma od zunaj in iz Hrvaške. V prvi fazi bi bilo brez vmesnih kompresorskih postaj. Začetni tlak bi znašal 45 atmosfer in na koncu deset atmosfer. Orientacijsko bi znašal profil cevi do Jesenic deset triletnih kole. Sicer se to še obdeluje.

Po tej varianti so Jesenice na končni točki in mora biti za priključitev narejena celotna slovenska magistralna mreža. Iz zemljevida je razvidno, da smo vabljivo blizu tranzitnega plinovoda TAG v Avstriji, ki je že zgrajen do Trbiča. Če bi mogli dobiti plin iz gornje strani, bi morda preje prišli do njega. Pri tem mislim s Trbiča ali čez Korenško sedlo. Seveda bi s tako rešitvijo plin namenjen za nas dalj časa potekal po plinovodu v Italiji oziroma Avstriji, kar bi bilo potrebno tudi plačati. Jesenice so v Sloveniji največji potrošnik, saj bi ga leta 1980 lahko porabili 110 milijonov nm³.

V naši železnari smo za zemeljski plin gotovo zainteresirani zaradi tehnoloških in drugih prednosti. Zemeljski plin ima dovolj veliko kalorično vrednost (8400 kcal/nm³), popolno izgora, avtomatiziranje je lažje, ne vsebuje žvepla in rešuje tudi problem onesnaženja okolja.

Poleg dovoda do Jesenic je še vrsta del, na katere se bomo morali pripraviti še znotraj Železarne. To je določitev priključne, ali več priključenih postaj, notranji razvod in pri-

ADJUSTAŽA ŠTEKEL JAVORNIK

Pred kratkim je imela osnovna organizacija sindikata v adjustaži štekel na Javorniku 21. redno sejo. Predsednik tov. Lenardič je opozoril na osnutek samoupravnega sporazuma o varstvu pri delu ter na predlog delitve sklada skupne porabe in združevanje namenskih sredstev za leto 1974. Rečeno je bilo, da bo treba pripraviti predloge za razpravo na sestankih samoupravnih delovnih skupin. Referent za oddihe in izlete tov. Jekler je na seji poročal, da zbirajo prijave za letovanje v naših počitniških domovih, za brezplačno letovanje pa je predlagal Jožico Vovk in Maksa Žibreka. Spregovorili so še o sindikalni listi, ki je bila sprejeta v februarju na plenumu Zveze sindikatov Slovenije. Treba bo prilagoditi in sprejeti samouprav-

ni sporazum o delitvi dohodka in osebnega dohodka za črno in barvno metalurgijo v Sloveniji. Prav tako naj bi sprejeli interni samoupravni sporazum v Slovenskih železnarh in dopolnila internih aktov s tega področja v tovarni.

SEJA SEKRETARIATA

V četrtek, 25. aprila je bila seja sekretariata pri tovarniški konferenci v Železnari. Navzočim članom sekretariata je bila najprej posredovana informacija o stanju v naših samskih domovih. S tem v zvezi je bil sprejet sklep, da bodo samoupravne organe ter upravo Železarne pisмено obvestili o stanju v teh domovih in predvsem v samskem domu na Plavžu. Rešili so še nekaj tekočih zadev, nato pa enajstim članom sindikata odobrili denarno pomoč, ki naj bi jo prejeli ob prvomajskih praznikih. Ob koncu seje so člani sekretariata razpravljali še o prevozi v počitniške domove v Crikvenico in Biograd na moru, nato pa so poslušali še poročilo o finančnem poslovanju, ki ga je posredoval tov. Mirko Zupan.

O delu komisije za ugotavljanje kršitev delovne dolžnosti pri organizaciji skupnih služb

Komisija za ugotavljanje kršitev delovne dolžnosti pri delavskem svetu organizacije Skupne službe, je od konstituiranja do sedaj obravnavala osem zadev o kršitvi delovne dolžnosti. Od tega so bili:

- trije primeri uživanja alkohola na delovnem mestu med delovnim časom,
- en primer prinašanja alkohola na delovno mesto,
- en primer tatvine v Železnari na škodo sodelavca,

— dva primera prilaščanja materiala za sebe ali druge v vrednosti od 50 do 500 din in

— en primer prekrščenja danega pooblastila, povzročitev imovinske škode, namernega podajanja napačnih podatkov ter tatvine v Železnari na škodo sodelavcev.

Za te kršitve je komisija izrekla naslednje ukrepe:

- dva opomina,
- tri javne opomine,
- en zadnji javni opomin,
- eno prenehanje lastnosti delavca v delovni skupnosti OSS,
- v enem primeru pa je bil prijavljen oproščen.

V enem primeru je komisija predlagala zdravljenje zaradi prekomernega uživanja alkohola, kar pa kršitelj ni sprejel. Kljub obljubi, da na delovnem mestu ne bo več užival alkohola, pa je komisija komaj po treh mesecih zanj prejela zahtevek za obravnavo, ker je ponovno užival alkohol na delovnem mestu.

Glede na to, da je največ kršitev delovne dolžnosti zaradi uživanja alkohola, bo v bodoče temu škodljivemu pojavu posvetiti večjo pozornost. Žalostno je, da bi za zaposlene, ki so bili obravnavani zaradi teh kršitev pa tudi za druge, oddelek za socialno in zdravstveno varstvo organiziral ustrezna predavanja. Kar zadeva prilaščanje imovine, materiala za sebe ali druge so na seji predlagali, da se sprejmejo ustrezni ukrepi pri postopku v mali prodaji. V obravnavanem primeru je bilo namreč ugotovljeno, da delovodja, ki je izdal izvoznico, ni sam odkazal in stehal materiala, ki je bil prodan. V zvezi z odujevanjem denarja pri izplačilu regresov pa je SEOP, na predlog finančne inspekcije, že izdal ustrezen organizacijski predpis, po katerem je zagotovljena večja kontrola nad izplačili.

Novice z bodoče žice

NE SPOSTUJEJO DOGOVOROV

V prejšnji številki smo objavili novice z naslovom »Jame na cesti zagotovljene«, v kateri je bilo jasno poudarjeno, da težav s prenovljeno cesto v Soteski še ne bo takó kmalu konec. Cestno podjetje Kranj pa je takoj po objavi novice asfaltiralo omenjeni

cestni odsek in s tem ponovno dokazalo, da se vse premalo drži dogovorjenega.

xxx

Hokejski klub Olimpija si je vendarle »priboril« naslov državnega prvaka.

Če bi imel tudi nogometni klub Olimpija tako sposobne funkcionarje, kot jih imajo hokejisti, jim tudi v nogometu najvišji naslov ne bi ušel.

Potek magistrálnih plinov in smeri dobav plina v Sloveniji.

Tonetu Svetlinu v spomin

deval, da je delo obvladalo.

Življenska pot pokojnega Toneta Svetlina pa se že od otroštva dalje prepleta s športnim in telesnovzgojnim delovanjem. Še kot otrok je začel telovaditi pri predvojnem Sokolu in delovati tudi pri nogometnem klubu Bratstvo. Še večje vemo in zagonom pa se je oprijel telesnovzgojnega dela po osvoboditvi. Kot odbornik je deloval v prvem povojnem športnem društvu Joža Gregorčič, kot vodnik v povojni nastalem TVD Partizan in kasneje kot vesten, delaven in nepogrešljiv odbornik v istem društvu. Njegovo ime je tesno povezano s počitniškim taborom TVD Jesenice v Baški na otoku Krku in lahko bi celo rekli, da je eden od »očetov« tega tabora. Pri vseh povojnih prireditvah TVD Partizana pa tudi pri drugih športnih prireditvah ga srečujemo kot odgovornega in vestnega organizatorja ali soorganizatorja ali delavca, ki je bil v okviru društva pripravljen prijeti za vsako delo. Aktivno je deloval tudi kot smučarski in sploh športni sodnik, bil aktiven v sankaškem klubu in sekretar Sankaške zveze Slovenije, nekaj časa je aktivno delal tudi v občinski športni zvezi. Vesten, natančen in vedno pripravljen za šport in telesno kulturo žrtvovati vse. Njegovo navdušenje, zagnanost in vsestranost so lahko samo zgled mladim generacijam. Vzel, ki je z njegovim mnogo, mnogo pregodnim slovesom nastala predvsem v vrstah TVD Partizan Jesenice, bo le težko nadoknaditi. Njegova delovna zglečnost pa bo kot najlepši spomin nanj ostala prisotna med telesnovzgojnimi in športnimi delavci naše občine.

Jože Lavrinec umrl

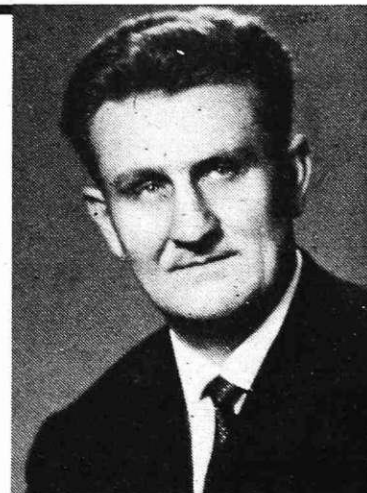
Po kratki in hudi bolezni je v torek, 30. aprila v 56. letu starosti umrl naš dolgoletni sodelavec JOŽE LAVRINEC.

8. aprila 1937 je bil sprejet v Železarno. Dolgo vrsto let je bil zaposlen v obratu Javornik II kot valjavec na progi tanke pločevine, zadnja leta pred ukinitvijo obrata pa je bil dninski delovodja.

Kljub izredno napornemu delu na progi tanke pločevine, je bil aktiven v sindikalni organizaciji in še posebej prizadeven kot blagajnik sindikalnega odbora. Bil je skrben in natančen pri svojem delu. Več kot dvajset let je skrbel, da so naši sodelavci v valjarnah na Javorniku in na Beli vsak petek pravočasno dobivali časopis Železar.

V trajnem spominu bodo Jožeta Lavrinca ohranili tudi gasilci v Železnari. Leta 1947 je postal član prostovoljnega gasilskega oddela. Bil je podčastnik prve stopnje, dvakrat pa je bil tudi odlikovan za uspešno in prizadevno delo. Leta 1970 je bil imenovan za podpoveljnika gasilsko reševalne čete v Železnari. Dolgo vrsto let je bil tajnik in praporščak.

V petek 3. maja so se od pokojnega Jožeta Lavrinca

na pokopališču na Blejski Dobravi poslovili njegovi domači, številni prijatelji in znanci, njegovi dolgoletni sodelavci iz bivšega obrata Javornik II, kakor tudi sodelavci stalne inventurne komisije kjer je bil zaposlen zadnja tri leta kot referent. Na zadnji poti ga je spremlila tudi četa gasilcev iz Železarne in prostovoljnih gasilskih društev občine, pred odprtim grobom pa sta se poslovila v imenu gasilskih društev Janez Bohinc in v imenu stalne inventurne komisije tov. Peterman.

Kot vestnega in prizadevnega ter vedrega sodelavca bomo Jožeta Lavrinca ohranili še dolgo v spominu.

Železarski globus

AVSTRIJA

Avstrijske železnice so v letu 1973 proizvedle 4,24 milijonov ton surovega jekla. To je v primerjavi z letom 1972 za 170.000 ton ali 4,2 odstotka več. Proizvodnja valjanih izdelkov je narasla z 2,96 milijona ton v letu 1972 na 3,02 milijona ton ali za 2,0 odstotka v letu 1973.

INDONEZIJA

V Indoneziji bodo v bližnji prihodnosti zgradili novo železarno, katere letna proizvodnja zmogljivost bo 500.000 ton surovega jekla. Pri izgradnji bo finančno in tehnično sodelovala družba Ferrostah AG iz Zvezne republike Nemčije. Investicijski stroški bodo znašali 300 milij. nemških mark. Obstaja možnost, da povečajo letno proizvodno zmogljivost na 1,2 milij. ton surovega jekla letno.

Brigade s hribov

»Kdor se samo za korak umakne, ga bom ustrelil!« je zavpil Tonči, da so ga lahko slišali vsi borci njegove čete. S prsti je krepko držal brzostrelko, pripravljen, da spusti kratek rafal pod noge prvemu paničarju, ki bo zanesel preplah v četo.

Vtem je zaslišal troje mitraljezov in brzostrelke na desnem krilu. Z dolgimi koraki se je pognal ob položajih. »Sedi mu za vrat. Niti koraka ne sme napraviti brez tvojega povelja.« je zaklical Miheju in mu pokazal mitraljeza, ki je drhtavo opletal z zbrojevko. Dovolj dolgo je bil mitraljezec, da mu ni ušlo, kako rad bi jo mitraljezec z zbrojevko pobrisal.

Cudilo ga je, zakaj sliši tako malo puškinih strel. Pa tudi bomb se niso metali. V gozdu sami mitraljezi, pa brzostrelke... V hipu je doumel. Zagledal je prve borce, kako so prestrašeni bežali. Bledi, zbegani obrazi, krčevite prestrašene kretnje, pogledi nazaj, zasoplo dihanje...

»Nazaj paničarji! Na položaj!« je zavpil in spuščal kratke rafale pod noge bežečim borcem. Dvigalo je sneg in po tem je lahko presojal, kako blizu sme spustiti rafal. Borci so poplegli; ni jih mogel pripraviti, da bi se vrnil na položaj: »Če se mi kdo samo še za korak umakne, bom poročunal. Tisti, ki bo prvi vstal, jih bo dobil!«

Poganjal se je naprej, besno upil nad Nemci in svaril borce, naj se ne premaknejo. Sikanje krogel, zopni poki dumdumk, ki so se razletavale ob deblih in vejah, ga ni zadržalo. Dosegel je rob ovalne kotanje. Prav na drugem skrajnem robu je zagledal komisarja Iztoka, kako je z brzostrelko zadrževal policiste, ki pa so trmoglavo rinili naprej. Saj njegov položaj niti ni tako slab, je pomislil. Samo, če bi mitraljeza ostala, kamor so ju določili. Pa je videl, kako sta se dvignila in stekla. »Nazaj! Nazaj!« je upil Tonči in divje mahal z rokami. Nista ga zagledala.

Ni stekel po sredi kotanje, kot je nameraval, ampak jo je ubral po njenem levem bregu, da bo prestregel mitraljeza. Vsaj enega. Prestrašeni obraz mitraljeza, ki je začen ob stal in ga zagledal, je še spodbodel njegovo jezo. »Kam pa bežiš, paničar!« je zatulil in ga zgrabil za plašč. S svojimi drobnimi, a kovaško močnimi rokami je hotel dvigniti mitraljeza in ga zagnati po tleh. Uspel je le toliko, da je mitraljezec stopil na prste: »Samo en meter se še umakni, več se ne boš. Jaz te bom ustrelil!«

»Napadajo, jurišajo,« je prestrašen pojasnjeval mitraljezec.

»Kaj si pa misliš, da ti bodo prinesli malico?« je kriknul Tonči. Z roko mu je pokazal deblo buke: »Tamle se postavi in se ne premakni brez mojega povelja! Prikljči nazaj pomočnika!«

Tekel je proti Iztoku. »Umakni se, nazaj! Zgoraj jih bomo prijeli!« je upil in mahal Iztoku. Na to razdaljo, razburjen kot je bil, ni mogel razločiti ali mu je Iztok nekaj zaklical ali ga je samo žalostno pogledal. S kratkimi rafali iz brzostrelke je skušal zadržati policiste, da se ne bi Iztoku preveč približali. Ni pa mogel razumeti, zakaj se komisar ne umakne. Njegov položaj je postal brezupen. Zdalj, ko ni na krilih mitraljezov, ga bodo stisnili in obšli. Iz kotanje se jim ne bo izlekel.

Še nekaj dolgih skokov in zavil se je poleg Iztoka. »Zakaj se ne umakneš?« je zakričal komisarju.

»Ranjen v nogo, skozi kost,« je žalosten povedal Iztok. Oziral se je na krila in čakal, kdaj ga bodo prijeli še z bokov.

»Mitraljezi naprej, juriš,« je zavpil Tonči in mahal z roko.

Nihče se ni premaknil. Odločil se je, da bo poskusil sam: »Nesel te bom, Iztok. Po kotanji se rešiva. Edino pod vrhom...« Ni hotel povedati, da bo ta del najbolj nevaren.

Iztok se je branil in mu upil, naj se sam umakne. Skupaj se ne bosta rešila. Prijel ga je za roko in dvigoval. Tudi Iztok je pomagal. Naložil si ga je na rame in se opotekaje pognal v kotanjo. Prvi koraki so bili kar lahki, potem pa je čutil, kako dobiiva svinčene noge. Hoja po snegu, posebej še, ko je zavijal v breg, je postala težka. Vseeno si je trmoglavo zatrdel, da ga prenese. Do gornjega roba kotanje.

Ste pa tudi prdeci, je premišljeval. Pustite komisarja in jo ucvrete, ko se nihče drug ni ranjen. In kje je komandir prve čete? Preketo, kje je komandir? Ni ga videl. O, ko ga sreča.

»Se kakih trideset korakov imata do roba. Zdalj bi lahko kdo priskočil na pomoč. O, prdeci, le čakajte... Suha slina mu je silila v grlo in ga dušila. Preklinjal je; v mislih so se mu vozljale najhujše kletvice, kar se jih je domislil. Glasu pa ni spravil iz sebe.

Sprva je mislil, da se je le Iztok nerodno premaknil. Vtem pa je že čutil pekočo bolečino v čeljustih, lepko kri v ustih. Iztok je z glavo na njegovih ramenih onemoglo zavpil:

»Tonči... Ni mogel več. Trudil se je, da bi nalahno položil komisarja na sneg in se odpočil. Pa ga je spustil kot vrečo. En sam pogled je zadostoval: Komisar je mrtev, on ranjen!«

Zagledal je policista, visokega, kako je razkrcen stal pod robom kotanje in vlagal nov rednik v brzostrelko. Preživeti, ubiti, je ustrelilo vanj. Z drhtečimi rokami, ki ga niso ubogale, je vlagal nov rednik. Ne da bi mislil, po nekem gonu, ki je bil v njem, se je prevadil. Sneg, ki so ga dvignile krogle brzostrelke, mu je pokropil obraz. Meril je, tresoč roko je uravnaval proti zeleni postavi, višje nad škornje in stiskal petelina. Zdelo se mu je, kot bi se rušila nebotična zgradba. Policist se je sesedal.

Iztoku ni mogel več pomagati. Zgrabil je njegovo brzostrelko in se sklonjen poganjal proti robu kotanje. Mitraljezec, ki ga je zaustavil, se še ni umaknil. Rad bi mu zaklical, da se pomakne nazaj, pa se je prestrašil, da bi mu zobje izpadli. Ni si še upal otipati rane; bal se je ugotovitve, da mu je razneslo čeljust. Strah je bil toliko večji, ker je čutil, kako mu kri po vratu polzi naprej, kako teče po prsih. Mitraljezec se je le ozrl. Z roko mu je pomahal, naj se umakne.

Kljub opozorilom, da bo z njimi poročunal, so borci prve čete vseeno zapustili položaje. Kolikor je lahko presodil, so se upirali le še trije mitraljezi in nekaj borcev. Z roko je kazal mitraljezu, naj se umika po ševno, da bo skrajšal pot do njegove druge čete. Računal je, da bo pomaknil svoja mitraljeza nekoliko nazaj, s tem tretjim izoblikoval polkrožno obrambo, ki naj zadrži policiste tako dolgo, da se bosta zbrali preostali dve četi in jim prihiteli na pomoč.

Mihej je vzel njegovo povelje zares. Z uperjeno puško je zadrževal mitraljeza in pomočnika, ki bi se rad umaknila. Nobene obrambe ni bilo mogoče organizirati. Tudi borci njegove čete so jo že pobrali s položajev. Kot Mihej je tudi Anzeje uspel zadržati le mitraljeza.

Morali se bodo umakniti, tako dolgo, da se na ugodnem zemljišču zberejo v obrambo, dobijo pomoč ali pa jih bodo policisti prenehali zasledovati.

Mihej je nepremično strmел v njegovo rano, ki je najbrž vzbujala strahoten vtis. Njega je zdaj le jezila, da je na tako neumnem mestu, ko ne more govoriti in je ni mogoče ožvežati.

Toda Žef ne misli na revo gospo, marveč z mislijo na prvo vajeniško plačo hiti proti tovarni.

»Plača, prva plača! Za sto malih hlebcev kruha!«

Tako mu prepevajo stroji skozi ves dolgi, zaradi pričakovanja vse predolgi dopoldan.

Opoldan bodo delili. Postavil se bo v vrsto pred okence in počakal, da ga bodo poklicali.

Tako se gleda, kakor je v tem času že dvakrat gledal druge.

Torej je le prišel dan, ki je delal te tri mesece, odkar je vajenec v tovarni, še bolj dolge, kakor so v resnici bili ob redki enolončnici v zavetišču sv. Jožefa in ga napravili še bolj mršavega in dolgega, kakršen je bil že po naravi in kakor so bili skoro vsi fantje njegovih let — otroci vojne lakote in vojnega gorja.

Mesece najhujšega glada bodo že opoldan za njim!

Že opoldan v odmoru si bo lahko privoščil cel hlebček kruha, čeprav ve, da mu bodo drugi delavci ponujali od svojega. Najbrž mu bo Grebenc zopet prinesel malico od Burjevčeve kakor včeraj, malico od te žene, ki mu je podarila volnen jopič, preden sta z Grebencem odšla v Moste h konjušnici, od koder so potem krenili v samo srce Ljubljane.

Saj Ljubljana je proletarska, brez proletarcev Ljubljane ni.

Zopet se oglašja v njem pesem, pravzaprav samo pripev te pesmi in melodija, ki mu sili na ustnice, da jo začne požvižgavati.

In prav tako podzavestno, kakor da se je melodije nalezal od Žefa jo požvižgava tudi Goričnik, sklonjen nad svoj rezkalni stroj.

In požvižgavata jo tudi potem, ko se oglašja sirena in ko se pričneta opoldanski odmor.

Toda danes ljudje ne sedejo takoj h kosilu, marveč se postavijo v vrsto pred pisarniškim okencem, za katerim stoji mrk uradnik z nagubanim čelom ter z zadirčnim glasom, kakor da bi klical pse, prebira imena:

»Arnejčič!... Bucek!... Daj, daj, zgani se... Cesar! Preketo, naj ti rečem veličanstvo in se ti poklonim... Curk! No, odcuri se že, preketo!...«

»Ja, gospod!«

Tako se vrste imena.

»Grebenc... No, kaj zijaš!... Je premalo?«

»Ja, zakaj ta odbitek!«

»Po ukazu gospoda ravnatelja!«

»S kakšno pravico?« se razburja Žefov prijatelj.

103 Miha Klinar
TIGROVEC ŽEF

»Da ti bomo prirezali greben!« pravi uradnik neprizadeto. »Drugič se ne boš več petelinil!«

»Pritožil se bom!«

»Tvoja stvar! A zdaj odkikirikaj! Drugi čakajo.«

»Hihhihi!« se zahihita Pezdarnik, ki stoji pred delavci, ki stojijo pred Žefom. »Kar pritoži naj se! Letel bo...«

Toda Žef je tokrat gluh za vse te besede. Kakor omočen čaka, kdaj se bo vrsta premaknila naprej in kdaj bo zaslišal svoje ime, pa preliši celo to.

»Jožef Štivec!... Jože Štivec!... Preketo, ali si gluh?«

»Ja,« se Žef vzdrami iz omočnosti. »Ja,« ponovi. »Tukaj sem, gospod!« obstoji pred okencem z razbijajočim srcem.

»Petdeset dinarjev,« pravi uradnik.

»Petdeset dinarjev?« se zavrti v Žefa.

»No, kaj zijaš? Ti je premalo?« ga uradnik ostro pogleda.

Žefu se za trenutek stemni pred očmi.

»Rekli so...«

»Rekli so: sto, kajne? Pa jih je samo petdeset,« govori uradnik glasno, da bi ga lahko tudi drugi slišali. »Petdeset odtegljaja! Kazen! Opomin, da se boš drugič raje ugriznil v jezik ali pa se boš nekoč znašel zaradi kršitve reda in miru v ječi? Le ministriraj rdečim, pa se boš kmalu znašel na cesti! No, skidaj se!«

Žef pa strmi v kuverto in šepeta:

»To je krivica, krivica,« mu drhtijo ustnice.

»To presega vse meje,« je slišati tudi Grebenco.

Delavci razen Goričnika in Pezdarnika pa molče in se previdno umikajo, namesto da bi se pridružili Grebenčevemu protestu in seveda tudi Žefovemu, čeprav Žefovega mrmranja ni mogoče razumeti, saj mu krivica stiska grlo in ga sili k jok, ki ga le s težavo zadržuje.

Gora hlebčkov, ki mu je bila tri mesece pred očmi, se je zmanjšala kar za polovico, pa še ta polovica, ki je ostala, se mu ta hip zdi tako majhna.

»To je tvoje maslo!« udari Goričnikov glas proti Pezdarniku in udari tudi delavce, ki se umikajo in gledajo nekam predse v tla, kakor da si ne upajo drug drugemu pogledati v oči.

14 Dežela bogov, filozofov, poetov
mornarjev in še kaj...

Tomaž Iskra

Zanimivo pri tem je, da ima voda v Grčiji (in ne samo v Mistri) nekakšen »poln« okus, okus, ki malce spominja na našo radensko.

Utrujeni od neusmiljene sončne pripeke, smo popadali za mize in čakali na kosilo. Pod nami se je odpirala zelena pokrajina z oranžnimi nasadi, vse tja do Sparte. Če si že v Grčiji, pij pred in po kosilu vino, kajti povrnilo ti bo moči.

Pet ur iz Mistre do Olimpije nas je pošteno izdelalo. Pravzaprav smo se samo lahko zahvalili odličnim šoferjem, da spretno vožnjo brez nezdgo. Seveda smo imeli nekaj manjših postankov, kajti nežnejši spol je večkrat prijel omotica, tako da smo po tej vožnji, dolgi skoraj 300 km, komaj čakali, kdaj se naselimo v kakšnem hotelu v Olimpiji in se pošteno oprhamo. Dolina ob Kronionu, hribu, ki se razprostira nad mestom Olimpijo je neverjetno zelena in pravo nasprotje soteskam in planotam srca Peloponeza. Vegetacija je tako bujna, kot v Epidauru in obiskovalec ima občutek, da je ponovno odkril oazo.

Olimpija rojstvo športa

Ko se sprehajaš po privlačnem, danes turističnem mestu Olimpiji, občutiš, da se je v antiki dogajalo tu nekaj več, kot nam samo priča zgodovina in tradicija. Nehote te objame poseben duh lepote, vzvišenosti in pomirjanja hkrati, da občudujoče gledaš preko bistrre reke Alfeios na zelene obronke Kroniona, ki že tako idiličnemu kraju daje poseben čar. Predno se odpraviš pogledat, kaj je še ostalo iz pradavnine, te na tvoji poti spremljajo nasadi limon, pomaranč, oljk, vse skupaj je kot slikovita podoba sodobnega romanja v posvečeno mesto, ki se mu pravi Olimpija. To je kraj velike grške civilizacije in slave, ki jo nobeno ljud-

stvo, pred tem in po tem ni doseglo, kaj šele presešlo. Tu, po obronkih Kroniona so se razvalili veličastni zvoki melodij in himen na čast slavi in bogovom, ki so pomagali krepiti duha tekmovalcem, do njihove zmage.

Skulpture iz belega kamna in marmorja, ki so krasile stavbe, so povečevale pomembnost mesteca Olimpije, in mu dajale vseskozi večer pečat kreposti, lepote in končno tistega duha, ki naj bi spremljal človeštvo za večne čase: prizadevanje za mir med ljudstvi; borba pa naj se razvija le v smislu športa, kjer se zmagovalca nagradi, vsi tekmovalci pa so kot udeleženci tekmovalstva vredni enake slave. Olimpija se je prvotno imenovala svetišče Panhellenic. To mestece je bilo dokaj pomembno v antičnem obdobju, že zaradi same lege, kjer je bilo stekališče bogatih trgovcev in drugih pomembnih veljakov celotne Grčije.

Olimpijske igre

V začetku 9. st. pr. n. št., verjetno okrog leta 884 pr. n. št., je vprašal kralj Ifitos preročišče v Delfah, kaj naj stori za grško ljudstvo, da bi preprečil nenehne vojne med državicami. Tedaj mu je Apolon odgovoril: Ifitos in ljudstvo Elisa (mesta) mora obnoviti olimpijske igre (olimpijske igre so se po izročilu Heraklesa začele že 1500 l. pr. n. št.). Sto let pozneje, v letu 776 pr. n. št., je Olimpija zapisala zlato stran grške zgodovine. Olimpijske igre so bile zares posvečene miru in so se obnavljale vsake štiri leta, vse do 4. stol. pr. n. št. V tem letu (776 pr. n. št.) je Coribus, mešan Elisa postal šampion v teku na 192,25 m (kolikor je dolga steza stadiona). Tako je njegova prva zmaga in njegovo ime zapisano prvič na olimpijadi. Natančnega datuma, kdaj so bile olimpijske igre ne vemo. Zapiski pa kažejo, da se je to dogajalo sredi poletja ob polni luni, nekako med julijem in avgustom.

Najprej so bile olimpijske igre lokalnega značaja, kmalu pa so združevale atlete iz vsega Peloponeza in celo vsega antičnega sveta, vključno s Perzijo, Ciprom, obalami Črnega morja, severno Afriko in Veliko Grčijo (Makedonija, Trakija itd).

50 NOVIH
GASILSKIH
PODČASTNIKOV

Operativni štab pri občinski gasilski zvezi si je v vseh povojnih letih prizadeval za pridobivanje in izpopolnjevanje strokovnega kadra v prostovoljnih gasilskih društvih v naši občini. V ta namen je že lani v novembru organiziral večmesečni tečaj, ki ga je obiskovalo 50 gasilcev iz naše občine. S tečajem so zaključili v marcu, nato pa je 50 tečajnikov uspešno opravilo izpite. Petdeset novih gasilskih podčastnikov bo v gasilskih društvih v prihodnje aktivno sodelovalo pri delu in izpolnjevanju nalog, ki so vedno večje z ozirom na velik razvoj tehnike. gašenja požarov.

Nova občinska skupščina konstituirana

V ponedeljek, 29. aprila, so se prvič sestali novo izvoljeni in izbrani delegati nove skupščine občine Jesenice. Najprej so se sestali na ločenih sejah delegati družbenopolitičnega zbora, zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti in opravili konstituiranje.

Izvoljen predsednik družbenopolitičnega zbora je Tomaž Ertl, podpredsednik pa Slavko Markelj, oboje iz Železarne. Predsednik zbora združenega dela je dipl. inž. Boris Bergant iz Železarne, podpredsednik pa Janko Sodja iz HC Moste. Za predsednika zbora krajevnih skupnosti so izvolili dipl. inž. Franca Žerjavo, zaposlenega pri GG Bled in za podpredsednika Stefana Rodija iz stanovanjskega podjetja Jesenice.

Zatem so se delegati vseh treh zborov zbrali na skupni seji, ki jo je vodila najstarejša delegatka Cvetka Čop. Ob ugotovitvi, da je od skupaj 96 delegatov manjkalo le eden, so potrdili začasni poslovnik občinske skupščine in opravili volitve vodilnih 'zadolžitve' v bodoči skupščini občine Jesenice.

Za predsednika skupščine občine so soglasno izvolili diplomirane pravnik Slavka Osredkarja, do sedaj zaposlenega v splošni bolnici Jesenice in za podpredsednika Janka Burnika iz zdravstvenega doma Jesenice.

Novo izvoljeni predsednik Slavko Osredkar se je v kratkem nagovoru zahvalil za zaupanje in poudaril, da se je že takrat, ko je pristal na kandidaturu za predsednika skupščine občine v celoti zavedal odgovornosti in da se te odgovornosti še bolj zaveda v trenutku, ko dejansko prevzema to dolžnost. Nato pa je nadaljeval: Naloga predsednika sedanje skupščine, katere delovanje sloni na delegatskem sistemu, se v marsičem razlikuje od nalog predsednika skupščine preteklega sklica, tako kot se tudi zamiljena, z ustavo opredeljena dejavnost skupščine občine kot celota, razlikuje od delovanja skupščine, kateri poteka petletni mandat. Ta razlika je objektivno nujna, ne zato ker bi jo narekovala morebitna slaba ocena dela prejšnje skupščine, ampak zaradi tega, ker jo narekuje novo razvojno obdobje, v katero stopa naša celotna družba. Ta prehod v novo obdobje so omogočili pogoji, ki so dozorovali v preteklosti, pri čemer ima prav gotovo pomemben delež tudi skupščina občine Jesenice preteklega sklica. Če v preteklosti ne bi dozoreli pogoji, potem danes ne bi bilo delegatskega sistema, sistema, ki je v pogledu samoupravne odgovornosti nedvomno višja stopnja in hkrati najvišja stop-

nja, ki je bila kjerkoli dosežena v zgodovini samoupravne odgovornosti. Pred nami so obsežne in odgovorne naloge, ki so opredeljene tako v jugoslovanski in slovenski ustavi, pa tudi statutu občine. Razen tega menim, da nam bo nedvomno služila kot osnova za delo tudi dediščina, katero povzemamo od skupščine prejšnjega sklica. Ta dediščina, ki ni majhna, nas obvezuje, da jo ob pogojih dela, ki so lastni našemu obdobju ne samo ohranimo, ampak tudi nadalje obogatimo.

Prav je, da se danes, ko opravljamo prvi korak na poti, ki nas čaka, na poti naših dolžnosti zavedamo, da delo naše skupščine ne bo lahko. Uspešnost našega dela bo odvisna od številnih znanih pa tudi sedaj še nezanih okoliščin, toda predvsem in v prvi vrsti od aktivnosti vseh delegatov in delegacij v tej skupščini, pa seveda od aktivnosti vseh delovnih ljudi, organiziranih v TOZD, v krajevnih organizacijah, interesnih skupnostih, skratka od nenehne utrjevanja neposrednega samoupravljanja, ki naj omogoči delovnim ljudem v naši občini odločanje o skupnih in splošnih zadevah, pa tudi soodločanje na področju oblasti. Ravno v tem, kako spodbuditi in povezati iniciative delegacij za oblikovanje politike skupščine, menim, da je ena od naših in mojih nalog. Nedvomno bo uspešnost našega dela odvisna tudi od doslednega izvrševanja v skupščini izoblikovanih nalog. Zato ima skupščina svoje izvršne organe, izvršni svet, ki je skupščini odgovoren za stanje v občini, za izvajanje politike in splošnih aktov skupščine ter upravne organe, katerih naloge so jasno opredeljene tako v ustavi kot v statutu občine.

Pri izvrševanju nalog skupščine, izvršnega sveta in upravnih organov, pa seveda ne gre samo za kolektivno odgovornost, ampak v tem okviru tudi za osebno odgovornost tako funkcionarjev občinske skupščine kot posameznih delegatov, pa tudi predsednika in članov izvršnega sveta ter vseh posameznih delavcev v občinski upravi. Menim, da je od

razvitosti osebne odgovornosti v precejšnji meri odvisno ali bo naše delo uspešno ali ne in prav zato bo potrebno, da bomo prav tem vprašanjem, vprašanjem osebne odgovornosti, posvetili posebno pozornost. Hkrati pa mora skupščina zagotoviti izvršilnim organom, izvršnemu svetu, predvsem pa upravnim organom splošne in posebne pogoje dela, pri čemer mislim tudi na materialne pogoje delavcev uprave, saj je njihovo delo nujno potrebno.

Ob koncu, tovariši in tovarišice, naj se še enkrat zahvalim za zaupanje, s prepričanjem da ste z izvolitvijo vodstva skupščine izrazili hkrati tudi pripravljenost sodelovati, v tem pa je tudi jamstvo za naše uspešno delo, je zaključil svoj uvodni govor novo izvoljeni predsednik Slavko Osredkar.

Na prvi konstituantni seji so opravili še nekaj drugih izvolitev in imenovanj. Za predsednika izvršnega sveta skupščine občine Jesenice so izvolili Iva Ščavničarja, pri čemer naj pojasnimo, da bosta funkciji predsednika skupščine in predsednika izvršnega sveta profesionalni. Na predlog Iva Ščavničarja pa so imenovali tudi člane izvršnega sveta in predstojnike upravnih organov občinske skupščine.

Za podpredsednika IS in predstojnika oddelka za občno upravo in družbene službe je bil imenovan prof. Pavle Dolar, za predstojnika oddelka za finance dipl. ekonomist Vanjo Pleš, za predstojnika oddelka za gospodarstvo Teodor Okrožnik, za predstojnika oddelka za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve inž. Anton Kovač, za predstojnika oddelka za notranje zadeve Jože Vehar in za predstojnika oddelka za narodno obrambo Ludvik Zalokar. Poleg tega bo vodja geodetske uprave ostal Žiga Drinovec in davčne uprave Franc Rožič. Za sekretarja občinske skupščine pa so imenovali Joža Resmana. Poleg tega so določili, da se bo prvega zasedanja zbora občin skupščine SR Slovenije kot delegat udeležil Tomaž Ertl, namestnik pa je Slavko Osredkar. Istočasno so potrdili listo kandidatov za člane predsedstva SR Slovenije in listo kandidatov za delegate v zvezni zbor skupščine SFRJ.

T. L.

Novice iz radovljiske občine

Na prvi seji delegatov vseh treh zborov nove občinske skupščine 29. aprila so za predsednika skupščine izvolili inž. Leopolda Pernuša z Bleda, za podpredsednika pa Ivana Cerkovnika iz Bohinja. Za predsednika izvršnega sveta je bil izvoljen dipl. ekonomist Franc Podjed iz Boh. Bele, za sekretarja dipl. pravnik Zvonko Savnik, za člane pa inž. Marko Bizjak, Maks Oswald, Janko Rozman, Mišo Kozinc in Jože Rebec. Za predsednika zbora združenega dela so delegati tega zbora izvolili inž. Jožeta Kapusa iz Plamena Kropá, za podpredsednika Jožeta Maršola iz Verige Lesce. Delegati zbora krajevnih skupnosti so izvolili za predsednika Franceta Jereta iz Radovljice, za podpredsednika pa Vinka Pačnika iz Begunj. Družbeno politični zbor je izvolil za predsednika Ferda Bema iz Radovljice, za podpredsednika pa Pavla Tolarja z Bleda.

Na svečanosti ob dnevu OF, ki je bila 27. aprila dopoldne v hotelu Svoboda na Bledu, so letošnja občinska priznanja OF podelili Jeseniško bohinjskemu odredu, Rudolfu Miculiniču z Bleda, Alojzu Špilerju iz Radovljice, Jožetu Koselju iz Otoč, Anici Eržen iz Lesca in Mihaelu Justinu iz Begunj. Na proslavi so bili poleg odlikovancev navzoči vsi predstojniki KO SZDL in predstavniki vodstev vseh občinskih družbeno političnih organizacij. V kulturnem programu se je zelo uspešno predstavil nedavno ustanovljen moški zbor KPD Bled.

Krajevna konferenca SZDL Radovljica je tako kot vsako leto, tudi za letošnji praznik OF priredila proslavo na predvečer praznika v avli osnovne šole. Najprej so slovesno sprejeli v članstvo SZDL 70 mladincev in mladink, ki so letoš dopolnili 18 let, nato pa je Miro Koman spregovoril o pomenu OF, s posebnim ozirom na uresničevanje njenega programa v današnjih pogojih. V kulturnem programu so sodelovali pevci komornega zbora A. T. Linhart, recitatorji osnovne šole in solisti glasbene šole. Na slovesnosti so podelili pismena priznanja KK SZDL Radovljica smučarskemu klubu Radovljica, Manci Filipič, Vinku Beretu, Mihi Finžgarju in Francu Grošlju.

Praznik OF so proslavili tudi v drugih krajih občine. V Ljubnem so na slovesnosti sprejeli 17 novih članov, v Zg. Gorjah pa so na pobudo KK SZDL organizirali gostovanje mladinskega pevskega zbora Blaž Arnič, ki je nastopil v avli osnovne šole bratov Zvan v Zg. Gorjah. V Kropi je 64 ekip mladinskih aktivov sodelovalo v orientacijskem pohodu od spomenika do spomenika. Prehodni pokal ZZZB NOV Radovljica je prejela ekipa MA Radovljica I.

Deževno vreme je za prvomajske praznike močno skalilo praznično vzdušje delovnih ljudi in prekrizalo številne načrte za planirane slovesnosti in prireditve. Kljub temu pa je bilo v vseh krajih občine veselo in praznično. Na predvečer so na vseh vrhovih zagoreli kresovi, ki so jih zakurili člani mladinskih aktivov. Že od pete ure jutraj 1. maja pa so navzlic dežju požrtvovalni godbeniki godbo na pihala iz Gorj in Lesca igrali budnice v Gorjah, na Rečici, na Bledu, v Lescah in v Radovljici. Ob 10. uri so se najvztrajnejši zbrali na tradicionalnem delavskem slavu na Šobcu. Pred več kot tristo obiskovalci so nastopili pevski zbor DPD Zasip, folklorna skupina iz Boh. Bistrice ter godba na pihala iz Lesca. Večina hotelov na Bledu in v Bohinju je bila zasedena s pretežno domačimi gosti.

Občinska konferenca ZMS je v sodelovanju z mladinskimi aktivimi in garnizijo JLA Boh. Bela sprejela obširen program prireditev in tekmovanj v počastitev meseca mladosti. Člani aktivov ZM so pričeli že v aprilu s predtekmovanji. V maju pa bodo zaključna tekmovanja v malem nogometu, rokometu, košarki, odbojki, namiznem tenisu, šahu, kegljanju in streljanju. Organizacijo tekmovanja bodo prevzeli MA v vseh krajih občine. Podelitev pokalov in diplom pa bo na zaključni prireditvi na praznik mladosti 25. maja v dvorani Kazine na Bledu.

Zvezno štafeto mladosti bodo pričakali mladinci radovljiske občine v soboto 11. maja v Begunjah, kjer jo bodo prevzeli od nosilcev iz trziške občine. Od tod bo štafeta krenila do Radovljice, kjer bo slavnostna prireditev s kulturnim programom. Na vsej poti skozi Lesce in Bled do Boh. Bistrice jo bodo s krajšimi slovesnostmi pozdravili mladinski aktivimi in občani. Gorjanski mladinci pa bodo štafeto palico izročili nosilcem jeseniške občine.

26. aprila so predstavniki samoupravnih interesnih skupnosti, delegati TOZD in OZD s področja gospodarstva in občinski skupščini podpisali skupne sporazume o financiranju programov temeljnih in republiških interesnih skupnosti. Tako kot v vseh gorenjskih občinah tudi radovljiski podpisniki niso podpisali samoupravnih sporazumov o financiranju programa skupnosti invalidskega in pokojninskega zavarovanja zaradi višjih zahtev kot je bilo prvotno dogovorjeno.

V torek 7. 5. je sklical sekretar komiteja ZK Jože Bohinc predsednike vseh petih komisij pri občinski konferenci ZK. Na seji so se dogovorili o izdelavi akcijskega programa uresničevanja sklepov in resolucij s VII. kongresa ZKS. Program bo vseboval konkretne naloge vseh komisij in organov občinske konference, časovne roke in nosilce izvajanja teh nalog.

Včeraj 9. maja je bil v Radovljici sestanek aktiva komunistov kulturnih delavcev, na katerem so obravnavali resolucijo VII. kongresa o idejni usmerjenosti kulture in konkretna vprašanja iz dejavnosti kulturne skupnosti v letošnjem letu. Udeleženci sestanka so se zavzeli za večji finančni delež množični amaterski kulturi v KS in v delovnih kolektivih, ki je bila spričo velikih potreb poklicnih kulturnih institucij doslej manj upoštevana.

Spričo neučinkovitosti in slabe organiziranosti mladinske organizacije v mestu Radovljica se je na pobudo krajevnih konference SZDL in organizacije ZK, včeraj sestal tudi aktiv mladih komunistov iz Radovljice. Ob navzočnosti predstavnikov SZDL, ZZZB in KS, so obravnavali problematiko mladih, zlasti kadrovska in prostorska vprašanja, ki najbolj otežujejo aktivnost mladine v mestu. Mladi člani ZK so prevzeli nalogo, da v najkrajšem času izvolijo vodstvo in s pomočjo ostalih organizacij zagotovijo primerne prostore.

Krajevni odbor ZZZB NOV in KO SZDL Begunje sta v nedeljo 5. maja dopoldne priredila slovesnost v počastitev krajevnega praznika. V spomin na 4. maj 1945, ko so borce Koprškega odreda osvobodili Begunje, je bila vsakoletna slovesnost v parku psihiatrične bolnišnice, kjer so predstavniki vseh organizacij in društev položili vence k spomeniku žrtvam nacizma. Po govoru prvoborca Antona Potočnika so v kulturnem programu nastopili pevski zbor bolnice in recitatorji mladinskega aktiva in osnovne šole Begunje.

V nedeljo 5. maja je v sklepni prireditvi II. kulturnega festivala Slovenskega kulturnega društva Globasnica na Koroškem nastopil tudi moški zbor DPD Svoboda Zasip in Blejski instrumentalni kvintet s pevcem Francem Korenom. Nastop zasipskih pevcev sodi v redno kulturno sodelovanje med kulturno skupnostjo Radovljica z zamejskimi Slovenci.

V okviru tedna Rdečega križa od 5. do 11. maja je občinski odbor RK v sodelovanju s krajevnimi organizacijami RK pripravil več propagandnih in drugih akcij. V vseh krajih bodo sprejeli nove člane in organizirali predavanja. V petek 10. maja pa bo na osnovni šoli v Radovljici občinsko tekmovanje mladih članov RK v prvi pomoči. Organizirali so tudi akcijo zbiranja prostovoljnih prispevkov, od katerih bodo 50 % namenili za letovanje socialno ogroženih otrok.

Občni zbor društva upokojencev Jesenice

Pod geslom Upokojenci nismo le številke — smo še sposobni ljudje, je imelo društvo upokojencev Jesenice v soboto popoldne svoj občni zbor. Dom upokojencev na Jesenicah je bil tudi tokrat polno zaseden, občnega zbora pa so se poleg upokojencev udeležili tudi mnogi predstavniki, kakor predstavnik društva upokojencev Slovenije, predstavnik skupnosti zdravstvenega zavarovanja Slovenije, predstavnik občinskega odbora ZZZB NOV Jesenice, predstavnik občinskega sindikalnega sveta in sindikata železarne Jesenice ter predstavniki podružnic društva upokojencev Javornik — Koroška Bela, Žirovnica, Mojstrana in Rače.

Otvoritvi in pozdravu gostom je sledila pozdravna pesem društva pevskega zbora, tej pa poročila. Iz poročil predsednika, tajnika, podpredsednika, predsednika gospodarske komisije in predsednika komisije za rekreacijo, kulturo in oddihe je bila razvidna izredna dejavnost društva v minulem obdobju, kateri so dali v razpravi priznanje tudi gostje. Upokojenci so sodelovali v zadnjem obdobju pri družbenopolitičnih akcijah, v upravnem poslovanju so uredili finančno poslovanje, dosegli pa so vidne uspehe na gospodarskem področju ter na področju rekreacije in kulture.

Preveč bi bilo naštevati vse uspehe podrobneje. Zadostuje naj le to, da tolike dejavnosti društvo upokojencev Jesenice doslej še ni imelo. Poleg sprejema smernic za bodoče delo, ki je deloma že v teku, so izvolili novo vodstvo društva, ki ga sestavljajo v večini dosedanja odborniki.

K uspešemu občnemu zboru je dal predstavnik društva upokojencev Slovenije le pripombo, da bi ta moral biti v večjem prostoru in da bi zanj morali narediti tako propagando, da bi se udeležilo občnega zbora nekaj sto članov in ne le 86, kolikor jih dvorana doma sprejme. Zelo uspešemu občnemu zboru je sledil prijeten družabni večer, na katerem so navzoči v prijetnem kramljanju nadaljevali razpravo o dosedanjem in bodočem delu društva upokojencev Jesenice.

Spremenjeni obiski na porodniškem oddelku

Na porodniškem oddelku splošne bolnice na Jesenicah želijo, da bi se žene pri njih počutile kar najlepše, da bi se zdrave vrtnile domov skupaj s svojimi malčki, zato pa mora biti porodniški oddelak vzor čistote, reda in zdravja. Zato bodo s 15. majem uvedli spremembo pri obisku porodnic. V času bivanja na porodniškem oddelku, ki traja običajno šest dni, bodo svojci — mož in starši, lahko porodnico obiskali le enkrat in to praviloma drugi dan po porodu. Zato bodo v bodoče možni obiski vsak dan od 15. do 16. ure. S tem naj bi se izognili masovnim obiskom, ki povzročajo več slabega kot dobrega, poleg tega pa naj bi bil obisk v bodoče bolj intimen in zato prijeten.

Poleg tega na porodniškem oddelku prosijo, da ne prinašate hrane, ker ta zaradi staranja in gnitja po sobah ustvarja nehygienske razmere. Rože so sicer znak pozornosti, vendar povzročajo celo obolenja, stoječa voda pa se hitro okuži. V naprednih deželah so celo prepovedali prinašanje rož v bolnišnice. Če menite, da brez rož ne gre, potem prinesite le tri cvetove, ki bodo prav tako pomenili vašo pozornost.

Na porodniškem oddelku splošne bolnice na Jesenicah se že v naprej zahvaljujejo za vaše razumevanje, s čemer boste tudi sami doprinesli k potrebnim higieni prostorov namenjenih porodicam in novorojenčkom.

Taborenje teritorialne enote iz Mojstrane

Teritorialna enota iz Mojstrane je pred praznikom prvega maja tri dni taborila v Vratih zaradi vzgoje in utrjevanja teorije in prakse vojaških veščin. Teoretično so obdelali vlogo in pomen splošnega ljudskega odpora in posebne pogoje vojskovanja v zimskih pogojih in v visokih gorah, praktično pa so streljali z vsemi vrstami orožja, s kakršnimi so oboroženi, smučali so in utrjevali tiste elemente, ki so za vojskovanje in gibanje v zimskih pogojih najbolj pogosti, reševali so ranjene s priručnimi sredstvi, zgradili so zimski bivač 'iglu' in se seznanili s pogoji bivanja v takem bivaču in na koncu utrdili in dopolnili borilne veščine. Na žalost jim je močan dež in precej novo zapadlega snega preprečil, da bi izpeljali še zadnji dan taborjenja, ko je bil predviden pohod s smučmi in z vso opremo proti Luknji in smuk nazaj grede.

Zavestna disciplina pripadnikov te enote, ki je svojstvena vsem teritorialnim enotam, je omogočila, da je enota v tem kratkem času taborjenja zelo veliko pridobila, da si

je nabrala novih izkušenj, zlasti pa se je izkazala pri streljanju, kjer so dosegli več kot prav dobre rezultate, pa čeprav so nekateri s posamezno vrsto orožja prvič streljali oziroma prvič streljali s puškami na giblivi cilj.

Ta nov način vzgoje pripadnikov teritorialnih enot je popolnoma opravičil svoj namen. Gre za tridnevno taborenje enkrat na leto, na katerem bi vsako leto obdelali nekaj tem, bodisi teoretično bodisi praktično. Osvežili bi tisto kar smo z leti pozabili, na borbeni pripravljenosti pa bi s tem veliko pridobili. Zato bomo v naslednjih mesecih s takšnim taborenjem nadaljevali tudi z drugimi enotami naše občine po programu, ki sta ga sestavila conski štab in poveljstvo jeseniško-bohinjskega odreda. Izkušnje enote iz Mojstrane bodo dobrodošle, tej enoti, ki ima zaradi vojskovanja v visokih gorah nekaj specifičnih nalog pa gre za vsmo njihovih pripadnikov vsa pohvala, od prvega do zadnjega brez izjem.

Sodelovanje glasbenih šol

Več let so predstavniki glasbenih šol iz Jesenic, Kranja in Radovljice izrazili željo, da bi se tesneje povezali med seboj. Pri tem so mislili predvsem na to, da bi z izmenjavo gostovanj dali učencem možnost nastopiti v gostujočih mestih. Te namere pa dalj od občasnih pogovorov niso prišle. Šele letos so jih šole uresničile in kot se je pokazalo, je bilo škoda, da jih niso že prej. S sporedom niso imele težav, saj imajo običajno šole pripravljenega programa za več nastopov, pa tudi tehnične ovire niso bile tolikšne, da bi bile razlog za odlašanje. Ne le koncerti sami in njihov vpliv na delo učencev in pedagogov, tudi bolj ali manj improvizirani pogovori ob vsakem srečanju po koncertih so potrdili prepričanje, da bo tako sodelovanje v mnogem koristilo šolam samim in družbi.

Najprej so učenci jeseniške in radovljjske šole gostovali v Kranju in sicer v glasbeni šoli, ki ima v svoji lastni zgradbi tudi dvorano, ne veliko, a za domače potrebe kar primerno. Poslušalci so toplo pozdravili vse mlade glasbenike, še posebno harmonikarski orkester iz Radovljice, ki se je že večkrat izkazal in ga marsikje poznajo. Medtem ko so se v Jesenicah predstavili večinoma učenci nižjih razredov, so bili radovljjski iz višjih. Večina je svoji starosti primerno pokazala del znanja in umetniškega doživljanja, za kar jih je občinstvo nagradilo s puzljivim poslušanjem in plaskanjem.

Gostje so obudovali prostore, ki jih imajo na razpolago njihovi kranjski tovariši, učitelji in učenci. V njih pouk in sploh vse šolsko delo laže in bolje poteka, pouk ni moten, saj je zvočna izolacija odlična, prostori so centralno ogrevani, svetloba primerna, glasbila prav tako. Loteval se jih je neprijeten občutek, kakšni bodo vtisi ob nastopu pri njih doma. Zadovoljni pa so bili, ker je nastop sam pokazal, da je kljub nekaterim slabšim pogojem njihovo pedagoško delo prav tako uspešno.

Naslednji nastop je bil na Jesenicah, kjer glasbena šola gostuje v gimnazijskih prostorih. Tam seveda ni primerne dvorane, zato je bil koncert v gledališki dvorani. Koncertanti so se kar dobro znašli v velikem prostoru, ki drugače za redne nastope domače glasbene šole ni pravišnji, velik je in ga je težko napolniti, pred prazno dvorano pa ni prijetno nastopiti niti rutinarnim umetnikom. Ko so se jeseniškim poslušalcem prišli predstaviti mladi glasbeniki iz Kranja in Radovljice, je bilo gledališče dobro zasedeno. Kranjska šola je verjetno hotela pokazati svoje najboljše moči, zato so njihovi pevci solisti, pianisti in blokflavisti zaigrali kot izkušeni glasbeniki. Nasprotno je bilo v programu radovljjske šole zastopanih več glasbil — flavta, klarinet, trobenta, violina, klavir, kitara in harmonika, učenci pa so bili iz različnih razredov, od prvega do devetega, pokazali so precejšnjo izenačenost med posameznimi oddelki, tako da so bili enako dobri pihalci kot violinisti, pianisti, kitaristi in harmonikarji.

Lepo je uspel tudi zadnji od teh koncertov, ki je bil ob koncu aprila v Radovljici. Glasbena šola ga je v dogovoru in s pomočjo občinskega komiteja ZMS pripravila kot uvod v praznovanje meseca mladosti. Ponovno se je pokazalo, kako prav je, da so pred leti uredili v graščini manjšo dvorano, brez katere bi glasbena šola ne imela nobene možnosti za svoje nastope. Kot na mnogih nastopih, posebno v tem letu, je bila tudi tokrat, ko so prišli gostovat gojenci šol iz Jesenic in Kranja, pre-

majhna za vse obiskovalce. Zadovoljni so bili s prireditvijo in s tem, kar so pokazali gostje. Kranjčani so imeli tokrat manj pevskih točk, priključili pa so klarinet in harmoniko. Privlačen je bil tudi jeseniški spored, kjer so bila glasbila enakomerno zastopana, zanimiva pa je bila zadnja točka, v kateri je nastopil kvintet trobent in pozavn. Koncert je minil v zavesti, da imajo glasbene šole pomembno vlogo na področju vzgoje in izobraževanja in da jo tudi z vso odgovornostjo izvršujejo. To je v svojih besedah, ko je pozdravil nastopajoče in jim izročil priznanje, poudaril tudi predstavnik ZMS.

Ob tej priložnosti naj ponovno poudarimo, da bi za dvorano morali urediti primeren prostor za garderobo in čakalnico ter sanitarije. Ker so učilnice glasbene šole dosti oddaljene, so mladi koncertanti na svoj nastop čakali v neprijetnem hodniku in šli na oder premrzli.

Po nastopih v Kranju, Jesenicah in Radovljici, so se zbrali pedagogi pogovorili o svojem delu, problemih, težavah in uspehih, primerjali metode, rezultate, pogoje za delo itd. Ponovno so ugotovili in poudarili, da za nekatera glasbila ni primerne literature, posebno domače ni. Zato ni bilo čudno, če smo jo v sporedih teh nastopov pogrešali. Dogovorili so se, da bodo z izmenjavo notnega materiala, ponovnimi srečanji in posveti ter še na druge načine sodelovanje še obogatili in bolje izkoristili. K sodelovanju pa bodo povabili tudi glasbeni šoli iz Škofje Loke in Trčiča.

Najbolj plodovit slovenski kipar samorastnik razstavlja na Jesenicah

Jutri v soboto ob 18. uri bodo v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah s kratkim kulturnim programom, ki ga bodo izvajali gojenci glasbene šole Jesenice, odprli že osmo razstavo v tem letu. Jeseniškim ljubiteljem likovne tvornosti se bo s svojimi kipi in risbami predstavil najbolj plodovit kipar v vrstah slovenskih samorastnikov PETER JOVANOVIČ. Razstava bo odprta vsak dan od 9. do 12. in od 15.30 do 19.30, razen v nedeljah samo dopoldan, do vključno 22. maja. Ob jeseniški razstavi je o kiparju kustos Gorenjskega muzeja v Kranju dr. Cene Avgustin napisal:

«Razstava Petra Jovanoviča na Jesenicah pomeni novo in pomembno predstavitev del gorenjskega rojaka in brez dvoma najbolj plodovitega kiparja v vrsti slovenskih samorastnikov. Njegova ustvarjalna pot sega od prve samostojne razstave v Škofji Loki preko številnih prezentacij njegovih del po vsej Sloveniji in zunaj nje.

Kipar, ki je izšel iz skromnega kmečkega doma pod Blegošem, nosi v sebi toliko pristnega občutja ljudske pripovednosti, da se nam zdijo njegova dela v les prenesene pravljice in pripovedke z njihovimi najbolj značilnimi, v kiparjevi zavesti od mladosti prisotnimi liki. Tako se je pod kiparjevim diletom znova rodil Kralj Matjaž, Alenčica, Urška s povodnim možem, pa spet Krjavelj in Krpan ter vrsta junakov iz pripovedk, ki so nastale pod Blegošem in ki so skupaj z upodobitvami v risbi prikratk predstavljene prav na Jesenicah. In če bi k njim prišli še vrsto upodobitev kmetov in njihovih življenj v loskih hribih, bi število Jova-ovičevih del naraslo v stotine.

Tako kot je preprost motiv, je tudi enostavna oblika — Jovanovič se prilagaja osnovnemu kubusu lesnega debila. Brez nasilja skuša ožviti oblike, ki spijo v njem. Zato so njegove plastike pogosto čokate in v njih vseskozi čutimo osnovo, iz katere so zrastle. V podobni meri velja povedano tudi za Jovanovičovo monumentalno plastiko, ki se je izrazila v številnih javnih spomeni-

Zavedajo se, da to pomeni zanje in tudi za učence dodatno obremenitev, vendar bodo zaradi očitnih koristi zastavljene cilje na vsak način poskusili uresničevati. S sistematično organizacijo medsebojnih gostovanj bodo kvalitetno obogatili javno kulturno življenje, pri čemer je zlasti pomembno vključevanje mladine na tem področju družbene dogajanja. GE

Štirje Dolikovci razstavljajo v Gradcu

V okviru sodelovanja med slovenskimi in avstrijskimi sindikati, so v soboto 4. maja v Gradcu — Avstrija odprli razstavo, ki prikazuje aktivnost delavcev v prostem času. Slovenijo na razstavi zastopajo slikarji amaterji, med katerimi so vsak z dvojico deli tudi štirje jeseniški Dolikovci in sicer Tone Tomazin, Janko Korošec, Janez Ambrožič in Pavle Lužnik. Iz vse Slovenije je na razstavi prikazanih 52 eksponatov, ki sta jih izbrala Združenje likovnih skupin Slovenije in Mestna galerija Ljubljana.

Splošno mnenje navzočih ob otvoritvi razstave je bilo, da dela slovenskih slikarjev amaterjev — delavcev močno izstopajo pred podobnimi stvaritvami avstrijskih delavcev, samorastniških likovnih oblikovalcev. Naslednja podobna razstava bo v Sloveniji.

Občinska dramska revija na Jesenicah

V dneh od 12. do 15. maja se bodo v dvorani gledališča Tone Čufar na Jesenicah vrstile predstave igralskih družin iz naše občine, ki so se prijavile na objavljeni razpis za letošnje dramsko revijo, ki jo prireja ZKPO občine Jesenice.

Prijatelji gledališča si bodo lahko v teh dneh ogledali naslednje predstave:

- **nedelja, 12. maja ob 15.30 uri**
Tone Partljič — SCUKE PA NI — predstava amaterskega gledališča Tone Čufar, v režiji Vere Smukavec.
- **ponedeljek, 13. maja ob 19.30 uri**
Janez Žmave — OBISK — predstava kluba jeseniških študentov IZVIR pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice, v režiji Ota Gerdeja.
- **torek, 14. maja ob 19.30 uri**
Tone Čufar — LJUBEZEN V KLETI — predstava dramskega odseka DPD Svoboda Javornik, v režiji Janeza Kejžarja.
- **sreda, 15. maja ob 19.30 uri**
Franc Saleski Finžgar — VERIGA — predstava dramskega odseka DPD Svoboda Žirovnica — Breznica, v režiji Julke Dovžanove.

Cene vstopnicam 8 in 10 dinarjev.

Novosti na policah jeseniške knjižnice

Janez SVAJNCER: Naravnost in naokoli. Zgodba o poklicu po hitrem postopku. Založba Obzorja 1974.

Svajncer je poleg Nade Gabrovčeve najbolj plodovit mariborski pisatelj srednjega rodu — rojen je 1920. leta. V vrsti romanov opisuje naše sodobno življenje, pri čemer se ne izogiba aktualnih problemov. V nekaterih novejših delih — npr. *Klop v zelenem in že nekoč, danes, jutri* — je začel tudi že eksperimentirati s tehniko pisanja. Tako se na primer poslužuje kombinacije notranji monolog posameznih oseb — pa spet »goli dialog« (torej veznega teksta in navedbe oseb). Taras Kermauner, ki je napisal spremno besedo k nekaterim prejšnjim Svajncerjevimi knjigami, pravi, da te slogovne novosti pri Svajncerju služijo pripovedovanju tradicionalno zamišljene zgodbe in potrjevanju humanističnih vrednot. To se pravi, da po njegovem mnenju v tem primeru moderni prijem nimajo prave podlage v pisčevi miselnosti.

Zadnji Svajncerjev roman je nova prelomnica v njegovem pisanju. Tu pisatelj nadaljuje tradicijo naših humorističnih pisateljev z začetka stoletja — Murnika in Milčinskega. To velja tako za ton pripovedovanja kakor tudi za izbiro snovi. »Poklic«, ki ga tu opisuje je namreč eden najstarejših poklicev, junak tega pustolovskega romana je namreč potepuh in goljuf, lik, o kakršnih beremo vsak dan v kriminalističnih rubrikah

našega dnevnega časopisa. Eden tistih tiskov, ki jim venomer gori za petami, pa se jim vedno spet nekako posreči, da se zmuznejo. Zgradba romana je preprosta, premočrtna, slog pa malce baročno segav. Ni izključeno, da bo ta knjiga imela večji uspeh od prejšnjih, občutek imamo, da je tu pisatelj našel način pisanja, ki mu najbolj odgovarja.

Tone PARTLJIČ: *Volk na mardridskih ulicah.* Založba Obzorja 1974.

Partljič se je rodil 1940. leta v Mariboru, nekaj časa je služboval kot predmetni učitelj na Pohorju, zdaj je dramaturg v mariborskem gledališču. Ni mu bilo torej dano, da bi doživel usodo sodobnega Martina Kačurja, zato pa se kačurstva večkrat dotika v dramah in v prozi. Eno izmed njegovih dram prav v tej sezoni uprizorja jeseniško gledališče. Partljičeve zgodbe ne hlebujejo za značilno hibo slovenske kratke proze, ki je vse prevečkrat hotela postati roman, pa se je skrčila v kratko povest. Partljič vedno ostaja pri kar se da zgostenem opisu nekega dogodka ali duševnega stanja. Pisec spremne besede France Forstnerič označuje njegovo ustvarjalno doktrino kot nekakšen spreverjen reizm. Jasno je, da ima Partljič talent in življenjske izkušnje predvsem za naturalistično pisanje, vendar se mu v nekatere zgodbe vrivajo tudi nadrealistične in celo simbolistične prvne. Tudi ta knjiga pravi o tem, da poskusi avantgardnega pisanja niso pomembni toliko sami po sebi, kolikor v tem, kako oplajajo in bogatijo glavni, v bistvu realistični tok naše književnosti.

Irena ŽERJAL: *Tragedijica na Grobljah.* Založba Obzorja 1973.

Spet imamo v rokah izvorno domačo prozo, tokrat z nasprotnega konca naše domovine. O avtorici vemo le to, da je Trčičanka, da je doslej izdala dve pesniški zbirki, s fotografije na zavihku platnice pa se nam rečno, zastrto smejlja temnolaso dekle. Knjiga očitno ni pravi roman niti ni zbirka črtic ali pesmi v prozi. Gre za moderen poskus mozaičnega sestavljanja celote. Posamezni zapisi se združujejo v nekakšen mozaik, med sabo jih ne združuje neka zgodba, ki bi ji lahko sledili od začetka do konca. Mogoče bi v tem primeru ustrežal izraz kanadskega popularnega filozofa MacLuhana, ki govori o »enotnem polju zavesti«, ki da je značilno za naše televizijsko obdobje. Ti drobci sicer nimajo dovolj razvidne zunanje povezave, vendar so na poseben način ugašeni med sabo. To je torej nova inačica našega modernega pisanja, ki je pravo nasprotje Seligovemu reizmu. Seligo namreč v svojih zgodbah vestno popisuje vse, kar bi v zapovrstju dogodkov zaznalo oko filmske kamere, pri tem pa skuša abstrahirati lastno vnaprejšnjo vednost o stvareh, ki jih opisuje. Čeprav govori o konkretnih rečeh, je rezultat neka zelo prefinjena abstrakcija. V *Tragedijici* se dogaja nekaj drugega: avtorica razgrinja pred nami celotnost tega, kar tvori njeno zavest, oziroma, bolje rečeno esenco zavesti, vednost o svetu, o življenju, o stvareh in dogodkih, ki se ji zdijo pomembni. To praviloma ni telesnost, kakor pri Seligu, ampak predvsem subjektivni vidik dogodkov. Vendar se zdi, da vseskozi govori o čisto konkretnih prijetljajih taji pa ob njih, pri tem pa izpušča podatke, dejstva, ki tem in takim prijetljajem dajejo resničnost. Seveda je čisto verjetno, da bi se ji pesniška vizija lahko sprevrgla v reportažo, če teh dejstev ne bi izločala. Vseeno se na podlagi nekaterih zemljepisnih imen itd. da sklepati, da govori o tržaških Slovencih, o dilemah mladega rodu, o političnih dogodkih zadnjih desetletij, o študentskem gibanju itd.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

IZVAJALCI »OBISKA« IN OBČINSTVO Z ROKO V ROKI

V soboto, 4. maja, je bila v gledališču premiera drame Janeza Žmave Obisk. Delo smo pripravili mladi izvajalci nove gledališke skupine IZVIR pri DPD SVOBODA Jesenice.

Zavedali smo se, da pri tako doslednem delu in discipliniranem ansamblu ne more biti premiera slaba, kljub izredni zahtevnosti drame, ki smo se jo lotili in skoraj nevezdržnim delovnim pogojem. No delo je bilo pripravljeno, izvedba nam

je lepo uspela, toda višek presenečenja nam je pripravilo čudovito občinstvo. Takega splošnega uspeha resnično nismo pričakovali. Novi dramaturški prijem, ki zahtevajo od publike dojemanje tolikih občutij, so bili dokaz, da je na Jesenicah prav občinstvo najbolj v redu.

Na tem mestu se gledalcem iskreno zahvaljujemo. Vaša moralna podpora je trenutno največji pogoj, ki nam zagotavlja nadaljnje delo. Upamo, da nam boste ostali zvesti. Gledališka skupina IZVIR bo storila vse kar bo mogla, da vas ne bo razočarala.

Tartini trio danes na Jesenicah

Letošnje zelo bogato koncertno dejavnost gostujočih glasbenikov in glasbenih skupin, bo občinska Zveza kulturno prosvetnih organizacij Jesenice sklenila nocoj s koncertom Tartini tria. Trio sestavljajo že svetovno znani slovenski umetniki: pianist Aci Bertonecelj, violinist Dejan Bravničar in violončelist Ciril Škerjanec. Na sporedu imajo dela komponistov: F. Chopina, G. Tartinija, L. van Beethovena, F. Mendelssohna in M. Ravela.

Prvi koncert ob 18. uri je namenjen glasbeni mladini občine, to je učencem sedmih in osmih razredov osnovnih šol, drugi ob 19.30 uri pa učencem šol druge stopnje in ostalim ljubiteljem klasične glasbe.

Del mladinske dramske skupine Izvir, ki se je že dvakrat uspešno predstavila z gledališko predstavo Obisk

V POČASTITEV 1. MAJA

V počastitev praznika 1. maja je DPD Svoboda Javornik-Koroška Bela organiziralo moštveni turnir v šahu in hitropotezni turnir za posameznike.

V moštvenem delu turnirja je sodelovalo pet ekip in sicer: JLA — starešine, JLA — vojaki, carina, DPD Svoboda — starejši in DPD Svoboda — mlajši člani.

Prvo mesto je osvojilo moštvo carine s 15,5 točke, sledijo JLA — starešine 13,5, DPD Svoboda — starejši člani 12,5, vojaki 6,5 in mlajši člani 2 točki.

Na hitropoteznem turnirju posameznikov je nastopilo deset tekmovalcev. Prvo in drugo mesto si s sedmimi točkami delita Tramte — carina in Kondić — starešine JLA, član DPD Svoboda Tomšič pa je zasedel tretje mesto.

Udeleženci turnirja si želijo večkratnih srečanj, še posebno pripadniki JLA bi radi na vseh področjih navezali prijateljske stike s civilnim prebivalstvom.

ŠAHOVSKI BRZOTURNIR

V nedeljo, 5. maja, je MA Rateče organiziral šahovski brzoturnir. Udeležilo se ga je sedem mladincev.

Vrstni red: 1. Ivan Zustovič — 5, 2. Marko Bačnar — 5, 3. Franci Makše — 4, 4. Miha Rožič — 3, 5. Jože Cuznar — 2,5, 6. Toni Urbas — 1,5 in 7. Andrej Mežik — 0 točk.

Ker je turnir kljub majhni udeležbi uspeh, smo sklenili, da ga organiziramo vsak mesec in k sodelovanju povabimo tudi druge.

Ivan Zustovič

OBČINSKA TEKMOVANJA PIONIRJEV

Pretekli teden so se učenci vseh osnovnih šol v občini pod pokroviteljstvom občinske organizacije ZMS v organizaciji SD Jesenice, pomerili na turnirjih za najboljšega v občini. V sredo, 24. aprila, sta bila dva turnirja za mlajše in starejše pionirje posamezno, v petek, 26. aprila, pa so bili trije turnirji s številno udeležbo tako v ekipni konkurenci za mlajše in starejše pionirje ter za pionirke posamezno. Na vseh turnirjih je sodelovalo več kot 60 šahistov pionirjev in je tako ta manifestacija ena izmed najbolj množičnih v zadnjih letih.

Program SD Jesenice s katerim si je določil za temeljno nalogo v letošnjem letu čimbolj popularizirati šahovsko igro med najmlajšimi, se tako uresničuje. Med mladimi šahisti ni bilo opaziti samo-velike borbenosti, temveč že kar solidno šahovsko spretnost. Veliko jih je na teh turnirjih že dobilo četrte kategorije. Zda je naloga društva tem šahistom omogočiti nadaljnje napredovanje.

Šahovski krožki, ki jih je organizirala SD Jesenice po šolah, so dosegli lepe rezultate, saj je v ekipni konkurenci starejših pionirjev zmagal prav krožek osnovne šole Žirovnica, ki ga vodi predsednik SD Jesenice Radovan Andjelčič.

REZULTATI:

Mlajši pionirji posamezno: (8 šahistov): 1. Zoran Česeč 5,5, 2. Robert Soklič 5, 3. Stane Eržen 4,5, 4. Marko Luks 4, 5.—6. Zlatko Livrinčič in Aleš Česnovar 3, 7. Rajko Noč 2,5, 8. Borut Veber 0,5.

Rešitev nagradne križanke

MANDARINA, L. OSAKA, AMORTIZER, EK, TRAP, ROG, BAZE, SUBRETA, IRANKA, RS, STANAR, NE, IS, PET, RT, TARA, ATEK, TL, PAMPA, OLE, AT, R, VESPA, KRMAR, VS, GRK, P, TI, N, VIJAKI, S, ETA, POMORŠČAKI, ZANKA, KAS, APARATURA, MENTOR, AA, M, VRVOHODEC, ILIR, NEM, NA, LAZ, LAK, PREKAT, REDAR, IVO, SAKO, LOG, NIT, REVA, NILA, IVJE, ID, NALIKA, ALENKA, AON, JAN, MIKADO, OJE, VAJE, KANON, KANAL.

V sredo, 8. maja, je posebna komisija, ki so jo sestavljali: Vinko Mežnar, Tončka Podobnik, Tončka Klinaar in član uredništva izžrebala nagradne križanke v 16—17 številki Železarja. Prejeli smo 453 rešitev, komisija pa je izvela 16 rešitev, da je dobila 10 pravih.

100 din prejme LJUDMILA LAHARNAR — jeklovlek, po 70 din prejmeta EDO DROBNAK — novogradnje, IVAN RAZPET — plavž, po 50 din prejmejo FRANCKA UDİR — Jesenice C. M. Tita 18, ZLATKO LIPOVSEK — strojne delavnice, MAJA JUNEŽ — kadrovske sektor, po 30 din prejmejo JANEZ NOČ Moste 26, IVANKA KOSMAC — obratna ambulanta, DARINKA LAHARNAR — tekači in STANKA TALER-COP.

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo!

Nagrajenci bodo prejeli nagrade po 15. maju pri obratnih posrednostih. Nagrajenci izven Železarja pa po pošti.

VPISOVANJE OTROK V VRTEC ZA ŠOLSKO LETO 1974/75

Vpisovanje otrok v predšolske oddelke pri osnovni šoli Koroška Bela bo dne 14. do 17. maja 1974 od 9.—13. ure in v sredo, 15. maja tudi popoldne do 17. ure v pisarni osnovne šole Koroška Bela za vse predšolske otroke šolskega okoliša osnovne šole Koroška Bela.

Vpisovanje za otroke z Blejske Dobrave in Lipce bo v istih dneh v šoli na Koroški Beli.

Vpisovali bomo otroke, ki bodo do 31. 12. 1974 dopolnili starost treh let.

Za vpis rabimo — zdravstveno izkaznico.

Starejši pionirji posamezno (12 igralcev): 1. Rok Stravs 8, 2. Samo Krivic 8, 3. Franci Rodman 7,5, 4. Rado Lešnjak 7,5.—6. Darko Kejžar in Viki Burger 6,5, 7. Alojz Sašek 6, 8.—9. Janko Legat in Danilo Svržič 6, 10. Ivan Gregorič 4, 11. Marjan Savs 2,5, 12. Janez Mertelj 0 točk.

Pionirke posamezno (5 igralcev): 1. Majda Tajnikar 7, 2. Cvetka Kilibarda 4,5, 3. Mojca Legat 4, 4. Marjetka Zupančič 2,5, 5. Monika Završnik 2 točki.

Mlajši pionirji ekipno (4 ekipe): 1. O. š. Tone Čufar 15,5, 2. O. š. Žirovnica 15, 3. o. š. Prežihov Voranc 11, 4. o. š. Koroška Bela 7,5.

Starejši pionirji ekipno (8 ekip): 1. o. š. Žirovnica 23,5, 2. o. š. Koroška Bela 23, 3. o. š. Prežihov Voranc 16, 4. o. š. Tone Čufar 15,5, 5. o. š. Kranjska gora 11, 6. o. š. Mojstrana 10, 7. II. ekipa o. š. Žirovnica 8, in 8. II. ekipa o. š. Koroška Bela 5,5.

Šahovsko društvo se zahvaljuje pokrovitelju tekmovanja in osnovnim šolam ter upa, da bo tudi v prihodnje naletel na razumevanje, za organizacijo podobnih šahovskih prireditev.

TRADICIONALNI DVOBOJ JESENICE — LESCE

V soboto, 27. aprila je bila v šahovskem domu na Jesenicah še ena prireditev v okviru prvomajskega praznika. Na osmih deskah sta se srečala šahovsko društvo Jesenice in SD Lesce.

Šahisti so igrali po ševeniškem sistemu, torej vsak z vsakim in sicer: za Jesenice: Zorko, Krničar, Grbič, Boris Tramte, Janez Ciuha, Miha Balanč, Alojz Železnik in Andrej Tratnjek, torej dva prvokategornika. Za Lesce pa so nastopili kar štirje prvokategorniki. Kljub temu so Jeseničani prepričljivo zmagali z rezultatom 37:27.

PRVOMAJSKI HITROPOTEZNI TURNIR

V ciklu prvomajskih turnirjev je bil v nedeljo, 28. aprila hitropotezni turnir v počastitev praznika dela. Udeležba je bila nekoliko manjša — nastopilo je dvanajst šahistov.

Vrstni red: Branko Zorko 10,5, Tone Krničar 8,5, Lado Krajnc 8, Andrej Tratnjek 7, Janez Ciuha 6,5, Franci Ravnik 6 točk.

GORENJSKO PRVENSTVO POSAMEZNIKOV ZA LETO 1974

Prejšnji mesec se je zaključil finalni turnir za gorenjskega prvaka, ki je trajal od marca do aprila. Med dvanajstimi igralci Gorenjske so bili tudi štirje Jeseničani. Branko Zorko, Tone Krničar, Boris Tramte in Rado Andjelčič.

Spet je bil odlični Zorko Branko, ki je dokazal, da je v odlični formi in da bo tudi v slovenski konkurenci lahko pokazal svoje kvalitete. Od enajstih iger je izgubil samo eno, vse ostale pa dobil in tako zbral 10 točk. Tone Krničar je igral s spremenljivo srečo in zato tudi na koncu pristal na zanj skromnem šestem mestu. Boris Tramte in Rado Andjelčič pa sta opravila svoj debut na tem prvenstvu.

Uvrstitev Jeseničanov: 1. Branko Zorko 10, ... 6. Tone Krničar 5, ... 8. Boris Tramte 4,5, ... 11. Rado Andjelčič 2,5 točke.

OBČINSKO PRVENSTVO ZA ČLANICE

V nedeljo, 5. maja, je bil v šahovskem domu nagradni turnir za članice. Udeležilo se ga je sedem članic. Uvrstitev: 1. Nada Marušič 6, 2. Mirjam Klinaar 5, 3. Majda Tajnikar 4, 4. Marija Svetina 3, 5. Mojca Legat 2, 6.—7. Cvetka Kilibarda in Angelca Stražičar 1.

Ceprav ni nastopila najboljša jeseniška šahistka Lojzka Pongrac, je bil turnir na kvalitetni ravni.

Odbojka

OK BOVEC : OK JESENICE 2:3 (—10, —9, 13, 14, —11)

Jeseničani so v nadaljevanju tekmovanja v republiški ligi v gosteh dosegli pomembno zmago. Ekipa Boveca se bori, da ne bi izpadla, jeseniška ekipa pa za vrh lestvice.

Rössler, Bergelj, Divjak, Strnad, Bogataj, Pristov, Kovač, Demšar in Noč so se za zmago borili polni dve uri. V prvih dveh nizih so gladko zmagali. Tudi v tretjem so vodili že s 13:9, pa ga niso uspeli zaključiti v svojo korist. V odločilnem, petem nizu, pa je prišla do izraza njihova večja izkušnost in so zmagali brez večjih težav.

S to zmago so jeseniški odbojkarji z 29 točkami hkrati s Savo in Bledom, na prvem mestu. Imajo le najslabšo razliko v nizih.

V soboto bodo ob 17. uri igrali v telovadnici osnovne šole Tone Čufar z ekipo Branika, ki je sedaj uvrščena na četrto mesto.

OK JESENICE : OK GABERJE CELJE 1:3 (—11, 8, —6, —11)

Domačinke v postavi Čehajič, M. Purger, K. Purger, Nemec, Mahnič, Lukek, Subic, Strajnar in Urbanc, tudi tokrat niso uspeli.

Kljub temu, da niso nastopile kompletne, pa bi lahko vseeno osvojile točki proti ne preveč razpoloženim Celjankam. Gostje so zmagale le po zaslugi svojih izrednih servisov, proti katerim so bile domačinke brez moči.

V nedeljo bodo Jeseničanke gostovale v Ljubljani. Naša ekipa zaseda na lestvici s 17 točkami šesto mesto, igralke Ljubljane pa so s tremi točkami več eno mesto pred njimi.

TURNIR OLIMPIJSKIH UPOV

Kot že nekaj let nazaj je bil za praznik dela v Beogradu spet turnir mladinskih odbojcarskih reprezentanc. Tokrat sta na turnirju olimpijskih upov nastopili dve ekipi iz Slovenije. Ekipa ravenskega Fužinarja in ekipa mesta Ljubljane, v kateri so nastopile vse najboljše mlade slovenske odbojkarice. V tem moštvu so nastopile tudi tri Jeseničanke: Čehajičeva, Mimi Purgerjeva in Šubičeva. Čehajičevi je bil to že tretji nastop v mladinski reprezentanci Slovenije.

Judo

V soboto, 27. aprila je bilo na Jesenicah 3. kolo slovenske B judo lige v katerem so se poleg domačina borile še ekipe JK Maribor, JK Nagaoka iz Ljubljane in JK Velenje. Jeseničani so se tokrat borili le z ekipo JK Velenja in JK Nagaoka.

To pot so imeli naši fantje nekaj več športne sreče in ob bučni podpori gledalcev premagali precej močni ekipi, pa čeprav se ni boril odlični mladi Čebulj.

Judo je v zadnjem času na Jesenicah vse bolj popularen, kar pove tudi precejšnje število gledalcev na turnirju. Žal pa vsi gledalci ne razumejo pravil in sojenja v judu. Sodila sta dva sodnika z manjšimi napakami, ki pa niso bistveno vplivale na rezultat.

REZULTATI:
Jesenice : Nagaoka 4:3 (30:22)
Demšar : b. b. 10:0, Bečirovič : Zrimšek 10:0, Razman : Šavar 3:0, Morič : Rogelj 0:5, Uršič : Božič 0:7, Dvoršak : Skof 7:0, Kučina : Mihelič 0:10.

Jesenice : Velenje 4:1 (25:10)

Morič : Meh 0:0, Bečirovič : Rezar 10:0, Razman : Tanjšek 5:0, Uršič : Pečnikov 5:0, Fertin : Burja 0:10, Dvoršak : Vecko 0:0, Kučina : Škripač 5:0.

R. Miro

VABIMO VAS NA I. LETNO SKUPŠČINO

kluba zdravljenih alkoholikov Golica Jesenice dne 11. maja 1974 ob 9. uri v sejni dvorani skupščine občine Jesenice.

Poleg običajnega dnevnega reda, bodo na skupščini podeljena tudi priznanja za eno, tri in petletno abstinenco.

Udeležba za člane kluba in njihove sorce je obvezna! Vabljeni so tudi predstavniki delovnih in družbenih organizacij.

Upravni odbor
KZA GOLICA Jesenice

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

11. maja amer. barvni film MOJ PRIJATELJ BEN, v režiji Jamesa Nelsona, v glavni vlogi Dennis Weaver, ob 15. uri.

11. in 12. maja franc. barvni film AMERIŠKA NOČ, v režiji Francois Truffaut, v gl. vlogi Jacqueline Bisset, ob 17. in 19. uri.

13. in 14. maja franc. barvni film TRGOVINA S SEKSOM, v režiji Claude Berri, v gl. vlogi Jean Pierre Marielle, ob 17. in 19. uri.

15. maja italij. barvni film MRTEV ALI ŽIV, v režiji Franco Giraldi, v gl. vlogi Aleks Kord, ob 17. in 19. uri.

16. maja zaprto!
17. maja amer. barvni film TISTI, KI ZAUDARJAJO PO ZNOJU IN SMRTI, v režiji Julio Buchs, v gl. vlogi George Hilton, ob 17. in 19. uri.
18. in 19. maja franc. italij. barvni film ZADNJI TANGO V PARIZU, v režiji Bernardo Bertolucci, v gl. vlogi Marlon Brando, ob 17. in 19.30 uri.

Kino PLAVŽ

11. in 12. maja franc. barvni film TRGOVINA S SEKSOM, ob 18. in 20. uri.

12. maja amer. barvni film MOJ PRIJATELJ BEN, ob 10. uri.

13. in 14. maja franc. barvni film AMERIŠKA NOČ, ob 18. in 20. uri.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta

ANTONA KOGOVŠKA

se iskreno zahvaljujem vsem prijateljem in znancem za pomoč in tolažbo. Iskrena hvala vsem dobrim sosedom za izkazano pomoč in poklonjen venec. Posebno zahvalo smo dolžni požrtvovalni zdravnici dr. Rojčevi za dolgotrajno zdravljenje našega dragega očeta.

Zahvaljujem se organizaciji ZB za podarjeni venec, še prav posebno pa tov. Trevnu, ki je ob odprtem grobu z ganljivimi besedami orisal njegovo življenjsko pot.

Zahvalo izrekamo delovnim organizacijam za poklonjene vence, ter pevskeму zboru društva upokojenec za poslovilne pesmi.

Še enkrat hvala vsem in vsakomur posebej, ki so nam stali ob strani v teh težkih dneh.

ŽALUJOČI SVOJCI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, brata, strica

JOŽETA LAVRINCA

se iskreno zahvaljujem osebu jeseniške in ljubljanske bolnišnice za vso nego in skrb.

Iskreno zahvalo smo dolžni vsem gasilcem, sodelavcem, godbi in govornikom.

Se posebej se zahvaljujem vsem sosedom za pomoč v hiši in ostalim sosedom za moralno in materialno pomoč ob smrti in pogrebu.

Zahvaljujem se vsem darovalcem cvetja in vencev ter voznikom osebnih vozil, ki so nam nudili pomoč.

Najlepša hvala vsem, ki so dragega pokojnika pospremili na zadnji poti.

ŽALUJOČI: žena Rozalija, sin Jože, hčerka Rozalija z možem, brat Ludvik z družino, sestra Marica in Ivanka z družinama in ostalo sorodstvo.

DEŽURNE TRGOVINE OB NEDELJAH

V nedeljo, 12. maja, sta dežurni trgovini — samopostrežna Zarja, Kašta 4 Plavž — samopostrežna Rožca na Javorniku

Prvomajska čestitka

Ob prvem maju — prazniku dela čestitata vsem sodelavcem v Železarni in jim želim veliko delovnih uspehov, ter tovariško pozdravlja vojaka: Klemen Hribar, V. P. 7716 Šabac Marjan Meglič, V. P. 6381/4, Štip

15. maja zaprto!
16. maja amer. barvni film TISTI, KI ZAUDARJAJO PO ZNOJU IN SMRTI, ob 18. in 20. uri.
17. maja italij. barvni film MRTEV ALI ŽIV, ob 18. in 20. uri.
18. maja angl. barvni film HOLANDSKA ZVEZA, ob 18. in 20. uri.

Kino KRANJSKA GORA

11. maja italij. barvni film DEKAMERONI.

12. maja franc. barvni film LOV NA ŠEFA TOLPE.

15. maja franc. barvni film TRGOVINA S SEKSOM.

16. maja italij. barvni film MRTEV ALI ŽIV.

18. maja franc. barvni film AMERIŠKA NOČ.

Gledališče

PETEK, 10. maja ob 18. in 19.30 uri TARTINI TRIO — za šole in za izven

ob 19.30 uri Tone Partljič: ŠČUKE PA NI — gostovanje v Radovljici

SOBOTA, 11. maja ob 19.30 uri Janez Žmavc: OBISK — gledališka skupina Izvir — za izven.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi dragega moža in očeta

MATIJA KRANJCA

se iskreno zahvaljujem dr. Novaku za obiske na domu in dobrim sosedom, sorodnikom in sodelavcem obrata plavž, ki so počastili njegov spomin z venci in cvetjem in nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam pomagali.

ŽALUJOČI: žena Klara, hčerka Helena in sin Franci

ZAHVALA

Izvršnemu odboru sindikata Železarne se iskreno zahvaljujem za prejet denarno pomoč.

Prav tako se zahvaljujem sindikalnemu odboru adjuštaže bluming za obisk na domu in darilo, ki sem ga prejela med boleznijo.

Irena Novak
Valjarna Bela

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru strojnih delavnic se iskreno zahvaljujem za dodeljeno finančno pomoč, sodelavcem iz strugarne pa za izkazano pozornost v času moje bolezni.

Stane Sušanj
strugarina

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru elektrodne obrata se za obisk in darilo ob moji težki bolezni iskreno zahvaljujem.

Asima Mulalič

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru iz jeklovarne se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč v času bolovanja.

Franc Janša

ZAHVALA

Ob mojem odhodu v pokoj, se vsem sodelavkam in ostalim, ki so mi izkazali pozornost in za darila najlepše zahvaljujem.

Marija Petrič
splošna
administracija

ZAHVALA

Vodstvu konference osnovne organizacije sindikata železarne Jesenice se najlepše zahvaljujem v času mojega bolovanja za obisk, prejet darilo in voščilo ob praznovanju praznika dela 1. maju.

Tomaz Klinaar
žičarna II

Majski veleslalom v Vratih bo tradicionalen

V četrtek, 2. maja, je bilo pod severno triglavsko steno v Vratih smučarsko tekmovanje v veleslalomu med mladinskimi aktivisti z naslovom: Mladi v spomin padlih gornikov. Tekmovanje je organiziral mladinski aktiv Dovje-Mojstrana pod pokroviteljstvom smučarske zveze Slovenije in sicer v spomin padlih gornikov — partizanov in drugih, ki so izgubili življenje v triglavskem pogorju. Kljub izredno slabemu vremenu se je na štartu zbralo 36 tekmovalcev, ki so bili razdeljeni v tri starostne kategorije in sicer starejši mladinci, mlajši mladinci in mladinke. Člani MA Dovje-Mojstrana so na tekmovanje povabili tudi aktivne iz drugih krajev Slovenije, vendar zaradi slabega vremena prijavljenih ekip iz Trziča, Ljubljane in Hrastnika ni bilo, tekmovanja sta se udeležili le ekipi iz Ilirske Bistrice in Ribč.

Majski veleslalom Mladi v spomin padlih gornikov, ki je hkrati vključen v praznovanje meseca mladosti v naši občini, bo postal tradicionalen

II. memorial Zvoneta Koflerja

»Zvone Kofler, preprost hribovski fant iz Mojstrane, vasice pod Triglavom, je že v rani mladosti poklonil najlepše življenjske trenutke goram. V zelo kratkem času je postal odlični planinec, alpinist in gorski reševalec, ki je bil ob vsakem času pripravljen pomagati človeku v stiski. Vzoren planinec in član planinske organizacije je v kratkih letih svojega plodnega življenja prispeval velik delež k slovenskemu in jugoslovanskemu planinstvu. Junak Istor-o-Nala in drugih vrhov v naših in tujih gorah, garaški reševalec, požrtvovalen tovariš — moč besed je rečna, da bi mogel z njimi izraziti osebnost tega preprostega Mojstrančana.«

Tako je o Zvonetu zapisal njegov prijatelj. Člani Gorskog reševalne službe Mojstrana vsako leto v njegov spomin organizirajo v Vratih smučarsko tekmovanje v smuku.

Letošnje, ki je bilo minulo nedeljo, je bilo drugo po vrsti. Udeležilo

in upajmo, da bo prihodnje leto vreme boljše in da bo tudi udeležba večja. Letos so se najbolj izkazali smučarji mladinskega aktiv Dovje-Mojstrana, ki so osvojili skoraj vsa najvišja mesta in prehodni pokal.

Rezultati:
St. mladinci: 1. Cena Štravs, MA Plavž (32,3), 2. Franci Kotnik, MA Mojstrana (34,0), 3. Tomaž Ramuš, MA Plavž (34,1), 4. Franc Rabič, MA Mojstrana (35,2), 5. Ivo Zupan, MA Jarja (36,3).

ML. mladinci: 1. Bogdan Kotnik, MA Mojstrana (35,0), 2. Janko Legat, MA Mojstrana (35,1), 3. Žiga Saksida, MA Tone Čufar (35,4), 4. Ivo Skumavc, MA Mojstrana (37,1), 5. Rado Čučnik, MA Tone Čufar (37,2).

Mladinke: 1. Ksenija Lakota, 38,2, 2. Saša Lavtižar, 40,2, 3. Barbka Klinar, 40,8, (vse MA Mojstrana), 4. Vlasta Kozlevčar, MA Jarja (40,9), 5. Irma Vilman, MA Plavž (46,8).

Ekipno: 1. MA Mojstrana, 2. MA Tone Čufar, 3. MA Plavž. J. R.

se ga je 38 članov gorskih reševalnih služb iz Trziča, Ljubljane, Bohinja, Kranjske gore in Mojstrane ter iz Köttschacha in Kirchheima iz sosednje Avstrije. Iz neznanih vzrokov se tekmovanja niso udeležili člani GRS Jesenice.

REZULTATI:
Franci Kotnik, GRS Mojstrana (1,01,0), 2. Cristian Brunner, GRS Kirchheim-Avstrija (1,01,1), 3. Janez Brojan (1,03,5), 4. Bogdan Kotnik (1,06,0), 5. Janez Dovžan (1,06,7) — vsi GRS Mojstrana.

EKIPNO: 1. GRS Mojstrana (3,10,5), 2. GRS Köttschach-Avstrija (3,24,2), 3. GRS Kirchheim-Avstrija (3,33,2), 4. GRS Kranjska gora (3,40,3), 5. GRS Trzič (4,21,3).
Janko Rabič

Košarka

Potem, ko so v prvem kolu letošnjega prvenstva jeseniški košarkarji doma po odlični igri v obrambi in v drugem polčasu tudi v napadu izdatno premagali enega od favoritov za osvojitve prvega mesta v prvi B SKL — moštvo Ljubljana (83:68), so prinesli dve novi točki tudi iz vedno »vročega« igrišča v Postojni.

POSTOJNA : JESENICE 29:53 (12:25)

Igra na začetku je bila zelo obetajoča, kajti jeseniški košarkarji so že v 10. minuti prvega polčasa vodili z desetimi koši razlike. Potem pa je začelo močno deževati in igra je izgubila na hitrosti, to pa je tudi opravičilo za zelo nizke rezultate.

Naši igralci so s požrtvovalno igro in voljo za zmago imeli igro v svojih rokah že takoj po začetku in na koncu slavili visoko in zasluženo zmago. Prejšnji petek pa so jeseniški košarkarji gostovali v Beljaku in tam odigrali prijateljsko tekmo z moštvom ASKO. V izredno zanimivi tekmi so zasluženo zmagali naši z rezultatom 103:65 (52:37). Omeniti pa je treba, da je to moštvo prvak koroškega območja in da bo igralo kvalifikacije za prvo ligo. Povratna tekma bo v ponedeljek, 13. maja, na Jesenicah.

Naslednjo prvenstveno tekmo bodo naši košarkarji odigrali v soboto, 11. maja, ob 19.30 Podmežakljo z moštvom Zagorja. F. Kejžar

Dragocena zmaga košarkaric

V soboto, 27. aprila so startale v II. slovenski košarkarski ligi tudi dekleta. Jeseničanke so se tako po enoletnem prisilnem premoru ponovno predstavile domačemu občinstvu. Že v prvem kolu je bil na Jesenicah derbi gorenjskih predstavnic v tej ligi Triglava iz Kranja in domačink.

Boljše v tem derbiju so bile jeseniške košarkarice, ki so tudi zmagale z rezultatom 36:29. Z borbeno in požrtvovalno igro so uspele nadoknaditi razliko v višini. Gostje so bile namreč precej višje od naših. Na trenutke so domačinke zaigrale zelo dobro in tako uspele ustvariti prednost, ki jim je na koncu zadostovala za zmago. Kljub vidnemu napredku od lanske sezone pa je bilo v igri naših še precej napak, ki so posledica neuigranosti in pomanjkanja tekmovalnih izkušenj. Zato morajo dekleta vedeti, da jim bo le trdo in dosledno delo omogočilo doseči cilj, ki so si ga zastavile v II. republiški ligi. Ta zmaga, ki je vsekako zelo dragocena, pa naj jim bo spodbuda za nadaljnje še marljivejše delo.

Za domačo ekipo so tokrat nastopile: Papler 16, Zorman 12, Purger 4, Pavliček 2, Možina 2, Lihteneger, Malacko, Kristan N., Kristan D. in Markež. B. r.

Rokomet

RK VETERANI : RK JESENICE 12:14

Kranj, igrišče Staneta Mlakarja, tekma I. GRL med RK Veterani iz Kranja in RK Jesenice, igrišče je bilo zaradi dežja neprimerno za igro, gledalcev 20, sodnik Humar iz Kranja.

Tekma se je pričela s polurno zamudo, ker domačini niso pravočasno postavili golov na igrišču. Prvi so povedli Jeseničani in vse do rezultata 6:6 je domačinom uspevalo izenačevati. V zadnjih minutah je Jeseničanom kot gostom uspelo dvakrat premagati domačega vratarja in prvi polčas se je končal v njihovo korist z rezultatom 8:6. V drugem polčasu so domačini izenačili na 8:8, kaj več pa jim ni uspelo. Jeseničani so proti koncu povečali razliko za štiri gole (14:10), vendar so Kranjčani poraz le ublažili in končni rezultat je bil 14:12 v korist gostov.

Jeseničani so v gosteh s povprečno igro zasluženo zmagali. Zaradi dežja je bila igra skoraj nemogoča, saj je bila žoga zelo spolzka, pa tudi igrišče je bilo neprimerno za igro. Velika ovira na tekmi je bil tudi sodnik, ki je vse prevečkrat krojil pravico tako, kot se je njemu zdelo. Prevečkrat je sekal igro, videl prekrške, ki jih ni bilo, ko bi moral piskati, pa je njegova piščalka obnemela. Od takega sojenja so imeli največ domačini, kar pa niso znali izkoristiti. Ne samo v Kranju, tudi drugje in pri drugih športnih panogah sodniki prevečkrat ali premalo uporabljajo svojo piščalko in vse prevečkrat naklonijo svojo pozornost samo eni ekipi v pozitivnem ali negativnem smislu. Jeseniški rokometarji se upravičeno sprašujejo, koliko časa bodo sodili taki sodniki?

Jeseničani so v Kranju nastopili v postavi: Šporar, Rebolj 2, Pogačnik 1, Pavlič 1, Šubic 1, Leskovšek, Geršak 2, Šporar J., Rozman, Prešeren 7, Boldižar. -tok

RK JESENICE : RK KRIŽE B 13:9

Jesenice, igrišče za osnovno šolo, tekma I: GRL, pogoji za igro neprimerni, gledalcev 20, sodnik Rakovec iz Dupele.

Jeseničani so nastopili v postavi: Šporar I, Rebolj 1, Peterneš, Radinovič 1, Geršak 3, Pogačnik 1, Prešeren 6, Šporar II, Rozman, Šubic 1, Boldižar.

V hladnem in deževnem vremenu so Jeseničani znova slavili zmago in tako v spomladanskem delu še niso utrpeli poraza. Prvi so po nekajminutnem obojestranskem obleganju vrat prišli v vodstvo gostje, domači so rezultat izenačili, vendar so gostje zaporedoma dosegli dva gola in rezultat je bil 3:1 v njihovo korist, kar pa je bilo njihovo najvišje vodstvo. Domači so nato prevzeli pobudo in s kratkimi podajami in dobrimi strelji na vrata gostov prišli v vodstvo. Prvi polčas se je tako končal z rezultatom 8:5 v korist Jeseničanov.

V drugem delu tekme so domačini z dobro igro povečali vodstvo in vodili z rezultatom 12:5. Po napakah obrambe so prejeli nekaj zadetkov in gostje so razliko nekoliko znižali, končni rezultat pa je bil 13:9 v korist Jeseničanov.

V nezanemljivi in slabi tekmi so domači igralci zasluženo zmagali, za kar je zaslužna vsa ekipa, predvsem pa neizgledni strelec Prešeren in vratar Šporar, dobro igro pa je pokazal tudi njegov mlajši brat. Sodnik Rakovec je svojo nalogo dokaj dobro opravil.

Moštvo Jesenic je v tem trenutku na drugem mestu prvenstvene lestvice, prva pa je ekipa Gorenjskega sejma, s katero se bodo Jeseničani pomerili v soboto, 11. maja, v Kranju. Rokometarjem lahko želimo samo to, da bi v Kranju igrali čim boljše in da bi jim sodil kvaliteten sodnik. -tok

Sava —	14 12 11 353:240 25
Gor. sejem	14 12 0 2 289:210 24
Jesenice	14 8 15 254:251 17
Kranjska gora	14 7 0 7 199:198 14
Križe B	14 5 2 7 250:272 11
Veterani	14 5 1 8 290:333 11
Sava B	14 4 2 8 280:321 10
Krvavec	14 4 1 9 265:292 9
Radovljica	14 4 1 9 231:259 9
Trzič B	14 3 3 8 203:249 9
Storžič	

PETEROBOJ 74

Športne igre železarjev, kovinarjev, steklarjev, gumarjev

V nedeljo, 12. maja se bo v športnem parku Podmežakljo pričelo šesto tradicionalno srečanje športnikov, delavcev, petih slovenskih podjetij. Ob 8. uri se bo pričela otvoritvena svečanost. Jeseniškim ljubiteljem športa ter ostalim občanom se bodo v otvoritvenem defileju predstavili športniki iz: Ferralita (Zalec), Save (Kranj), Steklarne (Hrastnik), Litostroja (Ljubljana) in železarne Jesenice. Športno srečanje obsega kar sedem panog. Delavci omenjenih podjetij se bodo pomerili v odbojki, rokometu, malem nogometu, namiznem tenisu, kegljanju, streljanju in šahu. Pričetek vseh teh tekmovanj bo ob 9. uri. V nedeljo se nam tako obetajo bogata in zanimiva športna srečanja. Športniki petih slovenskih podjetij so za tekmovanje dobro pripravljeni, borbe bodo dokaj izenačene in kvalitetne saj v vseh panogah lahko nastopajo aktivni tekmovalci, pogoj je le da so člani delovne organizacije katero zastopajo.

Peteroboj 74, kot se srečanje uradno imenuje, zasluži pozornost jeseniške športne in ostale javnosti. Ne smemo pozabiti, da je to srečanje edinstveno, saj sodelujejo delavci športniki iz različnih gospodarskih panog. To srečanje je prav gotovo izraz povezanosti slovenskih delavcev in slovenskega gospodarstva, kar je danes izrednega pomena. Želimo si le, da bi bilo takih povezav med delavci še več.

Letošnji

Letošnji peteroboj, ki ga organizira tovarniška konferenca ZM železarne Jesenice, je prav gotovo nova prilika, da se sodelovanje med petimi slovenskimi podjetji še poglobi.

Pokrovitelj srečanja, te velike športne manifestacije je kolektiv železarne Jesenice.

Želimo, da se bodo naši jutrišnji gostje med nami počutili kakor doma. Želimo jim čim več uspehov tako na športnem polju, kot tudi pri delu v svojih kolektivih.

Peteroboj 74, naj bo nov prispevek k utrjevanju tovarištva in prijateljstva med gumarji iz Kranja, steklarji iz Hrastnika, kovinarji iz Ljubljane, livarji iz Žalca in železarji z Jesenic.

Nogomet

JESENICE : LTH ŠK. LOKA 3:1 (2:1)

V soboto popoldne so jeseniški nogometaši na domačem igrišču v petem kolu gorenjske lige premagali prvouvrščeno moštvo v ligi LTH iz Škofje Loke s 3:1.

Domačini so začeli tekmo brez kaznovanih Barača in Ljušiča ter odsotnega Kocjana in Petrova. Tako je dobil priložnost za nastop igralec mladinskega moštva Samardžija, ki je vse presenetil z dobro igro.

Domače je prvič pripeljal v vodstvo Donev II že v sedmi minuti igre. V 30. minuti pa je bil vratar gostov nemočen pri močnem strelu Topića.

V drugem polčasu so domači še nadaljevali z obleganjem nasprotnikovih vrat, ki jih je dobri vratar rešil še hujšega poraza. Kljub temu so gostje zmanjšali razliko. Po dveh izrednih zapravljenih priložnostih je Trobič še tretjič zatresel mrežo Škofjelčanov.

Igrali so: Zašev, Samardžija, Saltikov, Donev I, Kramar I, Komel, Topić, Petković, Trobič, Cimirotič, Donev I.

JESENICE BOHINJ (mladinci) 10:0 (4:0)

Kljub izredno težkim pogojem za igro zaradi razmočenega igrišča, sta obe ekipi prikazali dober nogomet. Prvi zadek za domače je dosegel v deseti minuti Islamović. Le nekaj minut kasneje je bil uspešen Kovačič. Tretji zadek, ki ga je dosegel Samardžija, je bil najlepši na vsej tekmi.

Po odmoru je spočiti Trobič kar trikrat zaporel zadet mrežo. Na 8:0 je povisal Kramar II. V 70. minuti igre je Ilić, sicer vratar, dosegel svoj drugi gol in vodstvo 9:0. Končni zid je postavil Kovačič.

Mladinci Jesenic že dve sezoni niso doživeli poraza niti na svojem niti na tujem igrišču.

Proti Bohinju so igrali: Trplan, Hribar, Čatak S, Samardžija, Kramar M, Kramar M, Islamović (Trobič), Kovačič, Sulejmanović, (Ibrahimović), Ilić.

JESENICE : BRITOF 12:0 (pionirji)

Jeseniški pionirji so v petem kolu svojega tekmovanja odpravili vrstnike iz Britofa z visokim rezultatom 12:0. Rezultat kaže, kakšno je bilo razmerje sil na igrišču. Gostje so na vrata domačega vratarja streljali le dvakrat.

Zadetek so dosegli: Jovičič 4, Urek 3, Milošič 2, Crnojevič 1, Majstorović 1 in Zubanović 1.

Mali nogomet na Blejski Dobravi

Sedemindvajsetega aprila letos, na dan ustanovitve OF v Sloveniji, je aktiv ZMS Blejska Dobrava organiziral tekmovanje v malem nogometu za Špikov memorial, v počastitev mladim padlim skojcem na Blejski Dobravi.

Sodelovali so štiri ekipe: ekipa društva prijateljev HAJDUK Jesenice, ekipa Dobrava I. in II. ter Hrušica. Doseženi so bili naslednji rezultati: DP Hajduk : Blejska Dobrava I 5:4, Hrušica : Blejska Dobrava II 8:0. Finalno tekmo sta odigrali moštvi DP Hajduka in Hrušice. Zmagalo je društvo prijateljev HAJDUK Jesenice z rezultatom 6:3 in tako že drugič po vrsti osvojilo prehodni pokal za Špikov memorial.

Drugo tekmovanje v malem nogometu bo 18. maja letos Podmežakljo.

Gorenjsko prvenstvo v balinanju

V nedeljo, 27. aprila, se je pričelo gorenjsko prvenstvo balinarjev, katerega organizacijo je sprejel balnarski klub Jesenice.

Razveseljivo je, da se je gorenjska liga povečala, prijavilo se je kar devet ekip in to iz Škofje Loke, Kranja, Radovljice, Lesc, Jesenic in Trziča, vendar pa se ekipa Trziča tekmovanja ni udeležila. To tekmovanje je izbirno tekmovanje za nastop na slovenskem ekipnem tekmovanju. Pravico udeležbe si bosta priborili le dve ekipi.

Po sobotnem I. kolu vodi ekipa balinarjev iz Radovljice s šestimi zmagami, pet zmag imajo Jeseničani, štiri zmage pa kar tri ekipe: Lesce, Borec iz Kranja in Vodovodni stolp, prav tako iz Kranja. Tri zmage so si priborili mladi nadarjeni balinarji iz Huj pri Kranju, po eno zmago pa imata ekipi iz Škofje Loke.

Kateri dve ekipi si bosta priborili pravico nastopa na slovenskem prvenstvu, pa bo odločilo II. kolo v medsebojnem srečanju ekip 11. in 12. maja v Krivčevem Logu (Bazi) na Jesenicah. K. Jadran

